

## ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

### «ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΩΝ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΩΝ»

#### ΜΕΡΟΣ Α΄

#### «ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ»

#### Άρθρο 1

1. Από της ισχύος του ν. 4336/2015 (Α΄ 94), αντικαθίστανται ή απαλείφονται κατά περίπτωση, οι ακόλουθες φράσεις:

α. Στο πρώτο εδάφιο της παρ. 3 του άρθρου 4 του ν. 3865/2010 (Α΄ 120), όπως ισχύει, η φράση «αποχωρούν από την Υπηρεσία από 30.8.2015 και μετά δικαιούνται:» αντικαθίσταται με τη φράση «αποχωρούν από την Υπηρεσία από 1.9.2015 και μετά δικαιούνται:» .

β. Στην υποπερίπτωση αα. της περ. δ της παρ. 6 του άρθρου 1 του ν. 4336/2015, η φράση «κατά την ημερομηνία δημοσίευσης του νόμου αυτού» αντικαθίσταται με τη φράση « κατά την 19.8.2015» .

γ. Στο τέλος του έκτου στίχου της περ. β της παρ. 4 του άρθρου 4 του ν. 3865/2010, όπως ισχύει, η φράση «που έχουν αποχωρήσει ή αποχωρούν από την Υπηρεσία από 1.1.2015 και μετά» αντικαθίσταται με τη φράση «που έχουν αποχωρήσει ή αποχωρούν από την Υπηρεσία από 1.9.2015 και μετά».

δ. Στο πρώτο εδάφιο της παρ. 3 του άρθρου 20 του ν. 3865/2010, όπως ισχύει και στην παρ. 3 του άρθρου 1 του ν. 4336/2015, η ημερομηνία « 1.1.2015» αντικαθίσταται με την ημερομηνία « 1.9.2015».

ε. Στο τέλος της περ. ι της παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 4336/2015, απαλείφεται η φράση «και όχι πριν την 30.8.2015» .

στ. Στο τέλος του τρίτου εδαφίου της παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 4336/2015, απαλείφεται η φράση «και όχι πριν την 31.8.2015» .

2. Οι διατάξεις του πρώτου εδαφίου της περ. α της παρ. 2 του άρθρου 3 του ν. 3865/2010 (Α΄ 120), όπως ισχύουν, αντικαθίστανται ως εξής:

« α. Τα πρόσωπα των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 2 ανεξαρτήτως χρόνου υπαγωγής στην ασφάλιση που έχουν αποχωρήσει ή αποχωρούν από την Υπηρεσία από 1.9.2015 και μετά.»

3. Το πρώτο και το δεύτερο εδάφιο της περ. α της παρ. 16 του άρθρου 56 του π.δ. 169/2007 (Α΄ 210), όπως ισχύει, αντικαθίστανται ως εξής :

« α. Τα ισχύοντα κατά περίπτωση μέχρι και την 18.8.2015 όρια ηλικίας καταβολής της σύνταξης αυξάνονται σταδιακά από την επομένη της ημερομηνίας αυτής έως και την 1.1.2022, στα προβλεπόμενα από τους κατωτέρω πίνακες νέα όρια ηλικίας, με την επιφύλαξη των διατάξεων της παρ. 3 του άρθρου 7 του ν. 3865/2010 (Α 120).»

**4. α.** Οι διατάξεις του δεύτερου και τρίτου εδαφίου της παρ.5 του άρθρου 55 του π.δ. 169/2007, αντικαθίστανται ως εξής :

«Το κατώτατο όριο σύνταξης, όπως αυτό ισχύει με βάση τις διατάξεις της παραγράφου αυτής, δεν έχει εφαρμογή για όσους έχουν αποχωρήσει ή αποχωρούν από την Υπηρεσία από 1.7.2015 και μετά και δεν έχουν συμπληρώσει το 67<sup>ο</sup> έτος της ηλικίας τους, λαμβανομένων υπόψη και των διατάξεων της παρ. 3 του άρθρου 7 του ν. 3865/2010. Τα ανωτέρω πρόσωπα μέχρι τη συμπλήρωση του προαναφερομένου ορίου ηλικίας λαμβάνουν το ποσό της σύνταξης που αναλογεί στα έτη ασφάλισής τους κατά περίπτωση.

Οι διατάξεις των δύο προηγούμενων εδαφίων δεν έχουν εφαρμογή για όσους είναι ανάπηροι με ποσοστό αναπηρίας 67% και άνω και λαμβάνουν επίδομα ανικανότητας με βάση τις διατάξεις του άρθρου 54 του π.δ. 169/2007 καθώς και όσους λαμβάνουν σύνταξη ως παθόντες στην υπηρεσία και ένεκα ταύτης ή βάσει των διατάξεων των νόμων 1897/1990 (Α 120) και 1977/1991 (Α' 185). Επίσης οι διατάξεις αυτές δεν έχουν εφαρμογή και για όσους λαμβάνουν κατά μεταβίβαση σύνταξη λόγω θανάτου του/της συζύγου τους ή του γονέα τους.

Το ισχύον κατά την 19.8.2015 ποσό του κατωτάτου ορίου σύνταξης παραμένει αμετάβλητο μέχρι την 31-12-2021.

Οι διατάξεις της περ. β της παρ. 2 του άρθρου 56 έχουν εφαρμογή και για τον υπολογισμό της σύνταξης που καταβάλλεται με βάση τις διατάξεις της παραγράφου αυτής, λαμβανομένων υπόψη και των διατάξεων της περ. β' της παρ.16 του άρθρου 56 του π.δ 169/2007 όπως ισχύει.»

**β.** Καταργούνται από της ισχύος τους οι διατάξεις της περ. γ της παρ. 4 του άρθρου 1 του ν. 4336/2015.

**5.** Οι διατάξεις της περ. β' της παρ. 16 του άρθρου 56 του π.δ. 169/2007, όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής :

«β. Εάν η σύνταξη καταβάλλεται μειωμένη σύμφωνα με τις διατάξεις της περ. β της παρ. 2 του άρθρου αυτού, το ποσό της μειωμένης σύνταξης μειώνεται περαιτέρω κατά 10% μέχρι τη συμπλήρωση του κατά τα ανωτέρω προβλεπόμενου νέου ορίου ηλικίας.»

**6.** Οι διατάξεις της παρ. 7 του άρθρου 1 του ν. 4336/2015 (Α'94) καταργούνται από της ισχύος τους και από την ίδια ημερομηνία επανέρχονται σε ισχύ οι διατάξεις παρ. 4 του άρθρου 20 του ν. 3865/2010, όπως αυτές ίσχυαν πριν την αντικατάστασή τους.

**7.** Στο τέλος της παραγράφου 4 του άρθρου 20 του ν. 3865/2010, όπως ισχύει, προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Τα στελέχη των Ενόπλων Δυνάμεων δεν θα υποχρεούνται σε αποχώρηση από την Υπηρεσία πριν από τη συμπλήρωση του 58<sup>ου</sup> έτους της ηλικίας τους».

**ΜΕΡΟΣ Β΄**  
**«ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟΥ ΚΑΙ ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ»**

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄**  
**ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ**

**Άρθρο 2**

**Ρυθμίσεις για τον ενιαίο φόρο ιδιοκτησίας ακινήτων και άλλες διατάξεις.**

1. Το τέταρτο εδάφιο της παρ.1 του άρθρου 8 του ν.4223/2013 (Α΄ 287) αντικαθίσταται από την 1η Ιανουαρίου 2015 ως εξής: «Ποσά φόρου μέχρι ένα (1) ευρώ δεν βεβαιώνονται και δεν είναι απαιτητά.»
2. Οι διατάξεις της περίπτωσης γ΄ της υποπαραγράφου Δ3 της παραγράφου Δ του άρθρου 2 του ν.4336/2015 (Α΄ 94) ισχύουν από την 1η Ιανουαρίου 2015.
3. Η παράγραφος 4 του άρθρου 23 του ν.3427/2005 (Α΄ 34) αντικαθίσταται ως εξής: «4 Οι διατάξεις του άρθρου αυτού δεν έχουν εφαρμογή για ακίνητα του Δημοσίου, του Ταμείου Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου (Τ.Α.Ι.Π.Ε.Δ.) καθώς και για τα πρόσωπα της υποπερίπτωσης β΄ της περίπτωσης στ΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 3 του ν.4223/2013».
4. Στο τέλος της παραγράφου 1 του άρθρου 3 του ν.4223/2013 (Α΄ 287) προστίθεται περίπτωση η΄ ως εξής:  
«η) Σε εταιρείες ειδικού σκοπού, σύμφωνα με τη περίπτωση ζ της παραγράφου 1 του άρθρου 5 του ν.3986/2011 (Α΄ 152) εφόσον το σύνολο των ονομαστικών μετοχών τους ανήκουν στο Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου (Τ.Α.Ι.Π.Ε.Δ.), με την επιφύλαξη της παραγράφου 7 του άρθρου 2».
5. Η παράγραφος 4 του άρθρου 40 του ν. 4172/2013 αντικαθίσταται ως εξής :  
« 4. Το εισόδημα από ακίνητη περιουσία φορολογείται σύμφωνα με την ακόλουθη κλίμακα:

Εισόδημα από ακίνητη περιουσία (ευρώ)	Συντελεστής (%)
≤12.000	15%
>12.000	35%

Η ανωτέρω κλίμακα φορολόγησης ισχύει για εισοδήματα που αποκτώνται στα φορολογικά έτη που αρχίζουν από την 1<sup>η</sup> Ιανουαρίου 2015 και μετά»

6. Η παράγραφος 5 του άρθρου 68 του ν.4172/2013 (Α΄ 167), όπως προστέθηκε με την παράγραφο 6 του άρθρου 2 του ν.4328/2015 (Α΄ 51), καταργείται για τα εισοδήματα που αποκτώνται στα φορολογικά έτη που αρχίζουν από την 1η Ιανουαρίου 2015 και μετά.
7. Η παράγραφος 4 του άρθρου 39 του ν.4172/2013 (Α΄ 167), όπως προστέθηκε με την παράγραφο 3 του άρθρου 2 του ν. 4328/2015 (Α΄ 51), καταργείται για τα

εισοδήματα που αποκτώνται στα φορολογικά έτη που αρχίζουν από την 1<sup>η</sup> Ιανουαρίου 2015 και μετά.

**8.** Η σύμβαση φύλαξης της Κεντρικής Υπηρεσίας του Σ.Δ.Ο.Ε., των Κεντρικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Οικονομικών επί της οδού Καραγιώργη Σερβίας 10 και επί της οδού Καραγιώργη Σερβίας 8 και των Κεντρικών Υπηρεσιών του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους επί της οδού Πανεπιστημίου 37 και επί της οδού Κάνιγγος 29, οι οποίες έληξαν ή λήγουν την 28.9.2015, την 31.10.2015, την 31.10.2015, την 17.6.2015 και την 17.6.2015 αντίστοιχα, κατά παρέκκλιση των οριζόμενων στο εδάφιο 2 της παραγράφου 1 του άρθρου 133 του Ν. 4270/14 (Α' 143), παρατείνονται για το χρονικό διάστημα από την ψήφιση του παρόντος έως την 31.12.2015.

### **Άρθρο 3**

#### **Τροποποιήσεις διατάξεων του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας.**

**1. α.** Η παράγραφος 1 του άρθρου 13 του ν. 4174/2013 (Α' 170) αντικαθίσταται ως εξής:

"1. Κάθε πρόσωπο με εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα υποχρεούται να τηρεί αξιόπιστο λογιστικό σύστημα και κατάλληλα λογιστικά αρχεία σύμφωνα με τα λογιστικά πρότυπα που προβλέπονται στην ελληνική νομοθεσία, για τη σύνταξη των χρηματοοικονομικών καταστάσεων και άλλων πληροφοριών σύμφωνα με τη φορολογική νομοθεσία. Για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου, το λογιστικό σύστημα και τα λογιστικά αρχεία εξετάζονται ως ενιαίο σύνολο και όχι αποσπασματικά τα επιμέρους συστατικά τους, σε ό,τι αφορά την αξιοπιστία και την καταλληλότητά τους."

β. Στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 13 η φράση «βιβλία και στοιχεία» αντικαθίσταται με τη φράση «λογιστικά αρχεία, φορολογικοί ηλεκτρονικοί μηχανισμοί, φορολογικές μνήμες και αρχεία που δημιουργούν οι φορολογικοί ηλεκτρονικοί μηχανισμοί».

**2.** Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 18 του ν.4172/2013 αντικαθίσταται ως εξής:

"Εκπρόθεσμη δήλωση υποβάλλεται οποτεδήποτε μέχρι την παραγραφή του δικαιώματος της Φορολογικής Διοίκησης για έλεγχο της αρχικής δήλωσης. Δήλωση μπορεί να υποβληθεί και μετά την έκδοση οριστικής πράξης διορθωτικού προσδιορισμού φόρου, για εισόδημα, έσοδα ή περιουσιακά στοιχεία που δεν προέκυψαν κατά τον έλεγχο."

**3.** Η παράγραφος 3 του άρθρου 19 του ν.4172/2013 αντικαθίσταται ως εξής:

"3. Τροποποιητική δήλωση υποβάλλεται οποτεδήποτε μέχρι την παραγραφή του δικαιώματος της Φορολογικής Διοίκησης για έλεγχο της αρχικής δήλωσης. Τροποποιητική δήλωση μπορεί να υποβληθεί και μετά την έκδοση οριστικής πράξης διορθωτικού προσδιορισμού φόρου, για εισόδημα, έσοδα ή περιουσιακά στοιχεία που δεν προέκυψαν κατά τον έλεγχο."

**4.α.** Η παράγραφος 5 του άρθρου 46 του ν.4172/2013 αντικαθίσταται ως εξής:

«5. Εφόσον η Φορολογική Διοίκηση διαπιστώνει μη απόδοση, ανακριβή απόδοση, συμψηφισμό, έκπτωση ή διακράτηση Φ.Π.Α., Φ.Κ.Ε., φόρου ασφαλιστρων, παρακρατούμενων, επιρριπτόμενων φόρων, τελών και εισφορών με σκοπό τη μη πληρωμή συνολικά στο Δημόσιο ποσού πάνω από εκατόν πενήντα χιλιάδες (150.000) ευρώ, καθώς και είσπραξη επιστροφής των παραπάνω φόρων κατόπιν παραπλάνησης της Φορολογικής Διοίκησης με την παράσταση ψευδών γεγονότων ως αληθινών ή με την αθέμιτη παρασιώπηση ή απόκρυψη αληθινών γεγονότων, μπορεί, βάσει ειδικής έκθεσης ελέγχου, να επιβάλλει σε βάρος του υπόχρεου παραβάτη προληπτικά ή διασφαλιστικά του δημοσίου συμφέροντος μέτρα άμεσου και επείγοντος χαρακτήρα. Ειδικότερα η Φορολογική Διοίκηση μπορεί να μην παραλαμβάνει και να μην χορηγεί έγγραφα που απαιτούνται για τη μεταβίβαση περιουσιακών στοιχείων. Στην περίπτωση αυτή δεσμεύεται το πενήντα τοις εκατό (50%) των καταθέσεων, των πάσης φύσεως λογαριασμών και παρακαταθηκών και του περιεχομένου των θυρίδων του υπόχρεου παραβάτη. Το μη χρηματικό περιεχόμενο θυρίδων και οι μη χρηματικές παρακαταθήκες, δεσμεύονται στο σύνολό τους».

β. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 6 του άρθρου 46 του ν.4174/2013 αντικαθίσταται ως εξής:

«6. Τα μέτρα της παραγράφου 5 επιβάλλονται σωρευτικά σε βάρος των ομορρυθμών εταιρών προσωπικών εταιριών, καθώς και σε βάρος κάθε προσώπου εντεταλμένου από οποιαδήποτε αιτία στη διοίκηση ή διαχείριση ή εκπροσώπηση οποιουδήποτε νομικού προσώπου ή νομικής οντότητας από τη γένεση της υποχρέωσης απόδοσης ή από το χρόνο της διάπραξης, κατά περίπτωση, και μέχρι την ενεργοποίηση των μέτρων, ανεξάρτητα αν έχουν αποβάλει την ιδιότητα αυτή με οποιονδήποτε τρόπο ή για οποιαδήποτε αιτία».

5.α. Η περίπτωση η' της παραγράφου 1 του άρθρου 54 του ν. 4174/2013 αντικαθίσταται ως εξής:

"η. Δεν συμμορφώνεται με τις κατά το άρθρο 13 υποχρεώσεις του."

β. Η περίπτωση θ' της παραγράφου 1 του άρθρου 54 του ν. 4174/2013 καταργείται

γ. Η περίπτωση α' της παραγράφου 2 του άρθρου 54 του ν. 4174/2013 αντικαθίσταται ως εξής:

«α) εκατό (100) ευρώ, σε περίπτωση μη υποβολής ή εκπρόθεσμης υποβολής σχετικά με την περίπτωση α' της παραγράφου 1 και, στις φορολογίες κεφαλαίου, για κάθε παράβαση των περιπτώσεων α', β', γ', δ' και στ' της παραγράφου 1,».

δ. Στην περίπτωση γ' της παραγράφου 2 του άρθρου 54 η φράση «β', γ', δ', στ' και θ'» αντικαθίσταται με τη φράση «β', γ', δ' και στ'» και η φράση "με ανώτατο όριο το ποσό ύψους τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ ανά φορολογικό έλεγχο, στην περίπτωση της μη έκδοσης ή έκδοσης ανακριβών στοιχείων" διαγράφεται.

ε. Στην περίπτωση δ' της παραγράφου 2 του άρθρου 54 η φράση «β', γ', δ', στ' και θ'» αντικαθίσταται με τη φράση «β', γ', δ' και στ'» και η φράση "με ανώτατο όριο το

ποσό ύψους τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ ανά φορολογικό έλεγχο, στην περίπτωση της μη έκδοσης ή έκδοσης ανακριβών στοιχείων" διαγράφεται.

στ. Η παράγραφος 3 του άρθρου 54 του ν. 4174/2013 αντικαθίσταται ως εξής:

"3. Σε περίπτωση διαπίστωσης, στο πλαίσιο ελέγχου, εκ νέου διάπραξης της ίδιας παράβασης, εντός πενταετίας από την έκδοση της αρχικής πράξης, τα σύμφωνα με το παρόν άρθρο πρόστιμα επιβάλλονται στο διπλάσιο και, στην περίπτωση κάθε επόμενης ίδιας παράβασης, στο τετραπλάσιο του αρχικώς επιβληθέντος προστίμου."

6. Η παράγραφος 1 και οι περιπτώσεις α', β' και γ' της παραγράφου 2 του άρθρου 55 του ν. 4174/2013 καταργούνται και αναριθμούνται οι επόμενες παράγραφοι.

7. Μετά το άρθρο 55 προστίθεται άρθρο 55Α ως εξής:

#### «Άρθρο 55Α

##### Παραπομπή εγκλημάτων φοροδιαφυγής σε ποινική δίκη

1. Εάν, με βάση την οριστική πράξη διορθωτικού προσδιορισμού φόρου, συντρέχει περίπτωση τέλεσης ή απόπειρας τέλεσης εγκλήματος φοροδιαφυγής, όπως ορίζεται στο άρθρο 68 υποβάλλεται αμελλητί μηνυτήρια αναφορά από τον Γενικό Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων. Η ποινική δίωξη ασκείται αυτεπαγγέλτως.

2. Η άσκηση ενδικοφανούς προσφυγής και προσφυγής ενώπιον των Διοικητικών Δικαστηρίων δεν επηρεάζει την ποινική διαδικασία. Το ποινικό δικαστήριο δύναται πάντως, σε περίπτωση που κρίνει ότι η έκβαση εκκρεμούς διοικητικής δίκης είναι ουσιώδης για τη δική του κρίση επί της υπόθεσης, να αναστείλει με απόφασή του την ποινική δίκη μέχρι την τελεσίδικη κρίση του διοικητικού δικαστηρίου.

3. Η παραγραφή των εγκλημάτων του παρόντος νόμου αρχίζει από την τελεσιδικία της απόφασης επί της προσφυγής που ασκήθηκε ή σε περίπτωση μη άσκησης προσφυγής από την οριστικοποίηση της φορολογικής εγγραφής λόγω παρόδου της προθεσμίας άσκησης προσφυγής.»

8. Το άρθρο 56 του ν. 4174/2013 αντικαθίσταται ως εξής:

#### «Άρθρο 56

##### Πρόστιμο εκπρόθεσμης υποβολής ή μη υποβολής ή ανακριβούς/ατελούς Συνοπτικού Πίνακα Πληροφοριών ή Φακέλου Τεκμηρίωσης Ενδοομιλικών Συναλλαγών

Στις περιπτώσεις εκπρόθεσμης υποβολής ή μη υποβολής ή υποβολής ανακριβούς/ατελούς Συνοπτικού Πίνακα Πληροφοριών ή Φακέλου Τεκμηρίωσης Ενδοομιλικών Συναλλαγών επιβάλλονται, αντί των προστίμων του άρθρου 54, τα ακόλουθα πρόστιμα:

1. Σε περίπτωση εκπρόθεσμης υποβολής ή υποβολής ανακριβούς/ατελούς υποβολής του Συνοπτικού Πίνακα Πληροφοριών της παραγράφου 3 του άρθρου 21 του Κώδικα επιβάλλεται πρόστιμο υπολογιζόμενο σε ποσοστό ένα χιλιοστό (1/1000) των συναλλαγών του υπόχρεου φορολογουμένου για τις οποίες υπήρχε υποχρέωση τεκμηρίωσης. Το παραπάνω πρόστιμο δεν μπορεί να είναι μικρότερο των πεντακοσίων (500) ευρώ και μεγαλύτερο των δύο χιλιάδων (2.000) ευρώ. Σε περίπτωση εκπρόθεσμης υποβολής τροποποιητικού συνοπτικού πίνακα, το

παραπάνω πρόστιμο επιβάλλεται μόνο αν μεταβάλλονται τα ποσά των συναλλαγών και οι συνολικές διαφορές είναι άνω των διακοσίων χιλιάδων (200.000) ευρώ. Σε περίπτωση υποβολής ανακριβούς Συνοπτικού Πίνακα Πληροφοριών το παραπάνω πρόστιμο υπολογίζεται επί των ποσών που αφορά η ανακρίβεια και επιβάλλεται μόνο αν η ανακρίβεια αφορά ποσοστό μεγαλύτερο του 10% των συνολικών συναλλαγών για τις οποίες υπήρχε υποχρέωση τεκμηρίωσης.

2. Σε περίπτωση μη υποβολής του Συνοπτικού Πίνακα Πληροφοριών επιβάλλεται πρόστιμο υπολογιζόμενο σε ποσοστό ένα χιλιοστό (1/1000) των συναλλαγών για τις οποίες υπήρχε υποχρέωση τεκμηρίωσης, το οποίο δεν μπορεί να είναι μικρότερο των δύο χιλιάδων πεντακοσίων (2.500) ευρώ και μεγαλύτερο των δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ.

3. Σε περίπτωση που ο φάκελος τεκμηρίωσης της παραγράφου 1 του άρθρου 21 του Κώδικα τεθεί στη διάθεση της Φορολογικής Διοίκησης από την τριακοστή πρώτη (31η) ημέρα από την κοινοποίηση σχετικής πρόσκλησης έως την εξηκοστή (60η) ημέρα επιβάλλεται πρόστιμο πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ, αν διατεθεί από την εξηκοστή πρώτη (61η) ημέρα έως την ενενηκοστή (90η) ημέρα επιβάλλεται πρόστιμο δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ, ενώ αν δεν διατεθεί καθόλου ή διατεθεί μετά την ενενηκοστή (90η) ημέρα επιβάλλεται πρόστιμο ίσο με είκοσι χιλιάδες (20.000) ευρώ.

4. Οι διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 54 εφαρμόζονται και για τις παραβάσεις του άρθρου αυτού.»

**9.α.** Οι περιπτώσεις β' και γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 58 του ν. 4174/2013 αντικαθίστανται ως εξής:

"β) είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) του ποσού της διαφοράς, αν το εν λόγω ποσό υπερβαίνει το ποσοστό είκοσι τοις εκατό (20%) έως πενήντα τοις εκατό (50%) του φόρου που προκύπτει με βάση τη φορολογική δήλωση,

γ) πενήντα τοις εκατό (50%) του ποσού της διαφοράς, αν το εν λόγω ποσό υπερβαίνει σε ποσοστό το πενήντα τοις εκατό (50%) του φόρου που προκύπτει με βάση τη φορολογική δήλωση."

β. Η παράγραφος 2 του άρθρου 58 του ν. 4174/2013 αντικαθίσταται ως εξής:

"Σε περίπτωση μη υποβολής δήλωσης από την οποία θα προέκυπτε υποχρέωση καταβολής φόρου επιβάλλεται πρόστιμο ίσο με ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) επί του ποσού του φόρου που αναλογεί στη μη υποβληθείσα δήλωση."

**10.** Μετά το άρθρο 58 του ν. 4174/2013 προστίθεται άρθρο 58Α ως εξής:

#### «Άρθρο 58Α

Πρόστιμα για παραβάσεις σχετικές με τον φόρο προστιθέμενης αξίας

Για παραβάσεις σχετικές με τον φόρο προστιθέμενης αξίας οι οποίες διαπιστώνονται κατόπιν ελέγχου, επιβάλλονται τα ακόλουθα πρόστιμα:

1. Σε περίπτωση μη έκδοσης φορολογικού στοιχείου ή έκδοσης ή λήψης ανακριβούς στοιχείου για πράξη που επιβαρύνεται με ΦΠΑ, επιβάλλεται πρόστιμο πενήντα τοις εκατό (50%) επί του φόρου που θα προέκυπτε από το μη εκδοθέν στοιχείο, ή επί της διαφοράς, αντίστοιχα.

2. Σε κάθε περίπτωση όπου διαπιστώνεται, κατόπιν ελέγχου, η υποβολή ανακριβών δηλώσεων ή η μη υποβολή δηλώσεων, υποβολή δηλώσεων, με συνέπεια τη μη απόδοση ή την μειωμένη απόδοση ή την επιπλέον έκπτωση ή επιστροφή ΦΠΑ, επιβάλλεται πρόστιμο ίσο με ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) επί του ποσού του φόρου που θα προέκυπτε από την μη υποβληθείσα δήλωση ή επί της διαφοράς, αντίστοιχα.

3. Σε περίπτωση άσκησης οικονομικής δραστηριότητας χωρίς να έχει υποβληθεί δήλωση έναρξης εργασιών, παρά την ύπαρξη σχετικής υποχρέωσης, επιβάλλεται πρόστιμο ίσο με ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) επί του ποσού του ΦΠΑ που θα έπρεπε να είχε αποδοθεί για όλη τη διάρκεια λειτουργίας της οικονομικής δραστηριότητας.

4. Σε κάθε πρόσωπο μη υπόχρεο σε υποβολή δηλώσεων ΦΠΑ που εκδίδει φορολογικά στοιχεία με ΦΠΑ, χωρίς να έχει τέτοια υποχρέωση, επιβάλλεται πρόστιμο ίσο με ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) επί του αναγραφόμενου φόρου που δεν αποδόθηκε.»

**11.** Το άρθρο 59 του ν. 4174/2013 αντικαθίσταται ως εξής:

#### «Άρθρο 59

Πρόστιμα για παραβάσεις σχετικές με παρακρατούμενους φόρους

Για παραβάσεις σχετικές με παρακρατούμενους φόρους οι οποίες διαπιστώνονται κατόπιν ελέγχου, επιβάλλονται τα ακόλουθα πρόστιμα:

1. Σε περίπτωση μη υποβολής δήλωσης παρακρατούμενου φόρου από την οποία θα προέκυπτε υποχρέωση απόδοσης φόρου επιβάλλεται πρόστιμο ποσοστού πενήντα τοις εκατό (50%) επί του ποσού του φόρου που αναλογεί στη μη υποβληθείσα δήλωση.

2. Σε περίπτωση υποβολής ανακριβούς δήλωσης παρακρατούμενου φόρου επιβάλλεται πρόστιμο ποσοστού πενήντα τοις εκατό (50%) επί της διαφοράς του φόρου.»

**12.** Στο άρθρο 62 του ν. 4174/2013 προστίθενται παράγραφοι 7, 8 και 9 ως εξής:

"7. Τα πρόστιμα των άρθρων 58, 58Α και 59 επιβάλλονται μόνο σε περίπτωση που οι σχετικές παραβάσεις διαπιστωθούν κατόπιν ελέγχου. Το πρόστιμο του άρθρου 58 δεν επιβάλλεται στις περιπτώσεις που επιβάλλονται τα πρόστιμα των άρθρων 58Α και 59.

8. Κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 1 του άρθρου 18 και της παραγράφου 3 του άρθρου 19 επιβάλλονται τα ακόλουθα πρόστιμα:

α) Εάν η δήλωση υποβληθεί έως την έκδοση της εντολής ελέγχου, εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 54.

β) Εάν η δήλωση υποβληθεί μετά την έκδοση της εντολής ελέγχου εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 58, 58Α και 59, κατά περίπτωση.

9. Δεν επιβάλλονται πρόστιμα στον εκτιμώμενο προσδιορισμό φόρου.»

**13.** Στο Παράρτημα, το οποίο προστέθηκε στο τέλος του ν. 4174/2013, όπως προστέθηκε με την παράγραφο 3 του άρθρου 50 του ν.4223/2013 (Α'287), μετά τη

φράση "Ειδικός Φόρος Τραπεζικών Εργασιών (άρθρα 1 έως 16 του ν. 1676/1986), προστίθεται η φράση "Φόρος επί του ζύθου (άρθρο 39 του β.δ. 24-9/20-10-1958, όπως ισχύει)".

**14.** Η παράγραφος 12 του άρθρου 66 του ν. 4174/2013 (Α'170) αντικαθίσταται ως εξής:

«12. Οι διατάξεις του άρθρου 44 παράγραφος 1 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας ισχύουν από 1.1.2018. Μέχρι και την 31.12.2017, κατά την εκάστοτε καταβολή φόρου, εισπράττονται υποχρεωτικά επί του καταβαλλόμενου ποσού, οι αναλογούντες τόκοι και πρόστιμο λόγω εκπρόθεσμης καταβολής.»

**15.** Η ισχύς των διατάξεων της παραγράφου 15 του άρθρου 66 του ν. 4174/2013 (Α'170), όπως προστέθηκε με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 50 του ν. 4223/2013 (Α'287) παρατείνεται έως την 31.12.2017.

#### **Άρθρο 4**

##### **Τροποποίηση διατάξεων ΚΕΔΕ**

**1.** Η ισχύς των διατάξεων της παραγράφου 4 του άρθρου 8 «Μεταβατικές διατάξεις για την εφαρμογή του Κ.Ε.Δ.Ε.» του ν. 4224/2013 (Α'288), παρατείνεται έως την 31.12.2017.

**2.** Η παράγραφος 5 του άρθρου 8 «Μεταβατικές διατάξεις για την εφαρμογή του Κ.Ε.Δ.Ε.» του ν. 4224/2013 (Α'288) αντικαθίσταται ως εξής:

«Ειδικά οι διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 6 του ν.δ. 356/1974, όπως αντικαθίσταται με τον παρόντα νόμο, ισχύουν από 1ης Ιανουαρίου 2018. Μέχρι την ημερομηνία αυτή, κατά την εκάστοτε είσπραξη του δημοσίου εσόδου, εισπράττονται υποχρεωτικά επί του καταβαλλόμενου ποσού της οφειλής, οι αναλογούντες τόκοι και το πρόστιμο λόγω εκπρόθεσμης καταβολής».

#### **Άρθρο 5**

##### **Τροποποίηση διατάξεων ν.4321/2015**

**1.** Το εδάφιο δ) του άρθρου 8 του ν. 4321/2015, όπως προστέθηκε με την υποπερίπτωση δ. της περίπτωσης 15 της υποπαραγράφου Δ1 της παραγράφου Δ του δεύτερου άρθρου του ν. 4336/2015 (Α'94), αντικαθίσταται ως εξής:

«δ) δεν έχει τακτοποιήσει κατά νόμιμο τρόπο τις ληξιπρόθεσμες οφειλές του, ατομικές καθώς και αυτές για τις οποίες έχει ευθύνη καταβολής, από την ημερομηνία υπαγωγής στη ρύθμιση και εντός της προθεσμίας που ορίζεται στις διατάξεις του άρθρου 47 του ν.4174/2013 (Κ.Φ.Δ.) και του άρθρου 7 του ν.δ. 356/1974 (Κ.Ε.Δ.Ε.), όπως ισχύουν κατά περίπτωση.»

**2.** Το εδάφιο δ) του άρθρου 12 του ν. 4321/2015, όπως προστέθηκε με την υποπερίπτωση β της περίπτωσης 15 της υποπαραγράφου Δ1 της παραγράφου Δ του δεύτερου άρθρου του ν. 4336/2015 (Α'94), αντικαθίσταται ως εξής:

«δ) να μειώνει τη διάρκεια της ήδη χορηγηθείσας ρύθμισης εάν ο οφειλέτης έχει τη δυνατότητα σύμφωνα με τα οικονομικά του δεδομένα να πληρώνει την οφειλή του

σε λιγότερες δόσεις από τις αρχικά χορηγηθείσες, οποτεδήποτε καθ' όλη τη διάρκεια της ρύθμισης».

## **Άρθρο 6**

### **Τροποποιήσεις του ν. 4308/2014**

Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 38 του ν. 4308/2014 (Α' 251) αντικαθίσταται ως εξής: "Κατ' εξαίρεση, παραμένει σε ισχύ το άρθρο 10 του ν. 1809/1988 για παραβάσεις που διαπράττονται μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2015."

## **Άρθρο 7**

### **Μεταβατικές διατάξεις για τον Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας**

**1.** Οι διατάξεις των παραγράφων 9, 10 και 11 του άρθρου 3 του παρόντος, κατά περίπτωση, εφαρμόζονται για πράξεις προσδιορισμού οποιουδήποτε φόρου ή επιβολής προστίμου, τέλους ή εισφοράς που εκδίδονται από την ημερομηνία κατάθεσης του παρόντος και αφορούν φορολογικές υποχρεώσεις, περιόδους ή χρήσεις που λήγουν μετά την 31.12.2013 ή υποθέσεις από 1.1.2014, για τις οποίες είχαν εφαρμογή από 1.1.2014 οι διατάξεις των άρθρων 58 και 59 του ν.4174/2013, εφόσον η εφαρμογή τους συνεπάγεται ευνοϊκότερο καθεστώς για τον υπόχρεο.

**2.** Οι διατάξεις της παραγράφου 1 εφαρμόζονται και για εκκρεμείς υποθέσεις. Ως εκκρεμείς υποθέσεις, νοούνται οι υποθέσεις οι οποίες, κατά την ημερομηνία κατάθεσης του παρόντος, εκκρεμούν ενώπιον της διεύθυνσης επίλυσης διαφορών ή των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων κατόπιν άσκησης εμπρόθεσμης προσφυγής, ή για τις οποίες εκκρεμεί η προθεσμία άσκησης ενδικοφανούς προσφυγής ή προσφυγής ή τακτικού ένδικου μέσου καθώς και υποθέσεις για τις οποίες έχουν εκδοθεί οι σχετικές πράξεις αλλά δεν έχουν κοινοποιηθεί κατά την ημερομηνία κατάθεσης του παρόντος. Ως εκκρεμείς υποθέσεις νοούνται και οι υποθέσεις για τις οποίες δεν έχει εκδοθεί οριστική δικαστική απόφαση αλλά προδικαστική απόφαση και δεν έχει γίνει εκ νέου συζήτηση της υπόθεσης. Για την εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 1 απαιτείται ανέκκλητη δήλωση ανεπιφύλακτης αποδοχής, για την υπαγωγή στις ανωτέρω διατάξεις του συνόλου των παραβάσεων κάθε πράξης ή απόφασης της διεύθυνσης επίλυσης διαφορών ή του δικαστηρίου, και καταβολή του συνόλου της οφειλής, που προκύπτει μετά την εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 1, άμεσα ή το αργότερο εντός δύο (2) εργασίμων ημερών από την υποβολή της δήλωσης αποδοχής, άλλως δεν έχουν εφαρμογή οι διατάξεις της παραγράφου 1.

Η δήλωση υποβάλλεται στον προϊστάμενο της αρχής που εξέδωσε την πράξη, εντός ανατρεπτικής προθεσμίας ενενήντα (90) ημερών από τη δημοσίευση του παρόντος ή την κοινοποίηση στον φορολογούμενο της πράξης ή της απόφασης, κατά περίπτωση. Στις περιπτώσεις που η υπόθεση εκκρεμεί ενώπιον των δικαστηρίων, με την ως άνω δήλωση αποδοχής συνυποβάλλεται και σχετική βεβαίωση του αρμόδιου

δικαστηρίου ότι η υπόθεση δεν έχει συζητηθεί και δήλωση παραίτησης από το σχετικό δικόγραφο ή δικαίωμα.

Ποσά που έχουν καταβληθεί δεν επιστρέφονται, δεν συμψηφίζονται και δεν αναζητούνται, λόγω εφαρμογής της παρούσας παραγράφου.

Στις περιπτώσεις της κατά τα άνω αποδοχής, όπου συντρέχει περίπτωση, έχουν ανάλογη εφαρμογή οι διατάξεις της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 142 του ν. 2717/1999 (Κώδικας Διοικητικής Δικονομίας, Α' 97), τα αποτελέσματα της οποίας επέρχονται με την περιέλευση στη γραμματεία του Διοικητικού Δικαστηρίου σχετικής βεβαίωσης του Προϊσταμένου της φορολογικής αρχής που εξέδωσε την πράξη."

**3.** Για τις παραβάσεις των διατάξεων του Κ.Β.Σ. (Π.Δ. 186/1992, Α' 84) και του Κ.Φ.Α.Σ. (ν.4093/2012, Α' 222), που διαπράχθηκαν μέχρι την εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 54 και 55 του ν. 4174/2013 και κατά την κατάθεση του παρόντος δεν έχουν εκδοθεί οι οριστικές πράξεις επιβολής προστίμων, δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 5 του ν.2523/1997, αλλά επιβάλλονται τα κατωτέρω πρόστιμα:

α) Για παραβάσεις έκδοσης πλαστών στοιχείων ποσό ίσο με το 50% της αξίας κάθε στοιχείου.

β) Για παραβάσεις που αφορούν έκδοση εικονικών ή λήψη εικονικών στοιχείων ή νόθευση αυτών, καθώς και καταχώρηση στα βιβλία αγορών ή εξόδων χωρίς παραστατικά, ποσό ίσο με το 40% της αξίας κάθε στοιχείου. Εάν η αξία του στοιχείου είναι μερικώς εικονική ποσό ίσο με το 40% του μέρους της εικονικής αξίας.

γ) Όταν δεν δύναται να προσδιορισθεί η μερικώς εικονική αξία, ποσό ίσο με το 20% της αξίας του στοιχείου.

δ) Όταν η εικονικότητα ανάγεται αποκλειστικά στο πρόσωπο του εκδότη, ποσό ίσο με το 20% της αξίας του στοιχείου.

ε) Στην περίπτωση λήπτη εικονικού φορολογικού στοιχείου, ποσό 10% της αξίας του στοιχείου για κάθε παράβαση, εφόσον η λήψη του στοιχείου δεν είχε ως αποτέλεσμα τη μείωση του φόρου εισοδήματος του οικείου φορολογικού έτους.

στ) Για παραβάσεις που αφορούν μη έκδοση ή ανακριβή έκδοση στοιχείων ή άλλες παραβάσεις που έχουν σαν αποτέλεσμα την απόκρυψη της συναλλαγής ή μέρους αυτής, η δε αποκρυβείσα αξία είναι μεγαλύτερη των χιλίων διακοσίων (1.200) ευρώ, ποσό ίσο με το 25% της αξίας της συναλλαγής ή του μέρους της αποκρυβείσας (μη εμφανισθείσας) αξίας για κάθε παράβαση.

ζ) Για τις λοιπές παραβάσεις, που δεν υπάγονται σε μια εκ των ανωτέρω περιπτώσεων ποσό ίσο με το 1/3 του οριζόμενου από τις διατάξεις του άρθρου 5 του ν.2523/1997, επιβαλλόμενου προστίμου, κατά περίπτωση, για κάθε παράβαση.

**4.** Οι διατάξεις της παραγράφου 3 εφαρμόζονται και για εκκρεμείς υποθέσεις. Ως εκκρεμείς υποθέσεις, νοούνται οι υποθέσεις οι οποίες, κατά την κατάθεση του παρόντος, εκκρεμούν ενώπιον της διεύθυνσης επίλυσης διαφορών ή των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων κατόπιν άσκησης εμπρόθεσμης προσφυγής, ή για τις οποίες εκκρεμεί η προθεσμία άσκησης ενδικοφανούς προσφυγής ή προσφυγής ή τακτικού

ένδικου μέσου καθώς και υποθέσεις για τις οποίες έχουν εκδοθεί οι σχετικές πράξεις αλλά δεν έχουν κοινοποιηθεί κατά την ημερομηνία κατάθεσης του παρόντος. Ως εκκρεμείς υποθέσεις νοούνται και οι υποθέσεις για τις οποίες δεν έχει εκδοθεί οριστική δικαστική απόφαση αλλά προδικαστική απόφαση και δεν έχει γίνει εκ νέου συζήτηση της υπόθεσης. Για την εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 3 απαιτείται ανέκκλητη δήλωση ανεπιφύλακτης αποδοχής, για την υπαγωγή στις ανωτέρω διατάξεις του συνόλου των παραβάσεων κάθε πράξης ή απόφασης της διεύθυνσης επίλυσης διαφορών ή του δικαστηρίου, και καταβολή του συνόλου της οφειλής, που προκύπτει μετά την εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 3, άμεσα ή το αργότερο εντός δύο (2) εργασιμών ημερών από την υποβολή της δήλωσης αποδοχής, άλλως δεν έχουν εφαρμογή οι διατάξεις της παραγράφου 3.

Η δήλωση υποβάλλεται στον προϊστάμενο της αρχής που εξέδωσε την πράξη, εντός ανατρεπτικής προθεσμίας ενενήντα (90) ημερών από τη δημοσίευση του παρόντος ή την κοινοποίηση στον φορολογούμενο της πράξης ή της απόφασης, κατά περίπτωση, σύμφωνα με τα ανωτέρω. Στις περιπτώσεις που η υπόθεση εκκρεμεί ενώπιον των δικαστηρίων, με την ως άνω δήλωση αποδοχής συνυποβάλλεται και σχετική βεβαίωση του αρμόδιου δικαστηρίου ότι η υπόθεση δεν έχει συζητηθεί και δήλωση παραίτησης από το σχετικό δικόγραφο ή δικαίωμα.

Ποσά που έχουν καταβληθεί δεν επιστρέφονται, δεν συμψηφίζονται και δεν αναζητούνται, λόγω εφαρμογής της παρούσας παραγράφου.

Στις περιπτώσεις της κατά τα άνω αποδοχής, όπου συντρέχει περίπτωση, έχουν ανάλογη εφαρμογή οι διατάξεις της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 142 του ν. 2717/1999 (Κώδικας Διοικητικής Δικονομίας, Α' 97), τα αποτελέσματα της οποίας επέρχονται με την περιέλευση στη γραμματεία του Διοικητικού Δικαστηρίου σχετικής βεβαίωσης του Προϊσταμένου της φορολογικής αρχής που εξέδωσε την πράξη.

**5.** Οι παράγραφοι 3 και 4 του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται για παραβάσεις που διαπράχθηκαν μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος και για τις οποίες είχαν εφαρμογή οι διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 55 του ν.4174/2013 (Α'170).

**6.** Οι διατάξεις του άρθρου 5 του ν. 2523/1997 (Α'179), που εφαρμόζονται για παραβάσεις που διαπράχθηκαν στο χρονικό διάστημα μέχρι την έναρξη ισχύος των άρθρων 54 και 55 του ν.4174/2013 καταργούνται από τη δημοσίευση του παρόντος. Οι παράγραφοι 30, 32, 33, 34 και 48 του άρθρου 66 του ν. 4174/2013, κατά το μέρος που αφορούν τις ως άνω παραβάσεις, καταργούνται από την δημοσίευση του παρόντος.

**7.** Οι διατάξεις των παραγράφων 5 και 6 του άρθρου 46 του ν.4174/2013, όπως ίσχυαν πριν τη δημοσίευση του παρόντος, εφαρμόζονται για τις υποθέσεις για τις οποίες έχουν διαπιστωθεί παραβάσεις των περιπτώσεων β', γ', δ' και ε' της παραγράφου 1 του άρθρου 55 του ν.4174/2013 και έχουν συνταχθεί ειδικές εκθέσεις ελέγχου μέχρι την ημερομηνία δημοσίευσης του παρόντος.

## Άρθρο 8

### Εγκλήματα φοροδιαφυγής – Ποινικές κυρώσεις

Τα άρθρα 66 και 67 του Δωδέκατου Κεφαλαίου του Μέρους Α΄ του ν. 4174/2013 αναριθμούνται σε 72 και 73, το Κεφάλαιο Δωδέκατο αναριθμείται σε Κεφάλαιο Δέκατο Τρίτο και προστίθεται νέο Κεφάλαιο Δωδέκατο ως εξής:

#### «ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΩΔΕΚΑΤΟ

#### ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ ΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗΣ - ΠΟΙΝΙΚΕΣ ΚΥΡΩΣΕΙΣ

#### Άρθρο 66

#### Εγκλήματα φοροδιαφυγής

1. Έγκλημα φοροδιαφυγής διαπράττει όποιος με πρόθεση:

α) προκειμένου να αποφύγει την πληρωμή φόρου εισοδήματος, ενιαίου φόρου ιδιοκτησίας ακινήτων (ΕΝΦΙΑ) ή ειδικού φόρου ακινήτων (ΕΦΑ), αποκρύπτει από τα όργανα της Φορολογικής Διοίκησης φορολογητέα εισοδήματα από οποιαδήποτε πηγή ή περιουσιακά στοιχεία, ιδίως παραλείποντας να υποβάλει δήλωση ή υποβάλλοντας ανακριβή δήλωση ή καταχωρίζοντας στα λογιστικά αρχεία εικονικές (ολικά ή μερικά) δαπάνες ή επικαλούμενος στη φορολογική δήλωση τέτοιες δαπάνες, ώστε να μην εμφανίζεται φορολογητέα ύλη ή να εμφανίζεται αυτή μειωμένη,

β) προκειμένου να αποφύγει την πληρωμή του φόρου προστιθέμενης αξίας, του φόρου κύκλου εργασιών, του φόρου ασφαλιστρών και των παρακρατούμενων και επιρριπτόμενων φόρων, τελών ή εισφορών, δεν αποδίδει ή αποδίδει ανακριβώς ή συμψηφίζει ή εκπίπτει ανακριβώς αυτούς, καθώς και όποιος παραπλανά τη Φορολογική Διοίκηση με την παράσταση ψευδών γεγονότων ως αληθινών ή με την αθέμιτη παρασιώπηση ή απόκρυψη αληθινών γεγονότων και δεν αποδίδει ή αποδίδει ανακριβώς ή συμψηφίζει ή εκπίπτει ανακριβώς αυτούς ή λαμβάνει επιστροφή, καθώς και όποιος διακρατεί τέτοιους φόρους, τέλη ή εισφορές,

γ) προκειμένου να αποφύγει την πληρωμή φόρου πλοίων δεν αποδίδει ή αποδίδει ανακριβώς στο Δημόσιο τον φόρο αυτό.

2. Παρακρατούμενοι φόροι, τέλη και εισφορές είναι εκείνοι που ρητά ορίζονται σε επί μέρους διατάξεις ότι παρακρατούνται και τελικά αποδίδονται στο Δημόσιο ή άλλο φορέα από πρόσωπο διάφορο του πραγματικού φορολογουμένου.

3. Όποιος διαπράττει έγκλημα φοροδιαφυγής από τα αναφερόμενα στη παράγραφο 1 τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών: α) αν ο φόρος που αναλογεί στα φορολογητέα εισοδήματα ή στα περιουσιακά στοιχεία που έχουν αποκρυβεί υπερβαίνει ανά φορολογικό ή διαχειριστικό έτος τις εκατό χιλιάδες (100.000) ευρώ ανά είδος φόρου, ή β) αν το προς απόδοση ποσό του κύριου φόρου, τέλους ή εισφοράς που δεν αποδόθηκε ή αποδόθηκε ανακριβώς ή επεστράφη ή συμψηφίστηκε ή εξέπεσε ή διακρατείται υπερβαίνει ανά φορολογικό ή διαχειριστικό έτος: αα) τις πενήντα χιλιάδες (50.000) ευρώ, εφόσον αφορά φόρο προστιθέμενης αξίας ή ββ) τις εκατό χιλιάδες (100.000) ευρώ ανά είδος φόρου, τέλους ή εισφοράς σε κάθε άλλη περίπτωση.

4. Επιβάλλεται κάθειρξη αν το ποσό του φόρου, τέλους ή εισφοράς της προηγούμενης παραγράφου υπερβαίνει ανά φορολογικό ή διαχειριστικό έτος τις εκατό χιλιάδες (100.000) ευρώ, εφόσον αφορά φόρο προστιθέμενης αξίας, ή τις εκατό πενήντα χιλιάδες (150.000) ευρώ σε κάθε άλλη περίπτωση φόρου, τέλους ή εισφοράς.

5. Όποιος εκδίδει πλαστά ή εικονικά φορολογικά στοιχεία, καθώς και όποιος αποδέχεται εικονικά φορολογικά στοιχεία ή νοθεύει τέτοια στοιχεία, ανεξάρτητα από το αν διαφεύγει ή μη την πληρωμή φόρου, τιμωρείται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον τριών (3) μηνών, εκτός και αν τα φορολογικά στοιχεία χρησιμοποιήθηκαν για τη διάπραξη ή την υποστήριξη κάποιας από τις πράξεις των παραγράφων 1 έως 4, οπότε ο δράστης τιμωρείται μόνο για την τελευταία ως αυτουργός ή συμμετοχος. Ειδικά, όποιος εκδίδει ή αποδέχεται εικονικά φορολογικά στοιχεία για ανύπαρκτη συναλλαγή στο σύνολό της ή για μέρος αυτής, τιμωρείται: α) με φυλάκιση από 1 έως 5 έτη, εφόσον η συνολική αξία των εικονικών φορολογικών στοιχείων υπερβαίνει το ποσό των εβδομήντα πέντε χιλιάδων (75.000) ευρώ και β) με κάθειρξη έως 10 έτη, εφόσον το ως άνω ποσό υπερβαίνει τις διακόσιες χιλιάδες (200.000) ευρώ. Για την κάλυψη των παραπάνω ορίων δεν υπολογίζονται φορολογικά στοιχεία που χρησιμοποιήθηκαν για τη διάπραξη ή την υποστήριξη κάποιας από τις πράξεις των παραγράφων 1 έως 4, οπότε ο δράστης τιμωρείται μόνο για την τελευταία ως αυτουργός ή συμμετοχος. Θεωρείται ως πλαστό και το φορολογικό στοιχείο που έχει διατηρηθεί ή σφραγιστεί με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς να έχει καταχωριστεί στα οικεία βιβλία της αρμόδιας φορολογικής αρχής σχετική πράξη θεώρησής του και εφόσον η μη καταχώριση τελεί σε γνώση του υπόχρεου για τη θεώρηση του φορολογικού στοιχείου. Θεωρείται επίσης ως πλαστό το φορολογικό στοιχείο και όταν το περιεχόμενο και τα λοιπά στοιχεία του πρωτότυπου ή αντίτυπου αυτού είναι διαφορετικά από αυτά που αναγράφονται στο στέλεχος του ίδιου στοιχείου. Εικονικό είναι το φορολογικό στοιχείο που εκδίδεται για συναλλαγή ανύπαρκτη στο σύνολο της ή για μέρος αυτής ή για συναλλαγή στην οποία το ένα από τα συμβαλλόμενα μέρη που αναγράφονται στο στοιχείο είναι άγνωστο φορολογικώς πρόσωπο, με την έννοια ότι δεν έχει δηλώσει την έναρξη του επιτηδεύματός του ούτε έχει θεωρήσει στοιχεία στην Φορολογική Διοίκηση. Εικονικό είναι επίσης το στοιχείο που φέρεται ότι εκδόθηκε ή έχει ληφθεί από εικονική εταιρία, κοινοπραξία, κοινωνία ή άλλη οποιασδήποτε μορφής επιχείρηση ή νομική οντότητα ή από φυσικό πρόσωπο για το οποίο αποδεικνύεται ότι είναι παντελώς αμέτοχο με τη συγκεκριμένη συναλλαγή, οπότε στην τελευταία αυτή περίπτωση η ποινική δίωξη ασκείται κατά του πραγματικού υπευθύνου που υποκρύπτεται. Τα φορολογικά στοιχεία στα οποία αναγράφεται αξία συναλλαγής κατώτερη της πραγματικής θεωρούνται πάντοτε για τους σκοπούς του παρόντος νόμου ως ανακριβή, ενώ τα φορολογικά στοιχεία στα οποία αναγράφεται αξία μεγαλύτερη της πραγματικής θεωρούνται ως εικονικά κατά το μέρος της μεγαλύτερης αυτής αξίας. Δεν είναι εικονικό για τον λήπτη το φορολογικό στοιχείο το οποίο αφορά πραγματική

συναλλαγή, αν το πρόσωπο του εκδότη είναι διαφορετικό από αυτό που αναγράφεται στο στοιχείο.

Δεν είναι εικονικό το φορολογικό στοιχείο που εξέδωσε ή έλαβε η κοινωνία κληρονόμων ή ο κληρονόμος ή σύζυγος ή τέκνο αποβιώσαντος ή συνταξιοδοτηθέντος συζύγου ή γονέα, το οποίο φέρεται ότι εκδόθηκε ή λήφθηκε από τον αποβιώσαντα ή συνταξιοδοτηθέντα επιτηδευματία, εφόσον αφορά πραγματική συναλλαγή και πριν από κάθε είδους φορολογικό έλεγχο, έχει καταχωρηθεί στα βιβλία, τόσο του λαμβάνοντα, όσο και του εκδώναντα το στοιχείο, η αξία αυτού έχει συμπεριληφθεί στις οικείες δηλώσεις ΦΠΑ και φορολογίας εισοδήματος και έχει γίνει η απόδοση των φόρων που προκύπτουν από το στοιχείο αυτό.

6. Με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον ενός (1) έτους τιμωρείται ο υπόχρεος που δεν εκδίδει ή εκδίδει ανακριβώς τα προβλεπόμενα από τις κείμενες διατάξεις στοιχεία ή παραστατικά πωλήσεων κατά την πώληση ή διακίνηση αγαθών ή την παροχή υπηρεσιών, εφόσον το συνολικό ύψος των συναλλαγών για τις οποίες δεν έχουν εκδοθεί τα οικεία στοιχεία ανέρχεται τουλάχιστον στο ποσό των δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ, ανά φορολογικό ή διαχειριστικό έτος]

7. Για την επιμέτρηση της ποινής λαμβάνεται ιδίως υπόψη το ύψος του ποσού που αποκρύφτηκε ή δεν αποδόθηκε και η διάρκεια της απόκρυψης ή μη απόδοσης ή ανακριβούς απόδοσης ή διακράτησης. Η μεταχείριση από το δράστη ιδιαιτέρων τεχνασμάτων συνιστά επιβαρυντική περίσταση.

## Άρθρο 67

### Αυτουργοί και συνεργοί

1. Στα νομικά πρόσωπα, ως αυτουργοί των εγκλημάτων του παρόντος νόμου θεωρούνται, εφόσον με οποιαδήποτε πράξη ή παράλειψη συντέλεσαν στην τέλεσή τους:

α) Στις ημεδαπές ανώνυμες εταιρίες, οι πρόεδροι των Δ.Σ, οι διευθύνοντες, εντεταλμένοι ή συμπράττοντες σύμβουλοι, οι διοικητές, οι γενικοί διευθυντές ή διευθυντές, ως και εν γένει κάθε πρόσωπο εντεταλμένο είτε άμεσα από το νόμο είτε από ιδιωτική βούληση είτε με δικαστική απόφαση στη διοίκηση ή διαχείριση ή εκπροσώπηση αυτών. Αν ελλείπουν όλα τα παραπάνω πρόσωπα, ως αυτουργοί θεωρούνται τα μέλη των διοικητικών συμβουλίων των εταιριών αυτών, εφόσον ασκούν πράγματι προσωρινά ή διαρκώς ένα από τα καθήκοντα που αναφέρονται πιο πάνω.

β) Στις ομόρρυθμες και ετερόρρυθμες εταιρίες οι ομόρρυθμοι εταίροι και οι διαχειριστές αυτών ως και εν γένει κάθε πρόσωπο εντεταλμένο είτε άμεσα από το νόμο είτε από ιδιωτική βούληση είτε με δικαστική απόφαση είτε από οποιαδήποτε αιτία στη διοίκηση ή διαχείριση αυτών.

γ) Στις εταιρίες περιορισμένης ευθύνης και ιδιωτικές κεφαλαιουχικές εταιρίες οι διαχειριστές αυτών ως και εν γένει κάθε πρόσωπο εντεταλμένο είτε άμεσα από το νόμο είτε από ιδιωτική βούληση είτε με δικαστική απόφαση είτε από οποιαδήποτε

αιτία στη διοίκηση ή διαχείριση αυτών και όταν αυτοί ελλείπουν ή απουσιάζουν οι εταίροι αυτών.

δ) Στους συνεταιρισμούς και ενώσεις αυτών οι πρόεδροι, οι γραμματείς, οι ταμίες, ως και εν γένει κάθε πρόσωπο εντεταλμένο είτε άμεσα από το νόμο είτε από ιδιωτική βούληση είτε με δικαστική απόφαση είτε από οποιαδήποτε αιτία στη διοίκηση ή διαχείριση αυτών.

ε) Στις κοινοπραξίες, κοινωνίες, αστικές, συμμετοχικές ή αφανείς εταιρίες, ως αυτουργοί του εγκλήματος της φοροδιαφυγής θεωρούνται οι εκπρόσωποί τους, με βάση την ιδιωτική βούληση ή το νόμο ή δικαστική απόφαση, και αν ελλείπουν αυτοί, τα μέλη τους. Όταν στα μέλη αυτών περιλαμβάνονται και νομικά πρόσωπα ή αλλοδαπές επιχειρήσεις ή αλλοδαποί οργανισμοί, εφαρμόζονται ανάλογα και οι λοιπές διατάξεις της παρούσας παραγράφου.

στ) Στις αλλοδαπές επιχειρήσεις γενικά και στους κάθε είδους αλλοδαπούς οργανισμούς, ως αυτουργοί του εγκλήματος της φοροδιαφυγής θεωρούνται οι διευθυντές ή αντιπρόσωποι ή πράκτορες, που έχουν στην Ελλάδα.

ζ) Στα νομικά πρόσωπα εκτός των ανωτέρω αναφερομένων ή στις νομικές οντότητες κατά την έννοια της παραγράφου 3 του άρθρου 51Α του ν. 2238/1994 ή της περίπτωσης δ' του άρθρου 2 του ν.4172/2013 Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος, ως αυτουργοί θεωρούνται οι εκπρόσωποι αυτών ως και εν γένει κάθε πρόσωπο εντεταλμένο είτε άμεσα από το νόμο είτε από ιδιωτική βούληση είτε με δικαστική απόφαση στη διοίκηση ή διαχείριση ή εκπροσώπηση αυτών.

2. Επίσης, αυτουργοί των ανωτέρω εγκλημάτων, κατά την έννοια της προηγούμενης παραγράφου, θεωρούνται και: α) όσοι δυνάμει νόμου ή δικαστικής απόφασης ή διάταξης τελευταίας βούλησης είναι διαχειριστές αλλότριας περιουσίας β) ο επίτροπος ή κηδεμόνας ή διοικητής αλλοτρίων κατά τις διατάξεις του Αστικού Κώδικα.

3. Ως άμεσοι συνεργοί των ανωτέρω εγκλημάτων θεωρούνται ο προϊστάμενος του λογιστηρίου κάθε μορφής ή τύπου επιχείρησης ή όποιος με πρόθεση συμπράττει με οποιονδήποτε τρόπο γενικά στη διάπραξη των εγκλημάτων του παρόντος, ως τοιούτου νοουμένου και του υπογράφοντος τη δήλωση ως πληρεξούσιος.

4. Αυτουργοί ή συμμετοχοί των ανωτέρω εγκλημάτων θεωρούνται σε κάθε περίπτωση και όσοι ασκούν εν τοις πράγμασι τις εξουσίες και αρμοδιότητες που αντιστοιχούν στις ιδιότητες και θέσεις της παραγράφου 1.

#### Άρθρο 68

1. Εάν συντρέχει περίπτωση τέλεσης ή απόπειρας τέλεσης εγκλήματος του παρόντος νόμου υποβάλλεται αμέσως μηνυτήρια αναφορά από τον Γενικό Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων ή από τα όργανα της Φορολογικής Διοίκησης ή από τη Διεύθυνση Οικονομικής Αστυνομίας της Ελληνικής Αστυνομίας. Η ποινική δίωξη ασκείται αυτεπαγγέλτως.

2. Η παραγραφή των εγκλημάτων του παρόντος νόμου αρχίζει από την τελεσιδικία της απόφασης επί της προσφυγής που ασκήθηκε ή σε περίπτωση μη άσκησης προσφυγής από την οριστικοποίηση της φορολογικής εγγραφής λόγω παρόδου της προθεσμίας άσκησης προσφυγής.
3. Η άσκηση ενδικοφανούς προσφυγής και προσφυγής ενώπιον των Διοικητικών Δικαστηρίων δεν επηρεάζει την ποινική διαδικασία. Το ποινικό δικαστήριο δύναται πάντως, σε περίπτωση που κρίνει ότι η έκβαση εκκρεμούς διοικητικής δίκης είναι ουσιώδης για τη δική του κρίση επί της υπόθεσης, να αναστείλει με απόφασή του την ποινική δίκη μέχρι την τελεσίδικη κρίση του διοικητικού δικαστηρίου.
4. Αρμόδιο δικαστήριο είναι, κατά περίπτωση, το μονομελές ή το τριμελές πλημμελειοδικείο ή το μονομελές εφετείο κακουργημάτων της έδρας της αρμόδιας για τη φορολόγηση Δ.Ο.Υ..
5. Το Δημόσιο μπορεί να παρίσταται ως πολιτικώς ενάγων ενώπιον των ποινικών δικαστηρίων και για τις αξιώσεις του που απορρέουν από τα εγκλήματα του παρόντος νόμου. Η διάταξη του άρθρου 5 του ν.δ/τος 2711/1953 (Α`323) εφαρμόζεται και στην περίπτωση αυτή. Όταν η δίωξη ασκείται σε βαθμό πλημμελήματος, το Δημόσιο μπορεί να εκπροσωπείται και από τον προϊστάμενο της αρμόδιας φορολογικής αρχής ή τον οριζόμενο από αυτόν υπάλληλο.
6. Στις δίκες που αφορούν εγκλήματα των διατάξεων του παρόντος νόμου, η εμφάνιση του μάρτυρα στο ακροατήριο δεν είναι υποχρεωτική, εφόσον έχει λάβει χώρα έγγραφη ενημέρωση του αρμόδιου εισαγγελέα ή του δικαστηρίου εκ μέρους της Αρχής που διενήργησε τον έλεγχο σχετικά με την υπόθεση, εκτός εάν το δικαστήριο αυτεπαγγέλτως ή κατόπιν αιτήματος του κατηγορουμένου κρίνει ότι πρέπει να κληθεί μάρτυρας, για να καταθέσει για ουσιώδη για την έκβαση της δίκης ζητήματα που δεν μπορούν να προκύψουν από τα έγγραφα της υπόθεσης.
7. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας και του γενικού μέρους του Ποινικού Κώδικα.

#### Άρθρο 69

Για τα εγκλήματα του παρόντος νόμου μετατροπή και αναστολή της ποινής γίνεται κατά τις σχετικές διατάξεις των άρθρων 82 και 99 επ. του Ποινικού Κώδικα. Σε περίπτωση πρώτης υποτροπής, αν μετατραπεί η ποινή, κάθε ημέρα φυλάκισης υπολογίζεται σε ποσό από είκοσι (20) έως εκατό (100) ευρώ. Δεν επιτρέπεται μετατροπή της ποινής σε περίπτωση δεύτερης και κάθε περαιτέρω υποτροπής.

#### Άρθρο 70

1. Υποθέσεις για εγκλήματα των άρθρων 17, 18 και 19 του ν. 2523/1997, εάν μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος νόμου έχει γίνει επίδοση κλητηρίου θεσπίσματος ή κλήσης στον κατηγορούμενο, εκδικάζονται από το αρμόδιο δικαστήριο στο οποίο έχουν εισαχθεί.

2. Αποφάσεις ποινικών δικαστηρίων για εγκλήματα των άρθρων 17, 18 και 19 του ν. 2523/1997 που εκδόθηκαν για ποσά μικρότερα από τα οριζόμενα στο άρθρο 1 και δεν έχουν εκτελεστεί κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου δεν εκτελούνται. Αν άρχισε η εκτέλεσή τους, διακόπτεται. Εκκρεμείς μηνυτήριες αναφορές για εγκλήματα που προβλέπονται στο πρώτο εδάφιο δεν εισάγονται για συζήτηση και οι σχετικές δικογραφίες τίθενται στο αρχείο με πράξη του αρμόδιου εισαγγελέα.

#### Άρθρο 71

Τα άρθρα 17, 18, 19, 20 και 21 του ν. 2523/1997, όπως ισχύουν, καταργούνται. Όπου στην κείμενη νομοθεσία γίνεται παραπομπή στις ρυθμίσεις του ν. 2523/1997 (άρθρα 17 έως 21), εννοούνται στο εξής οι αντίστοιχες ρυθμίσεις των διατάξεων του παρόντος κεφαλαίου (άρθρα 66-70)

Τα ποσά των πενήντα χιλιάδων (50.000) ευρώ και των εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ, των περιπτώσεων α) και β), αντίστοιχα, της παραγράφου 1 του άρθρου 25 του νόμου 1882/1990 («Ποινικό αδίκημα μη καταβολής χρεών προς το Δημόσιο και τρίτους»), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, αντικαθίστανται από τα ποσά των εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ και διακοσίων χιλιάδων (200.000) ευρώ, αντίστοιχα.

Αποφάσεις ποινικών δικαστηρίων που εκδόθηκαν για χρέη μικρότερα από εκατό χιλιάδες (100.000) ευρώ και δεν έχουν εκτελεστεί κατά τη δημοσίευση του νόμου αυτού, δεν εκτελούνται. Αν άρχισε η εκτέλεσή τους, διακόπτεται. Εκκρεμείς αιτήσεις Προϊσταμένων Δημόσιων Οικονομικών Υπηρεσιών ή Ελεγκτικών Κέντρων ή Τελωνείων για χρέη κατώτερα αυτού του ποσού, δεν εισάγονται για συζήτηση. Η αναστολή της παραγραφής των χρεών, κατώτερων του ποσού των εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ, για τα οποία υποβλήθηκε αίτηση ποινικής δίωξης, λήγει με τη δημοσίευση του νόμου αυτού, η παραγραφή συνεχίζεται και δεν συμπληρώνεται πριν την πάροδο έτους από τη λήξη της αναστολής»

#### Άρθρο 9

1. Η περίπτωση β' της παραγράφου 2 του άρθρου 3 του ν.2963/1922 (Α'134) , όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 3 του ν.1839/1989 (Α'90), αντικαθίσταται ως εξής:

«β. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών, που εκδίδονται ύστερα από σύμφωνη γνώμη του Ανωτάτου Χημικού Συμβουλίου, καθορίζονται τα ποσοστά των πρώτων υλών και τα επιτρεπόμενα τεχνολογικά βοηθήματα (εκτός των ενζύμων τροφίμων), οι όροι και προϋποθέσεις που πρέπει να τηρούνται κατά την παραγωγή του ζύθου και των προϊόντων ζύθου, ως και οι αναγκαίες διατυπώσεις και διαδικασίες για τον έλεγχο και την εποπτεία των μονάδων παραγωγής προκειμένου να διασφαλίζεται η τήρησή τους.

Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζονται οι όροι σχετικά με την υποβολή αιτημάτων, από τη χώρα, στην αρμόδια Ευρωπαϊκή Επιτροπή, για την επικαιροποίηση των ενωσιακών καταλόγων των προσθέτων, των ενζύμων και των

αρωματικών υλών, προκειμένου να χρησιμοποιηθούν στην παραγωγή ζύθου προϊόντων, στο πλαίσιο της ισχύουσας ενωσιακής νομοθεσίας για τη θέσπιση ενιαίας διαδικασίας έγκρισης για τα πρόσθετα, τα ένζυμα ως και τις αρωματικές ύλες των τροφίμων».

**2.** Η παράγραφος 2 του άρθρου 10 του π.δ. 965/1980 (Α' 243) καταργείται.

**3.** Η παράγραφος 3 του άρθρου 10 του π.δ. 965/1980 (Α' 243) αντικαθίσταται ως εξής:  
«3. Εφόσον ο ζυθοποιός επιθυμεί να παρασκευάσει και διαθέσει στην αγορά νέο ζύθο ή προϊόν ζύθου υποχρεούται προηγουμένως να προβεί σε σχετική γνωστοποίηση στην εποπτεύουσα Χημική Υπηρεσία του Γενικού Χημείου του Κράτους, καταθέτοντας φάκελο ο οποίος περιλαμβάνει την ονομασία και την εμπορική επωνυμία του προϊόντος, τον τύπο αυτού, τον πλήρη κατάλογο των συστατικών και των χρησιμοποιούμενων τεχνολογικών βοηθημάτων, ως και συνοπτική περιγραφή της διαδικασίας παραγωγής του.».

## **Άρθρο 10**

### **Τροποποίηση διατάξεων ν. 4270/2014 (Α' 143)**

**1.** Η παράγραφος 15 του άρθρου 4 του ν. 4270/2014 (Α' 143) αντικαθίσταται ως εξής:  
«15. Κατά την πρώτη εφαρμογή του παρόντος, το Δ.Σ. που επιλέγεται σύμφωνα με τις προηγούμενες παραγράφους διορίζεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών η οποία εκδίδεται έως 31.12.2015.»

**2. α.** Η περίπτωση α της παραγράφου 1 του άρθρου 14 αντικαθίσταται ως εξής:  
«α. Δημόσιος τομέας: περιλαμβάνει τη Γενική Κυβέρνηση, τα εκτός αυτής νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου (ΝΠΔΔ), καθώς και τις εκτός αυτής δημόσιες επιχειρήσεις και οργανισμούς του Κεφαλαίου Α' του ν.3429/2005 (Α' 314), ανεξαρτήτως εάν έχουν εξαιρεθεί από την εφαρμογή του.»

**β.** Η περίπτωση γ της παραγράφου 1 του άρθρου 14 αντικαθίσταται ως εξής:  
«γ. Υποτομέας της Κεντρικής Κυβέρνησης: περιλαμβάνει την Κεντρική Διοίκηση και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου, καθώς και τις Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές που έχουν νομική προσωπικότητα, εφόσον τα παραπάνω περιλαμβάνονται στο Μητρώο Φορέων Γενικής Κυβέρνησης, αλλά δεν ανήκουν στους υποτομείς των ΟΤΑ και των ΟΚΑ.»

**3. α.** Στο πρώτο εδάφιο του άρθρου 20, η φράση «της Γενικής Κυβέρνησης» αντικαθίσταται από τη φράση «του Δημοσίου Τομέα».

**β.** Η περίπτωση ια του άρθρου 20 αντικαθίσταται ως εξής:  
«ια. Διαχειρίζεται τα διαθέσιμα του Ελληνικού Δημοσίου και εγκρίνει το άνοιγμα και το κλείσιμο σε τράπεζες και λοιπά πιστωτικά ιδρύματα λογαριασμών φορέων της Κεντρικής Διοίκησης, καθώς και λοιπών φορέων της Γενικής Κυβέρνησης, σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις του παρόντος νόμου.»

**γ.** Η περίπτωση ιβ του άρθρου 20 αντικαθίσταται ως εξής:  
«ιβ. Συμπράττει υποχρεωτικά στην έκδοση κανονιστικών διοικητικών πράξεων που προκαλούν δαπάνη ή απώλεια εσόδων σε βάρος του Κρατικού Προϋπολογισμού, του

Προϋπολογισμού φορέων της Γενικής Κυβέρνησης, του προϋπολογισμού φορέων εκτός Γενικής Κυβέρνησης που κατά το έτος προώθησης της πράξης επιχορηγούνται από τον Κρατικό Προϋπολογισμό, καθώς και σε βάρος του προϋπολογισμού φορέων του Δημόσιου Τομέα εκτός Γενικής Κυβέρνησης που δεν επιχορηγούνται αλλά των οποίων ο προϋπολογισμός εσόδων ή εξόδων υπερβαίνει συγκεκριμένο ποσό που καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών.»

δ. Στο τέλος της περίπτωσης ιζ του άρθρου 20 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Οι φορείς εκτός Γενικής Κυβέρνησης του Δημόσιου Τομέα που υποχρεούνται να αποστέλλουν στοιχεία, καθώς και το είδος και η συχνότητα αποστολής των στοιχείων αυτών μπορεί να καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών.»

**4. α.** Η περίπτωση η του άρθρου 21 αντικαθίσταται ως εξής:

«η. Παρακολουθεί και διαχειρίζεται, κατά το λόγο αρμοδιότητάς του, τα στοιχεία του ενεργητικού και του παθητικού της Κεντρικής Διοίκησης, συντονίζει τις χρηματικές εκροές από τον λογαριασμό του άρθρου 69Α και προγραμματίζει την τήρηση των απαιτούμενων χρηματικών αποθεμάτων για την πληρωμή δαπανών του Κρατικού Προϋπολογισμού. Διοικεί και διαχειρίζεται το κεντρικό σύστημα πληρωμών, καθώς και το κεντρικό σύστημα ταμειακής διαχείρισης του Ελληνικού Δημοσίου και υποβάλλει προτάσεις στον Υπουργό Οικονομικών για την έγκριση ανοίγματος και κλεισίματος τραπεζικών λογαριασμών από φορείς της Κεντρικής Διοίκησης σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις που καθορίζονται στον παρόντα νόμο.»

β. Η περίπτωση κ του άρθρου 21 αντικαθίσταται ως εξής:

«κ. Έχει την εποπτεία και ασκεί έλεγχο επί των δημοσίων δαπανών και παρέχει οδηγίες για την ορθή εφαρμογή των δημοσιολογιστικών διατάξεων σε όλους τους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης.»

**5. α.** Η περίπτωση δ του άρθρου 23 αντικαθίσταται ως εξής:

«δ. Υποβάλλει ή μεριμνά για την υποβολή των αιτημάτων πληρωμής για την καταβολή από τα Ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης της κοινοτικής συνεισφοράς για προγράμματα και έργα δημοσίων επενδύσεων, σύμφωνα με το θεσμικό πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.»

β. Η περίπτωση θ του άρθρου 23 αντικαθίσταται ως εξής:

«θ. Συμπράττει υποχρεωτικά στην έκδοση κανονιστικών πράξεων όταν αυτές προκαλούν δαπάνη στον Προϋπολογισμό Δημοσίων Επενδύσεων.»

γ. Στο τέλος της περίπτωσης ι του άρθρου 23 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού και Οικονομικών καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις της διασύνδεσης του ΟΠΣ-ΠΔΕ με το ΟΠΣ-ΔΠ, τα στοιχεία προς καταχώριση και ανταλλαγή, οι ευθύνες των υπόχρεων, καθώς και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια.»

**6.** Το άρθρο 24 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 24

Προϊστάμενοι οικονομικών υπηρεσιών Υπουργείων

[άρθρα 13(1) και 13(2) Οδηγίας 2011/85/ΕΕ]

1. Σε κάθε Υπουργείο συνιστάται Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών (ΓΔΟΥ), η οποία υπάγεται στον Γενικό Γραμματέα του. Στη Γενική Διεύθυνση αυτή υπάγονται όλες οι οικονομικές οργανικές μονάδες και οι αρμοδιότητες οικονομικού ενδιαφέροντος του Υπουργείου και, εφόσον κριθεί σκόπιμο, ιδίως λόγω του περιορισμένου αντικειμένου της, και άλλες οργανικές μονάδες του Υπουργείου με υποστηρικτικό ιδίως χαρακτήρα. Σε περιπτώσεις Γενικών Διευθύνσεων οι οποίες περιλαμβάνουν και άλλες δομές, ο προϊστάμενος αυτών πρέπει να έχει τα προσόντα που απαιτούνται για τον Γενικό Διευθυντή Οικονομικών Υπηρεσιών σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

2. Οι προϊστάμενοι οικονομικών υπηρεσιών των Υπουργείων είναι οι επικεφαλής της ΓΔΟΥ των Υπουργείων και έχουν τις αρμοδιότητες που καθορίζονται από τον παρόντα νόμο και τη σχετική κείμενη νομοθεσία. Ο ορισμός και η αναπλήρωση των προϊσταμένων οικονομικών υπηρεσιών διέπονται από τις κείμενες διατάξεις, εφόσον από τις διατάξεις του παρόντος άρθρου δεν ρυθμίζεται διαφορετικά. Οι προϊστάμενοι οικονομικών υπηρεσιών, με απόφασή τους, δύνανται να εξουσιοδοτούν ιεραρχικά υφιστάμενά τους όργανα, να διενεργούν με εντολή τους οποιαδήποτε πράξη για την εφαρμογή της περίπτωσης β' της παραγράφου 4 και της περίπτωσης γ' της παραγράφου 5 του παρόντος άρθρου. Για τους προϊσταμένους οικονομικών υπηρεσιών και τα από αυτούς εξουσιοδοτούμενα, σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο, ιεραρχικά υφιστάμενά τους όργανα, ισχύουν οι απαγορεύσεις και τα ασυμβίβαστα που ισχύουν κατά τη δημοσίευση του παρόντος για τους υπαλλήλους των ΥΔΕ.

3. Κατ' εξαίρεση των οριζόμενων στις παραγράφους 1 και 2, ειδικά στο Υπουργείο Εθνικής Άμυνας και μέχρι τη συγκρότηση και έναρξη λειτουργίας της οικείας ΓΔΟΥ, τα καθήκοντα και τις αρμοδιότητες των παραγράφων 4 και 5 ασκεί ο Γενικός Διευθυντής Οικονομικού Σχεδιασμού και Υποστήριξης. Επίσης, κατ' εξαίρεση των οριζόμενων στις παραγράφους 1 και 2, στα Υπουργεία Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη και Μακεδονίας Θράκης, τα καθήκοντα και τις αρμοδιότητες των παραγράφων 4 και 5 ασκούν ο προϊστάμενος της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών και Επιτελικού Σχεδιασμού και ο προϊστάμενος της Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών, Διοικητικής Υποστήριξης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, αντίστοιχα. Στα Υπουργεία Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη και Ναυτιλίας και Αιγαίου, τα καθήκοντα και οι αρμοδιότητες των παραγράφων 4 και 5 δύνανται να ασκούνται και από Ανώτατους Αξιωματικούς των Σωμάτων, ενώ ειδικά στο Υπουργείο Εθνικής Άμυνας ασκούνται από Ανώτατους Αξιωματικούς του Οικονομικού Σώματος, οι οποίοι ορίζονται και τοποθετούνται σύμφωνα με τις κείμενες, γι' αυτούς, διατάξεις. Οι Γενικοί Διευθυντές Εσωτερικής Λειτουργίας των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων έχουν τις αρμοδιότητες, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των παραγράφων 4 και 5 και εφαρμόζονται αναλογικά για αυτούς οι παράγραφοι 6 και 7 του παρόντος άρθρου.

Οι ρυθμίσεις του δευτέρου εδαφίου ισχύουν από 1η.1.2015.

4. Ο προϊστάμενος οικονομικών υπηρεσιών είναι υπεύθυνος για τη διασφάλιση της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης του Υπουργείου του και των εποπτευόμενων από αυτό φορέων, ανεξάρτητα αν αυτοί περιλαμβάνονται στο Μητρώο Φορέων Γενικής Κυβέρνησης και εποπτεύει τις διαδικασίες που αφορούν στον προϋπολογισμό και την ορθή λογιστική αποτύπωση των δραστηριοτήτων του Υπουργείου και των εποπτευόμενων φορέων του, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες οδηγίες του ΓΛΚ.

Ειδικότερα μεριμνά για:

- α. την παροχή έγκαιρων και αξιόπιστων πληροφοριών σχετικά με τον προϋπολογισμό του οικείου φορέα προς τον ιεραρχικά προϊστάμενο Γενικό Γραμματέα και τον Υπουργό, τον Υπουργό Οικονομικών και τη Βουλή,
- β. την πιστή τήρηση των ανωτάτων ορίων του προϋπολογισμού και του Μ.Π.Δ.Σ. του φορέα του, των ειδικών περί ανάληψης υποχρεώσεων διατάξεων, τη μη συσσώρευση ληξιπρόθεσμων οφειλών και τη διενέργεια δαπανών μόνο εφόσον υπάρχει πίστωση υπό αντίστοιχους κωδικούς στον οικείο προϋπολογισμό,
- γ. την παροχή υποστήριξης και την εισήγηση στον Υπουργό, με σκοπό τη βέλτιστη κατανομή των πόρων του Υπουργείου και των εποπτευόμενων φορέων,
- δ. την τήρηση των υποχρεωτικών οδηγιών και εγκυκλίων που εκδίδει το ΓΛΚ,
- ε. τη διαβίβαση στο ΓΛΚ αξιόπιστων δημοσιονομικών στοιχείων του Υπουργείου του, καθώς και των εποπτευόμενων από αυτό φορέων, σύμφωνα με τις κατ' εξουσιοδότηση του παρόντος νόμου εκδιδόμενες κανονιστικές πράξεις και σχετικές εγκυκλίους,
- στ. τη σύσταση και την εφαρμογή εσωτερικών δικλίδων στη δημοσιονομική διαχείριση του Υπουργείου του, αναφορικά τόσο με τις δαπάνες, όσο και με τα έσοδα,
- ζ. την παροχή στο εποπτεύον Υπουργείο και στο ΓΛΚ στοιχείων των εποπτευόμενων φορέων του, οι οποίοι βρίσκονται εκτός Γενικής Κυβέρνησης αλλά εντός Δημόσιου Τομέα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην περίπτωση ιζ' του άρθρου 20, καθώς και την εφαρμογή των προβλεπόμενων στο Κεφάλαιο Α' του Μέρους Δ', εφόσον οι φορείς αυτοί ενταχθούν στη Γενική Κυβέρνηση.

5. Για την εκτέλεση των καθηκόντων που προβλέπονται στην παράγραφο 4, ο προϊστάμενος οικονομικών υπηρεσιών του Υπουργείου έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

- α. Είναι υπεύθυνος για το συντονισμό της προετοιμασίας του Μ.Π.Δ.Σ. και του ετήσιου προϋπολογισμού του Υπουργείου του και των εποπτευόμενων από αυτό φορέων, σύμφωνα με τις οδηγίες που παρέχονται από το ΓΛΚ και για την υποβολή των προβλέψεων στο ΓΛΚ, μετά από έγκριση από τον αρμόδιο Υπουργό. Συντάσσει τις εκθέσεις του φορέα του της παραγράφου 3 του άρθρου 45 και της παραγράφου 12 του άρθρου 54 και μεριμνά για τη σύνταξη των εκθέσεων αυτών από τους εποπτευόμενους φορείς του Υπουργείου του. Ο προϊστάμενος οικονομικών υπηρεσιών, εφόσον κρίνει ότι το Μ.Π.Δ.Σ. ή ο ετήσιος προϋπολογισμός που

υποβάλλει για το Υπουργείο του παραβιάζει τις αρχές της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης ή ότι τα προτεινόμενα ανώτατα όρια δαπανών δεν μπορούν να τηρηθούν κατά τη διάρκεια της εκτέλεσης του προϋπολογισμού, υποβάλλει σημείωμα προς τον Υπουργό του και το ΓΛΚ, διατυπώνοντας τις απόψεις του. Σε κάθε περίπτωση, η κατάρτιση του Μ.Π.Δ.Σ. και των ετήσιων προϋπολογισμών του Υπουργείου του και των εποπτευόμενων από αυτό φορέων, καθώς και η έγκριση των ετήσιων προϋπολογισμών των εποπτευόμενων από το Υπουργείο φορέων, γίνεται σύμφωνα με τους όρους και τις διαδικασίες των άρθρων 45, 54, 63 και 64.

β. Διασφαλίζει ότι η ΓΔΟΥ καταρτίζει προβλέψεις για τις μηνιαίες ταμειακές ανάγκες και παρακολουθεί την εκτέλεση του προϋπολογισμού του Υπουργείου και των εποπτευόμενων φορέων σε μηνιαία βάση, σύμφωνα με τους στόχους που έχουν τεθεί από τα μνημόνια συνεργασίας των άρθρων 70, 147 και 155Α'.

γ. Είναι υπεύθυνος να πραγματοποιεί όλες τις δημοσιονομικές δεσμεύσεις και να διασφαλίζει ότι η ΓΔΟΥ τηρεί ορθά το μητρώο δεσμεύσεων που προβλέπεται στο π.δ. 113/2010 για το Υπουργείο και διαβιβάζει όλες τις σχετικές πληροφορίες για τις αναληφθείσες υποχρεώσεις στο Ελεγκτικό Συνέδριο και το ΓΛΚ. Εξασφαλίζει ότι η εκτέλεση των πολυετών δεσμεύσεων είναι σύμφωνη με την έγκριση της παραγράφου 1 του άρθρου 67. Επίσης, εξασφαλίζει ότι η ΓΔΟΥ διαθέτει τα απαραίτητα πληροφοριακά συστήματα για την επεξεργασία, την έγκριση και την παρακολούθηση όλων των δεσμεύσεων μέχρι την αποπληρωμή των σχετικών υποχρεώσεων. Μεριμνά ώστε τα τιμολόγια αγαθών και υπηρεσιών να εξοφλούνται εντός των προθεσμιών που προβλέπονται από τις κείμενες διατάξεις. Με την έναρξη κάθε οικονομικού έτους, μεριμνά για την εφαρμογή των αναφερόμενων στην παράγραφο 7 του άρθρου 66.

δ. Έχει την ευθύνη κατάρτισης μηνιαίων προγραμμάτων εκτέλεσης του προϋπολογισμού του Υπουργείου του (τακτικού και προϋπολογισμού δημοσίων επενδύσεων), καθορισμού των τριμηνιαίων ανωτάτων ορίων δαπανών και της παρακολούθησης της μεταβολής των απλήρωτων υποχρεώσεων. Σε περίπτωση που κρίνει ότι συντρέχει κίνδυνος μη τήρησης του προϋπολογισμού και των ανωτάτων ορίων δαπανών, ενημερώνει τον Υπουργό, τον Γενικό Γραμματέα και το ΓΛΚ, προτείνοντας τις απαραίτητες διορθωτικές παρεμβάσεις, περιλαμβανομένης και τυχόν ανακατανομής πιστώσεων. Παρακολουθεί τους στόχους και την εκτέλεση των προϋπολογισμών των εποπτευόμενων από το φορέα του νομικών προσώπων.

ε. Διατυπώνει εισήγηση για κάθε σχέδιο νόμου, προεδρικού διατάγματος, υπουργικής απόφασης, πολιτικής ή προγράμματος που επισπεύδει ή πρότασης που διατυπώνει το Υπουργείο του, εφόσον έχει οικονομική επίπτωση και ιδιαίτερα στο Μ.Π.Δ.Σ. ή στον προϋπολογισμό του Υπουργείου ή των εποπτευόμενων φορέων. Η εν λόγω εισήγηση υποβάλλεται στον Υπουργό και τον Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου και κοινοποιείται στο ΓΛΚ.

στ. Οφείλει να εφαρμόζει τις κατευθυντήριες γραμμές οικονομικής διαχείρισης που καθορίζονται από το ΓΛΚ και εισηγείται υποχρεωτικές κατευθυντήριες γραμμές και

οδηγίες σχετικά με τη δημοσιονομική διαχείριση για θέματα του Υπουργείου του και των εποπτευόμενων φορέων, οι οποίες εγκρίνονται από τον Υπουργό. Σε περίπτωση επικαιροποίησης του Μ.Π.Δ.Σ., ο προϊστάμενος οικονομικών υπηρεσιών οφείλει να εκδίδει προς τους εποπτευόμενους φορείς υποχρεωτικές κατευθυντήριες γραμμές και οδηγίες σχετικά με τις απαραίτητες προσαρμογές στη δημοσιονομική διαχείριση, για τις οποίες δεν απαιτείται έγκριση από τον Υπουργό, κατά τα ανωτέρω.

ζ. Για την εφαρμογή του τρίτου εδαφίου της παραγράφου 3 του άρθρου 77, αποστέλλει στο Εθνικό Τυπογραφείο, μέχρι 31 Δεκεμβρίου κάθε έτους, κατάλογο των φορέων που θα επιχορηγηθούν από τον Κρατικό Προϋπολογισμό, κατά το αμέσως επόμενο οικονομικό έτος.

η. Είναι υπεύθυνος για την αξιολόγηση των υποβαλλόμενων επιχειρησιακών σχεδίων των φορέων του Κεφαλαίου Α' του ν.3429/2005, τον έλεγχο της συμβατότητάς τους με τους στόχους του Μ.Π.Δ.Σ., καθώς και τη σχετική εισήγηση για την έγκρισή τους από τον εποπτεύοντα Υπουργό, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 6 του ίδιου νόμου.

6. α. Δικαίωμα υποβολής αίτησης υποψηφιότητας για την πλήρωση θέσης προϊσταμένου ΓΔΟΥ Υπουργείου έχουν υπάλληλοι όλων των κλάδων κατηγορίας ΠΕ όλων των Υπουργείων. Ως προϊστάμενοι της ΓΔΟΥ επιλέγονται υπάλληλοι με πενταετή τουλάχιστον εμπειρία σε θέματα οικονομικής διαχείρισης ή διαχειριστικού ελέγχου. Αν δεν υπάρχουν υπάλληλοι με τις προϋποθέσεις αυτές, επιλέγονται υπάλληλοι με τετραετή τουλάχιστον εμπειρία στα ίδια θέματα. Με απόφαση των Υπουργών Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Οικονομικών καθορίζονται τα ειδικότερα προσόντα, καθώς και η βαρύτητα αυτών. Μετακίνηση του προϊσταμένου οικονομικών υπηρεσιών Υπουργείου κατά τη διάρκεια της θητείας του στην εν λόγω θέση επιτρέπεται μόνον σε αντίστοιχη θέση προϊσταμένου Οικονομικών Υπηρεσιών άλλου Υπουργείου.

β. Μέχρι την πλήρωση θέσης προϊσταμένου Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην προηγούμενη περίπτωση, παράλληλα με τον Γενικό Γραμματέα που έχει οριστεί συνυπογράφουν οι Γενικοί ή Ειδικοί Γραμματείς που υπέγραψαν μέχρι τη δημοσίευση του ν. 3943/2011. Οι πράξεις που υπεγράφησαν μετά τη δημοσίευση του ν. 3943/2011 έως και την έναρξη ισχύος της παρούσας διάταξης από τους Γενικούς ή Ειδικούς Γραμματείς που ήταν αρμόδιοι πριν από τη δημοσίευση της παρ. 12γ του άρθρου 49 του ν.3943/2011, είναι νόμιμες.

7. α. Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται κατόπιν πρότασης των Υπουργών Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Οικονομικών και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, είναι δυνατή, σε περίπτωση διάσπασης ή συγχώνευσης Υπουργείων, η σύσταση, συγχώνευση ή κατάργηση αντίστοιχου αριθμού ΓΔΟΥ και η ρύθμιση θεμάτων σχετικά με τις αρμοδιότητες, τη διάρθρωση, τη λειτουργία τους, ζητήματα μεταφοράς θέσεων και προσωπικού των μονάδων. Οι ως άνω ρυθμίσεις καλύπτουν περιπτώσεις όπου στις ΓΔΟΥ εντάσσονται και άλλες

οργανικές μονάδες του Υπουργείου, σύμφωνα με την παράγραφο 2 ή βάσει οποιασδήποτε άλλης εξουσιοδοτικής διάταξης.

β. Σε περίπτωση συγχώνευσης Υπουργείων εφόσον διατηρούνται περισσότερες από μία Γενικές Διευθύνσεις Οικονομικών Υπηρεσιών, μία εξ αυτών ορίζεται ως Κύρια Κεντρική Οικονομική Υπηρεσία του Υπουργείου με κοινή απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών & Διοικητικής Ανασυγκρότησης, του Υπουργού Οικονομικών και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού και έχει την ευθύνη της προετοιμασίας του Μ.Π.Δ.Σ. και του ετήσιου προϋπολογισμού για το σύνολο του Υπουργείου και των εποπτευόμενων από αυτό φορέων, καθώς και για τη συγκέντρωση και διαβίβαση στο ΓΛΚ κάθε είδους στοιχείων και πληροφοριών που προβλέπονται στις κείμενες διατάξεις. Με την απόφαση του προηγούμενου εδαφίου ρυθμίζεται κάθε αναγκαίο ζήτημα για τη διασφάλιση ομοιογένειας στις διαδικασίες και τη λειτουργία των οικονομικών υπηρεσιών και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρούσας περίπτωσης.

8. Όλες οι υπηρεσίες του Υπουργείου ή των εποπτευόμενων από αυτό φορέων οφείλουν να παρέχουν έγκαιρα στον προϊστάμενο οικονομικών υπηρεσιών του Υπουργείου όλες τις πληροφορίες και τα στοιχεία που είναι απαραίτητα για την εκπλήρωση των υποχρεώσεών του.

9. Πέραν των καθηκόντων και αρμοδιοτήτων που προβλέπονται στις παραγράφους 4 και 5 αντίστοιχα, οι προϊστάμενοι οικονομικών υπηρεσιών των Υπουργείων εκτελούν τα καθήκοντα και ασκούν τις αρμοδιότητες που τους ανατίθενται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 69Γ'.»

7. α. Η περίπτωση β της παραγράφου 2 του άρθρου 25 αντικαθίσταται ως εξής:

«β. Την πιστή τήρηση των στόχων ισοζυγίου, των ανωτάτων ορίων του προϋπολογισμού και του Μ.Π.Δ.Σ. του φορέα του, τη μη συσσώρευση ληξιπρόθεσμων οφειλών, καθώς και την ανάληψη υποχρεώσεων από τον φορέα αυτό, ώστε να διενεργούνται δαπάνες μόνο εφόσον υπάρχει αντίστοιχη πίστωση στον οικείο προϋπολογισμό και προκειμένου περί ΝΠΔΔ, υπό αντίστοιχους κωδικούς.»

β. Μετά την περίπτωση στ της παραγράφου 2 του άρθρου 25 προστίθεται περίπτωση ζ ως εξής:

«ζ. τη σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων του φορέα.»

γ. Στο τέλος της περίπτωσης γ της παραγράφου 3 του άρθρου 25 προστίθενται εδάφια ως εξής:

«Μεριμνά ώστε τα τιμολόγια αγαθών και υπηρεσιών να εξοφλούνται εντός των προθεσμιών που προβλέπονται από τις κείμενες διατάξεις. Με την έναρξη κάθε οικονομικού έτους, μεριμνά για την εφαρμογή των αναφερομένων στην παράγραφο 7 του άρθρου 66.»

δ. Στο τέλος του άρθρου 25 προστίθεται παράγραφος 5 ως εξής:

«5. Πέραν των καθηκόντων και αρμοδιοτήτων που προβλέπονται στις παραγράφους 2 και 3, οι προϊστάμενοι οικονομικών υπηρεσιών των λοιπών φορέων της Γενικής

Κυβέρνησης, ασκούν τις αρμοδιότητες που τους ανατίθενται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 69Γ' .»

**8. α.** Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 26 αντικαθίσταται ως εξής:  
«Ο προϊστάμενος οικονομικών υπηρεσιών οφείλει να αρνηθεί την εκτέλεση εντολής, από οποιαδήποτε αρμόδια αρχή, αν έχει ως αποτέλεσμα την ανάληψη υποχρέωσης ή εκτέλεση δαπάνης που υπερβαίνει τα όρια του προϋπολογισμού και των ποσοστών διάθεσης ή του Μ.Π.Δ.Σ. ή δεν είναι νόμιμη και κανονική, ενημερώνοντας εγγράφως την εν λόγω αρχή.»

**β.** Η παράγραφος 6 του άρθρου 26 αντικαθίσταται ως εξής:

«6. Η παράβαση των οριζομένων στις παραγράφους 1, 2, 3 και 5, από τον προϊστάμενο των οικονομικών υπηρεσιών, αν αυτός υπάγεται στο πεδίο εφαρμογής του ν.3528/2007, συνιστά πειθαρχικό παράπτωμα σύμφωνα με το άρθρο 106 του ν. 3528/2007 και επισύρει την πειθαρχική ποινή της περίπτωσης ε' της παραγράφου 1 του άρθρου 109 του ίδιου νόμου. Οι διατάξεις του άρθρου 104 του ν. 3528/2007, σχετικά με τη δυνητική θέση σε αργία, εφαρμόζονται και στην προκειμένη περίπτωση, ο δε αρμόδιος Υπουργός ή ο επικεφαλής του φορέα αναστέλλει υποχρεωτικά την άσκηση των καθηκόντων του προϊσταμένου, εφαρμοζόμενης κατά τα λοιπά της παραγράφου 2 του ίδιου άρθρου. Αν ο προϊστάμενος οικονομικών Υπηρεσιών συνδέεται με το φορέα του με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου, η παράβαση των οριζομένων στις παραγράφους 1, 2, 3 και 5 συνιστά σπουδαίο λόγο καταγγελίας της σύμβασης εκ μέρους του φορέα. Σε κάθε περίπτωση, ο προϊστάμενος οικονομικών υπηρεσιών υπέχει αστική ευθύνη και για κάθε ζημία που προξένησε στον οικείο φορέα από δόλο ή βαριά αμέλεια.»

**9. α.** Η περίπτωση ια της παραγράφου 1 του άρθρου 30 αντικαθίσταται ως εξής:

«ια. Διαχειρίζεται τα ταμειακά διαθέσιμα του Ελληνικού Δημοσίου»

**β.** Στην παράγραφο 1 του άρθρου 30 προστίθεται περίπτωση ιβ ως εξής:

«ιβ. Διαχειρίζεται τα ταμειακά διαθέσιμα του λογαριασμού του άρθρου 69 Α'».

**10.** Η υποπερίπτωση αα της περίπτωσης α του άρθρου 31 αντικαθίσταται ως εξής:

«αα. Έλεγχο των δαπανών του Κράτους, των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και των λοιπών νομικών προσώπων που με ειδική διάταξη νόμου υπάγονται κάθε φορά στον έλεγχο αυτόν. Από την 1η.1.2017, κατά παρέκκλιση των σχετικών διατάξεων του ν. 4129/2013 (Α'52), δεν ασκείται προληπτικός έλεγχος στις δαπάνες του Κράτους. Από την 1η.1.2019, κατά παρέκκλιση των σχετικών διατάξεων του ν.4129/2013, δεν ασκείται προληπτικός έλεγχος στις δαπάνες των ΟΤΑ και των προαναφερόμενων λοιπών νομικών προσώπων. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, κατόπιν γνώμης της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, καθορίζεται κάθε άλλη λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας υποπερίπτωσης.»

**11.** Η παράγραφος 3 του άρθρου 42 αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Αρμόδια υπηρεσία για την κατάρτιση των μακροοικονομικών προβλέψεων, πάνω στις οποίες βασίζονται το Μ.Π.Δ.Σ. και ο ετήσιος Κρατικός Προϋπολογισμός, είναι η

Διεύθυνση Οικονομικού Συντονισμού και Μακροοικονομικών Προβλέψεων του Υπουργείου Οικονομικών. Αντίστοιχα, το ΓΛΚ καταρτίζει τις δημοσιονομικές προβλέψεις.»

**12.** Η παράγραφος 1 του άρθρου 52 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Ο ετήσιος Κρατικός Προϋπολογισμός είναι ο νόμος στον οποίο προσδιορίζονται τα δημόσια έσοδα που προβλέπεται να εισπραχθούν και καθορίζονται τα όρια των εξόδων του κράτους, καθώς και οι πηγές χρηματοδότησης κάθε οικονομικού έτους. Στον νόμο περιλαμβάνονται συνοπτικοί πίνακες των εξόδων του Τακτικού Προϋπολογισμού και του Προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων ανά Υπουργείο, Αποκεντρωμένη Διοίκηση και Περιφερειακή Υπηρεσία Υπουργείου συγκεντρωτικά. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος καταργείται κάθε γενική ή ειδική διάταξη που προβλέπει την προσάρτηση, κύρωση ή με οποιονδήποτε τρόπο συνδημοσίευση με τον κρατικό προϋπολογισμό, άλλων προϋπολογισμών, πέραν των προβλεπόμενων στο παρόν και το επόμενο άρθρο.»

**13. α.** Οι παράγραφοι 4, 5 και 6 του άρθρου 54 αντικαθίστανται ως εξής:

«4. Οι φορείς της Κεντρικής Διοίκησης, με ευθύνη του προϊσταμένου οικονομικών υπηρεσιών, υποβάλλουν στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους μέχρι την 31η Ιουλίου κάθε έτους σχέδιο προϋπολογισμού. Οι Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές (Α.Δ.Α.) που ανήκουν στην Κεντρική Διοίκηση υποβάλλουν το σχέδιο στον προϊστάμενο Οικονομικών Υπηρεσιών του φορέα στον οποίο υπάγονται ως ειδικός φορέας, κατά παρέκκλιση των ειδικών διατάξεων που διέπουν τη λειτουργία τους, χωρίς αυτό να συνιστά παραβίαση της ανεξαρτησίας τους.

5. Κάθε ένας από τους λοιπούς φορείς της Γενικής Κυβέρνησης προετοιμάζει και υποβάλλει στη ΓΔΟΥ του εποπτεύοντος Υπουργείου, σχέδιο του συνοπτικού προϋπολογισμού του για το επόμενο έτος μέχρι την 31η Ιουλίου. Το περιεχόμενο του σχεδίου του συνοπτικού αλλά και του αναλυτικού προϋπολογισμού προσδιορίζεται με εγκυκλίους που εκδίδονται από το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους σύμφωνα με την παράγραφο 2. Οι Ανεξάρτητες Αρχές οι οποίες δεν ανήκουν στην Κεντρική Διοίκηση ως ειδικοί φορείς, υποβάλλουν το σχέδιο συνοπτικού προϋπολογισμού τους στο ΓΛΚ μέχρι την 31η Ιουλίου, κατά παρέκκλιση ειδικών διατάξεων που διέπουν τη λειτουργία τους.

6. Όταν το σχέδιο του συνοπτικού προϋπολογισμού που υποβάλλεται, σύμφωνα με την παράγραφο 5, δεν είναι συμβατό με το δεσμευτικό στόχο, το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα ή το ανώτατο όριο του εκάστοτε ισχύοντος Μ.Π.Δ.Σ. ή με εγκυκλίους του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους ή του αντίστοιχου εποπτεύοντος Υπουργείου που εκδόθηκαν, σύμφωνα με τις παραγράφους 2 ή 3, η ΓΔΟΥ του εποπτεύοντος Υπουργείου παρέχει οδηγίες για τη διόρθωση του σχεδίου του συνοπτικού προϋπολογισμού και το επιστρέφει στον εποπτευόμενο φορέα Γενικής Κυβέρνησης πλην Α.Δ.Α., μαζί με τις οδηγίες.»

**β.** Οι παράγραφοι 9 και 10 του άρθρου 54 αντικαθίστανται ως εξής:

«9. Αν το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους διαπιστώσει ότι τα συνολικά μεγέθη ανά υποτομέα των εποπτευόμενων φορέων ενός Υπουργείου αποκλίνουν από τους στόχους και τα ανώτατα όρια δαπανών που έχουν τεθεί, επιστρέφει τα σχέδια των συνοπτικών προϋπολογισμών των φορέων στη ΓΔΟΥ του εποπτεύοντος Υπουργείου, για την επανάληψη εντός δέκα (10) ημερών των διαδικασιών των παραγράφων 6, 7 και 8, ούτως ώστε να γίνουν οι απαραίτητες διορθώσεις. Με την εξαίρεση του Ελληνικού Δημοσιονομικού Συμβουλίου («Δημοσιονομικό Συμβούλιο»), όταν το σχέδιο του συνοπτικού προϋπολογισμού που υποβάλλεται από Α.Δ.Α. στο ΓΛΚ, σύμφωνα με την παράγραφο 5, δεν είναι συμβατό με το δεσμευτικό στόχο ή το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα του εκάστοτε ισχύοντος Μ.Π.Δ.Σ. ή με εγκυκλίους του ΓΛΚ που εκδόθηκαν σύμφωνα με την παράγραφο 2, κατ' αρχήν επιδιώκεται συμφωνία μεταξύ του ΓΛΚ και της Α.Δ.Α. και σε περίπτωση μη επίτευξης συμφωνίας μέχρι την 1η Σεπτεμβρίου, ο συνοπτικός προϋπολογισμός διαμορφώνεται από το ΓΛΚ και χρησιμοποιείται, σύμφωνα με την επόμενη παράγραφο, για την κατάρτιση των ενοποιημένων προϋπολογισμών οι οποίοι υποβάλλονται στη Βουλή ως μέρος της εισηγητικής έκθεσης του άρθρου 53. Σε κάθε περίπτωση, για όλες τις Α.Δ.Α. της παραγράφου, δημοσιοποιούνται με ανάρτηση στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Οικονομικών: το επιχειρηματικό τους σχέδιο αν υφίσταται, η αρχική τους πρόταση για τον συνοπτικό προϋπολογισμό τους, σύνοψη των βασικών θέσεων των εμπλεκόμενων μερών κατά τη διάρκεια της προσπάθειας επίτευξης συμφωνίας μεταξύ του ΓΛΚ και της Α.Δ.Α., ο τελικά διαμορφωθείς συνοπτικός προϋπολογισμός, συνοδευόμενος από έκθεση αιτιολόγησης του ΓΛΚ σε περίπτωση μη επίτευξης συμφωνίας, καθώς και ο τελικά εγκριθείς προϋπολογισμός.

10. Το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους καταρτίζει, με βάση τους διαμορφωθέντες προϋπολογισμούς, τον Κρατικό Προϋπολογισμό, τον ενοποιημένο ετήσιο Κοινωνικό Προϋπολογισμό και τον ενοποιημένο ετήσιο Προϋπολογισμό των λοιπών φορέων της Γενικής Κυβέρνησης, πλην του ενοποιημένου ετήσιου Προϋπολογισμού της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, ο οποίος υποβάλλεται στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους από τον Υπουργό Εσωτερικών.»

**14.** Οι παράγραφοι 2 και 3 του άρθρου 55 αντικαθίστανται ως εξής:

«2. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζονται οι μείζονες κατηγορίες δαπανών του Κρατικού Προϋπολογισμού, τα αρμόδια όργανα, η διαδικασία και η προθεσμία κατανομής των αναλυτικών πιστώσεων, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα για την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου.

3. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζονται η αναλυτική ταξινόμηση των εσόδων και των δαπανών του Κρατικού Προϋπολογισμού, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα για την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου.»

**15.** Η περίπτωση α της παραγράφου 4 του άρθρου 58 αντικαθίσταται ως εξής:

«α. Οι αναλυτικές εκθέσεις των Γενικών Διευθυντών, κατά την παράγραφο 3 του άρθρου 75 και την παράγραφο 4 του άρθρου 76, καθώς και έκθεση του Γενικού

Διευθυντή Δημόσιας Περιουσίας στην οποία αποτυπώνονται τα αποτελέσματα της αξιοποίησης της περιουσίας του Δημοσίου.»

**16.** Στο τέλος του άρθρου 59 προστίθεται παράγραφος ως εξής:

«7. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών δύναται να μεταφέρεται μέρος ή το σύνολο των εγκεκριμένων πιστώσεων του προϋπολογισμού φορέα της Κεντρικής Διοίκησης είτε στο τακτικό αποθεματικό είτε σε ειδικό κωδικό του προϋπολογισμού του Υπουργείου Οικονομικών, σε περίπτωση που εκλείψει ο λόγος για τον οποίο έχουν προβλεφθεί οι πιστώσεις αυτές. Οι εν λόγω πιστώσεις χρησιμοποιούνται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών για την αντιμετώπιση αναγκών που δεν ήταν δυνατόν να προβλεφθούν.»

**17.** Το άρθρο 62 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 62

Αρχές κατάρτισης προϋπολογισμών των Ν.Π.Δ.Δ. και κατηγορίες δημοσιονομικής ταξινόμησης

1. Κατά την κατάρτιση των προϋπολογισμών Ν.Π.Δ.Δ., εφαρμόζεται η αρχή της ειδικευσης του προϋπολογισμού και της ειδικότητας των πιστώσεων της παραγράφου 2 του άρθρου 51, καθώς και οι γενικές αρχές που αναφέρονται στο άρθρο 49.

2. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζεται η αναλυτική ταξινόμηση των εσόδων και των δαπανών των προϋπολογισμών των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, ανεξαρτήτως εάν ανήκουν ή όχι στο Μητρώο Φορέων Γενικής Κυβέρνησης.»

**18.** Το άρθρο 63 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 63

Έγκριση του προϋπολογισμού των λοιπών φορέων της Γενικής Κυβέρνησης πλην Ο.Τ.Α.

[άρθρο 13(2) της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ]

1. Οι αναλυτικοί προϋπολογισμοί των λοιπών φορέων της Γενικής Κυβέρνησης, πλην Ο.Τ.Α., υιοθετούνται από το αρμόδιο όργανο διοίκησης του φορέα και εγκρίνονται από τον εποπτεύοντα Υπουργό έως την 31η Δεκεμβρίου του προηγούμενου από το έτος προϋπολογισμού, μετά από εισήγηση του οικείου Γενικού Διευθυντή Οικονομικών Υπηρεσιών, η οποία είναι συνεπής με το σχέδιο του συνοπτικού προϋπολογισμού που έχει ήδη υποβληθεί, κατά την ολοκλήρωση των διαδικασιών του άρθρου 54. Ειδικότερα οι προϋπολογισμοί των φορέων του Κεφαλαίου Α΄ του ν.3429/2005 (Α΄ 314), εφόσον υπερβαίνουν το όριο που τίθεται με την απόφαση της παραγράφου 2 του άρθρου 147, εγκρίνονται με κοινή απόφαση του εποπτεύοντος Υπουργού και του Υπουργού Οικονομικών, μετά από εισήγηση του Γενικού Διευθυντή Οικονομικών Υπηρεσιών του εποπτεύοντος Υπουργείου, έως και την 31η Δεκεμβρίου του προηγούμενου από το έτος του προϋπολογισμού και είναι συνεπείς με το σχέδιο του προϋπολογισμού που έχει ήδη υποβληθεί, κατά την ολοκλήρωση των διαδικασιών του άρθρου 54.

2. Το αρμόδιο όργανο διοίκησης των λοιπών φορέων της Γενικής Κυβέρνησης δεν υιοθετεί και το εποπτεύον Υπουργείο δεν εγκρίνει τους προϋπολογισμούς των λοιπών φορέων της Γενικής Κυβέρνησης, παρά μόνον αν είναι συνεπείς με τα σχέδια των συνοπτικών προϋπολογισμών που διαμορφώθηκαν σύμφωνα με το άρθρο 54 και συμμορφώνονται με τους δεσμευτικούς στόχους, τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα και τα ανώτατα όρια δαπανών που ορίζονται από το εκάστοτε ισχύον Μ.Π.Δ.Σ. και με τις εγκυκλίους που εκδίδονται σύμφωνα με τις παραγράφους 2 και 3 του άρθρου 54. Σε περίπτωση που ο Υπουργός Οικονομικών διαπιστώσει την υιοθέτηση ή έγκριση προϋπολογισμού που δεν πληροί τις προϋποθέσεις του ανωτέρω εδαφίου, με απόφασή του εκδίδει εντολή μη εκτέλεσης του προϋπολογισμού.

3. Όταν το ποσό των μεταβιβάσεων ή των επιχορηγήσεων από τον Κρατικό Προϋπολογισμό προς φορέα της Γενικής Κυβέρνησης, που περιγράφεται στο σχέδιο του Κρατικού Προϋπολογισμού, έχει μεταβληθεί στον τελικά ψηφισθέντα από τη Βουλή Κρατικό Προϋπολογισμό, ο εν λόγω φορέας της Γενικής Κυβέρνησης προχωρεί στην αναγκαία προσαρμογή του προϋπολογισμού του πριν την έγκριση αυτού σύμφωνα με την παράγραφο 1.

4. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών προσδιορίζονται συγκεκριμένοι αντικειμενικοί λόγοι και εξωγενείς παράγοντες, για τους οποίους μπορεί να αναθεωρηθούν οι ετήσιοι προϋπολογισμοί των φορέων του Κεφαλαίου Α' του ν.3429/2005, η διαδικασία αναθεώρησής τους, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα για την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου. Στην περίπτωση κατά την οποία η διοίκηση κάποιου από τους φορείς του προηγούμενου εδαφίου διαπιστώσει αδυναμία εκτέλεσης του ετήσιου εγκεκριμένου προϋπολογισμού, που οφείλεται αποκλειστικά σε κάποιον από τους λόγους που αναφέρονται στην ανωτέρω απόφαση, οφείλει να υποβάλει άμεσα στη Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών του εποπτεύοντος Υπουργείου αίτημα αναθεώρησης αυτού, συνοδευόμενο από σχετική τεκμηριωμένη έκθεση για την αναγκαιότητα και τους λόγους αναθεώρησης. Οι αναθεωρημένοι προϋπολογισμοί εγκρίνονται από τον εποπτεύοντα Υπουργό, μετά από εισήγηση του οικείου Γενικού Διευθυντή Οικονομικών Υπηρεσιών και κοινοποιούνται στο ΓΛΚ. Ειδικότερα, εφόσον οι αναθεωρημένοι προϋπολογισμοί υπερβαίνουν το όριο που τίθεται με την απόφαση της παραγράφου 2 του άρθρου 147 εγκρίνονται με κοινή απόφαση του εποπτεύοντος Υπουργού, μετά από εισήγηση του οικείου Γενικού Διευθυντή Οικονομικών Υπηρεσιών, και του Υπουργού Οικονομικών, εφόσον το ΓΛΚ κρίνει το αίτημα αναθεώρησης βάσιμο και επαρκώς αιτιολογημένο, και αφού έχει προηγουμένως ελέγξει ότι, σε επίπεδο συνόλου φορέων του Κεφαλαίου Α' του ν. 3429/ 2005 που ανήκουν στη Γενική Κυβέρνηση, τηρούνται οι δημοσιονομικοί στόχοι του εκάστοτε ισχύοντος Μ.Π.Δ.Σ..

5. Αν ο προϋπολογισμός φορέα της Γενικής Κυβέρνησης, πλην Ο.Τ.Α., δεν εγκριθεί μέχρι την έναρξη του οικονομικού έτους, το εποπτεύον Υπουργείο γνωστοποιεί τους λόγους στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους. Μέχρι την έγκριση του προϋπολογισμού

από το εποπτεύον Υπουργείο, ο εν λόγω φορέας της Γενικής Κυβέρνησης μπορεί να προβεί σε δαπάνες που ανέρχονται στο 40% των, ανά κωδικό αριθμό εξόδου, πιστώσεων του προϋπολογισμού του προηγούμενου οικονομικού έτους και μόνο για περίοδο μέχρι τρεις (3) μήνες. Μετά την περίοδο των τριών μηνών, καμία δαπάνη πλην των πληρωμών συντάξεων, αποδοχών προσωπικού και απόδοσης των επ' αυτών κρατήσεων, δεν θεωρείται νόμιμη.»

**19.** Μετά το Κεφάλαιο Γ' του Μέρους Γ' ν.4270/2014 προστίθενται Κεφάλαια Δ' και Ε' ως εξής:

#### «ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'

##### ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΦΟΡΕΙΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΤΟΜΕΑ ΕΚΤΟΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

#### Άρθρο 64Α'

Προϋπολογισμοί των εκτός Γενικής Κυβέρνησης φορέων

Για την έγκριση και την αναθεώρηση των ετήσιων προϋπολογισμών των εκτός Γενικής Κυβέρνησης φορέων του Κεφαλαίου Α' του ν.3429/2005 (Α' 314), εφαρμόζονται αναλογικά τα προβλεπόμενα στις παραγράφους 1, 4 και 5 του άρθρου 63.

#### ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε'

##### ΛΟΙΠΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

#### Άρθρο 64Β'

##### Κανόνες δημοσιότητας

Προϋπολογισμοί που δεν προσαρτώνται, κυρώνονται ή με οποιονδήποτε τρόπο συνδημοσιεύονται με τον Κρατικό Προϋπολογισμό, αναρτώνται στο Διαδίκτυο σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.3861/2010 (Α' 112), και με ευθύνη του ΓΔΟΥ του εποπτεύοντος Υπουργείου στην ιστοσελίδα του Υπουργείου.»

**20.** α. Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 65 αντικαθίσταται ως εξής:

«Δευτερεύων διατάκτης είναι ο διατάκτης που αναλαμβάνει υποχρεώσεις σε βάρος πιστώσεων, οι οποίες τίθενται στη διάθεσή του κατ' εντολή του κύριου διατάκτη με επιτροπικό ένταλμα.»

β. Στο τέλος της παραγράφου 1 του άρθρου 65 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Ο ορισμός δευτερεύοντος διατάκτη διενεργείται με απόφαση του κύριου διατάκτη.»

**21.** Το άρθρο 66 αντικαθίσταται ως εξής:

#### «Άρθρο 66

##### Ανάληψη υποχρεώσεων

1. Ανάληψη υποχρέωσης είναι η διοικητική πράξη με την οποία γεννάται ή βεβαιώνεται υποχρέωση του Δημοσίου και των λοιπών φορέων της Γενικής Κυβέρνησης έναντι τρίτων (νομική δέσμευση). Προκειμένου να αναληφθεί εγκύρως οποιαδήποτε δέσμευση ή να εκτελεσθεί οποιαδήποτε δαπάνη, εκδίδεται απόφαση ανάληψης υποχρέωσης η οποία περιέχει βεβαίωση του αρμόδιου, κατά τις διατάξεις

του παρόντος άρθρου, οργάνου περί ύπαρξης και δέσμευσης της αναγκαίας πίστωσης (δημοσιονομική δέσμευση).

2. Η απόφαση ανάληψης υποχρέωσης υπογράφεται από τον διατάκτη και περιέχει βεβαίωση του προϊστάμενου οικονομικών υπηρεσιών του φορέα, ότι το ποσό της δαπάνης που αφορά, βρίσκεται εντός των ορίων της σχετικής πίστωσης, και ειδικά για την Κεντρική Διοίκηση εντός του διαθέσιμου ποσοστού αυτής, και ότι έχει δεσμευθεί από τον προϋπολογισμό του φορέα. Το ποσό παραμένει δεσμευμένο μέχρι την καταβολή του ή μέχρι την ανάκληση της δέσμευσης της πίστωσης κατόπιν αιτήματος του διατάκτη, σύμφωνα με την περίπτωση γ' της παραγράφου 3.

3. Για την έκδοση της απόφασης ανάληψης υποχρέωσης ακολουθείται η εξής διαδικασία:

α. Κατόπιν τεκμηριωμένου αιτήματος του διατάκτη, ο προϊστάμενος οικονομικών υπηρεσιών καταρτίζει σε δύο (2) αντίτυπα τη σχετική απόφαση ανάληψης υποχρέωσης, στην οποία περιέχεται η βεβαίωση της παραγράφου 2, εφόσον συντρέχουν οι σχετικές προϋποθέσεις. Επίσης, δεσμεύει στο ΟΠΣΔΠ το ποσό από την πίστωση του προϋπολογισμού με ενημέρωση των λογιστικών βιβλίων, ενημερώνει το Μητρώο Δεσμεύσεων του φορέα και ακολούθως προωθεί τα δύο (2) αντίτυπα στον διατάκτη προς υπογραφή.

β. Μετά την υπογραφή από τον διατάκτη επιστρέφεται το ένα (1) αντίτυπο στον προϊστάμενο οικονομικών υπηρεσιών του φορέα, ο οποίος, αν πρόκειται για φορέα της Κεντρικής Διοίκησης, αποστέλλει ένα αντίγραφο στην οικεία Υπηρεσία Επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

γ. Σε περίπτωση μη υπογραφής της απόφασης από τον διατάκτη, ο τελευταίος αιτείται από τον προϊστάμενο οικονομικών υπηρεσιών την ανάκληση της δέσμευσης της πίστωσης.

δ. Σε περίπτωση που συντρέχουν οι προϋποθέσεις παροχής της βεβαίωσης της παραγράφου 2, αλλά ο προϊστάμενος οικονομικών υπηρεσιών έχει βάσιμες αμφιβολίες ως προς το ουσιαστικό μέρος της δαπάνης, παρέχει τη βεβαίωση και εκτελεί τις υπόλοιπες διαδικασίες του παρόντος άρθρου, ενημερώνει ωστόσο εγγράφως τον διατάκτη και, εφόσον ο τελευταίος υπογράψει την απόφαση ανάληψης υποχρέωσης, ο προϊστάμενος οικονομικών υπηρεσιών ενημερώνει εγγράφως το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους και, αν ο φορέας είναι εποπτευόμενος, τον προϊστάμενο οικονομικών υπηρεσιών του εποπτεύοντος φορέα.

4. α. Ως μεταβατικό στάδιο, οι προϊστάμενοι οικονομικών υπηρεσιών φορέων των οποίων η οικονομική διαχείριση εποπτεύεται από αντίστοιχη Υπηρεσία Δημοσιονομικού Ελέγχου (ΥΔΕ), για όσο διάστημα δεν έχουν πλήρη πρόσβαση στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Δημοσιονομικής Πολιτικής, αποστέλλουν την απόφαση ανάληψης υποχρέωσης στην αρμόδια ΥΔΕ, η οποία δεσμεύει την πίστωση του προϋπολογισμού του φορέα, σύμφωνα με την περίπτωση α' της παρ. 1 του άρθρου 4 του π.δ. 113/2010 (Α' 194), και παρέχει τη βεβαίωση της παραγράφου 2. Στη συνέχεια η ΥΔΕ επιστρέφει την απόφαση ανάληψης υποχρέωσης στον

προϊστάμενο οικονομικών υπηρεσιών προς υπογραφή, σύμφωνα με την παράγραφο 3. Σε αυτή την περίπτωση, ο προϊστάμενος οικονομικών υπηρεσιών αποστέλλει αντίγραφο της υπογεγραμμένης απόφασης ανάληψης υποχρέωσης και στην ΥΔΕ.

β. Για τους φορείς της περίπτωσης α', για τις δαπάνες κοινοχρήστων του κτιρίου των γραφείων, καθώς και για δαπάνες μέχρι του ποσού των τριών χιλιάδων (3.000) ευρώ ανά απόφαση, η βεβαίωση της παραγράφου 2 δύναται να εκδίδεται από τον προϊστάμενο των οικονομικών υπηρεσιών, χωρίς να απαιτείται συνυπογραφή από την ΥΔΕ, η οποία στη συνέχεια ενημερώνεται άμεσα από τον προϊστάμενο των οικονομικών υπηρεσιών, ώστε να δεσμεύσει την πίστωση του προϋπολογισμού του φορέα.

Οι διατάξεις της παρούσας παραγράφου ισχύουν μέχρι 31.12.2016.

5. Κάθε απόφαση ανάληψης υποχρέωσης κατά την έννοια των προηγούμενων παραγράφων, καθ' υπέρβαση των εγγεγραμμένων πιστώσεων του προϋπολογισμού του φορέα και, ειδικά για την Κεντρική Διοίκηση και των ποσοστών διάθεσης αυτών, κατά παράβαση των διαδικασιών που ορίζονται στις διατάξεις του άρθρου 60, είναι αυτοδίκαια και απόλυτα άκυρη και ο διατάκτης και ο προϊστάμενος οικονομικών υπηρεσιών του φορέα ευθύνονται ατομικά, αλληλέγγυα και εις ολόκληρον για τη ζημία του φορέα.

6. Για τις δαπάνες για τις οποίες από τη φύση τους δεν είναι δυνατή η τήρηση της ανωτέρω διαδικασίας (συναλλαγματικές διαφορές, εκτέλεση δικαστικών αποφάσεων, δαπάνες ΔΙΑΣ κ.λπ.) αναλαμβάνεται η υποχρέωση και δεσμεύεται η απαραίτητη πίστωση αμέσως μετά την παραλαβή του σχετικού λογαριασμού, της γνωστοποίησης της εκτελεστής, κατά τις κείμενες διατάξεις, δικαστικής απόφασης ή της σχετικής ειδοποίησης ή με την καθ' οιονδήποτε τρόπο γνωστοποίηση του ύψους και του χρόνου εξόφλησής τους. Για τις πληρωμές του τακτικού προϋπολογισμού που τακτοποιούνται με την έκδοση συμψηφιστικών χρηματικών ενταλμάτων και μέχρι την έκδοση απόφασης του Υπουργού Οικονομικών που θα ορίζει το χρόνο έναρξης της ανάληψης υποχρέωσης αυτών με σχετικές αποφάσεις, η εντολή πληρωμής υπέχει θέση απόφασης ανάληψης υποχρέωσης.

7. Με την έναρξη κάθε οικονομικού έτους και πριν από την ανάληψη οποιασδήποτε νέας υποχρέωσης, δεσμεύονται με ευθύνη των προϊστάμενων οικονομικών υπηρεσιών στον προϋπολογισμό του φορέα, πιστώσεις ισόποσες με το ανεξόφλητο μέρος των αναλήψεων υποχρεώσεων του προηγούμενου οικονομικού έτους. Νέες υποχρεώσεις αναλαμβάνονται σε βάρος του εναπομένοντος υπολοίπου μετά τις κατά τα ανωτέρω δεσμεύσεις πιστώσεων.

8. Η υποχρέωση για δαπάνες τακτικών αποδοχών, συντάξεων, εξυπηρέτησης δημόσιου χρέους, ασφαλιστικών και προνοιακών παροχών, καθώς και για δαπάνες πάγιου χαρακτήρα (ηλεκτρική ενέργεια, ύδρευση, επικοινωνίες, μισθώματα κ.λπ.) αναλαμβάνεται για ολόκληρο το ποσό των εγγεγραμμένων πιστώσεων, από την έναρξη του οικονομικού έτους, με Αποφάσεις Ανάληψης Υποχρέωσης. Ειδικά, για τις δαπάνες εξυπηρέτησης δημόσιου χρέους, ο χρόνος έναρξης ισχύος του

προηγούμενου εδαφίου, όσον αφορά στην έκδοση Αποφάσεων Ανάλυσης Υποχρέωσης, καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών.

9. Κατά παρέκκλιση των οριζόμενων στο παρόν άρθρο και στις λοιπές περί αναλήψεως υποχρεώσεων διατάξεις, οι υποχρεώσεις για δαπάνες για υπερωριακή εργασία, αμοιβή για εργασία κατά τις εξαιρέσιμες ημέρες και νυχτερινές ώρες, ειδική αποζημίωση για απασχόληση πλέον του πενθημέρου την εβδομάδα, υπερωριακή αποζημίωση εκπαιδευτικών, αποζημίωση εφημεριών ιατρών Ε.Σ.Υ., που αφορούν το τελευταίο δίμηνο κάθε οικονομικού έτους μπορούν να αναλαμβάνονται, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 2, σε βάρος των αντίστοιχων πιστώσεων του προϋπολογισμού του επόμενου οικονομικού έτους. Οι ανωτέρω υποχρεώσεις δεν αναλαμβάνονται για ολόκληρο το ετήσιο ποσό από την έναρξη του οικονομικού έτους.

10. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται αναλόγως και επί δευτερευόντων διατακτών, καθώς και επί των δαπανών των Ενόπλων Δυνάμεων.

11. Οι αρμόδιες υπηρεσίες για την εκκαθάριση και ενταλματοποίηση των δαπανών οφείλουν να ελέγχουν την τήρηση της ανωτέρω διαδικασίας και να μην προβαίνουν σε εκκαθάριση και ενταλματοποίηση αυτών, εφόσον δεν πληρούν τις τιθέμενες προϋποθέσεις. Καμία ατομική διοικητική πράξη που προκαλεί δαπάνη σε βάρος του προϋπολογισμού φορέα της Γενικής Κυβέρνησης δεν ισχύει εάν δεν αναγράφεται στο προοίμιο αυτής ο αριθμός της σχετικής απόφασης ανάληψης υποχρέωσης.

12. Ειδικά, για τις δαπάνες του ΠΔΕ, τίτλο ανάληψης υποχρέωσης αποτελεί η Συλλογική Απόφαση (ΣΑ).

13. Η ανταλλαγή και η υπογραφή των εγγράφων, που προβλέπονται στις παραγράφους 2, 3 και 4, δύνανται να γίνονται ηλεκτρονικά. Με κοινή απόφαση των υπουργών Οικονομικών και Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης καθορίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου.»

**22.** Το άρθρο 67 αντικαθίσταται ως εξής:

#### «Άρθρο 67

##### Πολυετείς υποχρεώσεις

1. Για την ανάληψη υποχρεώσεων από τους φορείς της Κεντρικής Διοίκησης που προβλέπεται να βαρύνουν είτε τμηματικά είτε εξ ολοκλήρου τα επόμενα έτη του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής, στις οποίες συμπεριλαμβάνονται και οι συμβάσεις μίσθωσης ακινήτων και υπερβαίνουν ετησίως το ποσό των διακοσίων χιλιάδων (200.000) ευρώ σωρευτικά ανά Κ.Α.Ε. κάθε ειδικού φορέα του τακτικού προϋπολογισμού, απαιτείται προηγούμενη απόφαση έγκρισης του Υπουργού Οικονομικών.

Για τους λοιπούς φορείς της Γενικής Κυβέρνησης απαιτείται απόφαση έγκρισης του εποπτεύοντος Υπουργού, εφόσον η αναλαμβανόμενη υποχρέωση υπερβαίνει το ποσό των εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ.

2. Για την ανάληψη υποχρεώσεων που προβλέπεται να βαρύνουν είτε τμηματικά είτε εξ ολοκλήρου τα επόμενα έτη του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής και δεν υπερβαίνουν τα ποσά της προηγούμενης παραγράφου, η έγκριση παρέχεται με απόφαση του αρμόδιου διατάκτη.

3. Ειδικά, για τους Ο.Τ.Α. πρώτου και δευτέρου βαθμού και τα νομικά πρόσωπα αυτών που συμπεριλαμβάνονται στους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης, η έγκριση παρέχεται με την απόφαση του από το νόμο οριζόμενου αρμόδιου οργάνου τους, με την οποία αναλαμβάνεται έκαστη υποχρέωση τέτοιου είδους. Η απόφαση του προηγούμενου εδαφίου κοινοποιείται στην οικεία Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α., προκειμένου να λαμβάνεται υπόψη κατά τον έλεγχο νομιμότητας του προϋπολογισμού του οικονομικού έτους που αφορά η σχετική δαπάνη.

4. Η προβλεπόμενη στις ανωτέρω παραγράφους απόφαση έγκρισης παρέχεται αφού ο εκάστοτε αρμόδιος προϊστάμενος οικονομικών υπηρεσιών ελέγξει και βεβαιώσει ότι δεν γίνεται υπέρβαση των δεσμευτικών ορίων του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής.

5. Στην απόφαση έγκρισης της παραγράφου 1, αναφέρονται τα εξής:

α. Το συνολικό ποσό

β. Το ποσό κατ' έτος

γ. Ο Κωδικός Αριθμός Εξόδου

δ. Το τυχόν προηγούμενο ύψος υποχρεώσεων που έχουν αναληφθεί στον ίδιο ΚΑΕ.

Τα ανωτέρω στοιχεία περιλαμβάνονται και στο διαπιστωτικό έγγραφο της αρμόδιας οικονομικής υπηρεσίας του φορέα που εξετάζει τη νομιμότητα και κανονικότητα της δαπάνης.

6. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών μπορούν να αναπροσαρμόζονται τα όρια της παραγράφου 1 και να καθορίζεται κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος.

7. Οι διατάξεις του παρόντος δεν έχουν εφαρμογή για τις δαπάνες του Προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων.

**23.** Το άρθρο 68 αντικαθίσταται ως εξής:

#### «Άρθρο 68

##### Διαδικασίες ελέγχου ανάληψης υποχρεώσεων

1. Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται μέχρι 31.12.2015 κατόπιν πρότασης του Υπουργού Οικονομικών καθορίζονται οι διαδικασίες ελέγχου για όλες τις αναλήψεις υποχρεώσεων κατά την εκτέλεση των προϋπολογισμών της Γενικής Κυβέρνησης.

2. Στο προεδρικό διάταγμα της προηγούμενης παραγράφου περιλαμβάνεται: (α) τύπος και περιεχόμενο των αποφάσεων ανάληψης υποχρέωσης, (β) διαδικασία και τρόπος ανάληψης, (γ) διαδικασία ελέγχου ανάληψης υποχρέωσης, (δ) έλεγχος πορείας πιστώσεων, (ε) ακυρότητες πράξεων (στ) ευθύνες αρμοδίων οργάνων (η) τρόπος τήρησης μητρώου δεσμεύσεων και (θ) κάθε άλλο σχετικό θέμα με τη διαδικασία ελέγχου ανάληψης υποχρεώσεων.

3. Οι προϊστάμενοι οικονομικών υπηρεσιών όλων των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης διασφαλίζουν ότι:

α. οι δεσμεύσεις που εγκρίνονται και καταχωρούνται αφορούν νόμιμες και κανονικές δαπάνες και υπόκεινται στον όρο της διαθεσιμότητας επαρκούς υπολοίπου πιστώσεων υπό το συγκεκριμένο κωδικό του προϋπολογισμού,

β. για όλες τις πολυετείς υποχρεώσεις του προϋπολογισμού, έχουν τηρηθεί οι προϋποθέσεις του άρθρου 67,

γ. τα τιμολόγια αγαθών και υπηρεσιών εξοφλούνται εντός των προθεσμιών που προβλέπονται από τις κείμενες διατάξεις,

δ. δεν συσσωρεύονται ληξιπρόθεσμες οφειλές και

ε. όλες οι εκκρεμείς υποχρεώσεις και τα ανεξόφλητα τιμολόγια στο τέλος του έτους μεταφέρονται στο επόμενο οικονομικό έτος σύμφωνα με την παράγραφο 7 του άρθρου 66 και εξοφλούνται κατά χρονική προτεραιότητα.

4. Η καταχώριση των υποχρεώσεων του Δημοσίου προς τρίτους στο λογιστικό σύστημα διενεργείται, σύμφωνα με το προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται βάσει του άρθρου 159.

5. Μέχρι την έκδοση του διατάγματος της παραγράφου 1, εφαρμόζεται το π.δ. 113/2010 (Α' 194).»

**24.** Στο Κεφάλαιο Α' του Μέρους Δ' προστίθενται Υποκεφάλαια 3, 4 και 5 ως εξής:

#### «ΥΠΟΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

#### ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΔΙΑΘΕΣΙΜΩΝ ΓΕΝΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

#### Άρθρο 69Α'

Ενιαίος Λογαριασμός Θησαυροφυλακίου

1. Ο κεντρικός λογαριασμός του Δημοσίου μετονομάζεται σε «Ελληνικό Δημόσιο – Ενιαίος Λογαριασμός Θησαυροφυλακίου» («Ενιαίος Λογαριασμός»). Έως την 31<sup>η</sup>.12.2015 όλοι οι λογαριασμοί της Κεντρικής Διοίκησης τηρούνται υποχρεωτικά στην Τράπεζα της Ελλάδος και εντάσσονται στον Ενιαίο Λογαριασμό. Ο Υπουργός Οικονομικών μέσω του Ενιαίου Λογαριασμού παρακολουθεί και προγραμματίζει με ενιαίο τρόπο τις ταμειακές ροές από και προς αυτόν, προσδιορίζει το ύψος των διαθεσίμων και τις ανάγκες δανεισμού, και διαχειρίζεται τα διαθέσιμα προς τοποθέτηση πλεονάσματα.

2. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, που εκδίδεται ως την 31<sup>η</sup>.12.2015, καθορίζονται η διαδικασία και οι προθεσμίες μεταφοράς στον Ενιαίο Λογαριασμό των υπολοίπων των λοιπών λογαριασμών της Κεντρικής Διοίκησης, η διαδικασία κλεισίματος αυτών, οι όροι και οι προϋποθέσεις εξαίρεσης από τη διάταξη του δευτέρου εδαφίου της παραγράφου 1 και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια.

3. Το άνοιγμα σε τράπεζες ή άλλα πιστωτικά ιδρύματα, οποιουδήποτε λογαριασμού της Κεντρικής Διοίκησης, διενεργείται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, κατόπιν αιτιολογημένης πρότασης του αρμόδιου φορέα ή οργάνου, με την οποία καθορίζονται τα όργανα διαχείρισης του λογαριασμού, ο τρόπος εμφάνισής του στην δημόσια ληψοδοσία, καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια. Με όμοια απόφαση

διενεργείται το κλείσιμο των λογαριασμών του Ελληνικού Δημοσίου σε οποιαδήποτε τράπεζα ή άλλο πιστωτικό ίδρυμα. Λογαριασμοί εκτός του Ενιαίου Λογαριασμού ανοίγονται μόνο με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις της απόφασης της παραγράφου 2.

4. Ως την 31.12.2015, τα διαθέσιμα όλων των φορέων της Κεντρικής Κυβέρνησης, πέραν εκείνων που ανήκουν στην Κεντρική Διοίκηση, μεταφέρονται στον Ενιαίο Λογαριασμό, υπό αντίστοιχους υπολογαριασμούς. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, που εκδίδεται ως την ανωτέρω ημερομηνία, καθορίζεται ο τρόπος κίνησης των υπολογαριασμών, η λειτουργία της ταμειακής τους διαχείρισης, η λογιστική απεικόνιση των κινήσεών τους, η πιθανή περαιτέρω διάρθρωσή τους, καθώς και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια. Με την ίδια ή με όμοια απόφαση δύνανται να καθορίζονται οι λογαριασμοί που εξαιρούνται από την υποχρέωση μεταφοράς στον Ενιαίο Λογαριασμό.

5. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών δύνανται να καθορίζονται λοιποί φορείς της Γενικής Κυβέρνησης που υποχρεούνται να μεταφέρουν τα διαθέσιμά τους στον Ενιαίο Λογαριασμό, η έξοδός τους από αυτόν, καθώς και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια.

6. Το άνοιγμα σε τράπεζες ή άλλα πιστωτικά ιδρύματα, οποιουδήποτε λογαριασμού φορέων της Γενικής Κυβέρνησης που συμμετέχουν στον Ενιαίο Λογαριασμό, διενεργείται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, κατόπιν αιτιολογημένης πρότασης του φορέα, με την οποία καθορίζονται τα όργανα διαχείρισης του λογαριασμού, καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια. Με όμοια απόφαση διενεργείται το κλείσιμο των λογαριασμών, σε οποιαδήποτε τράπεζα ή άλλο πιστωτικό ίδρυμα, των ανωτέρω φορέων.

7. Η κίνηση των λογαριασμών του Δημοσίου σε τράπεζες ή άλλα πιστωτικά ιδρύματα ενεργείται με έγγραφες εντολές του Υπουργού Οικονομικών, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά σε νόμους ή συμβάσεις στις οποίες έχει συμπράξει ο Υπουργός Οικονομικών. Στις περιπτώσεις αυτές οι τράπεζες ή άλλα πιστωτικά ιδρύματα υποχρεούνται να αναγγέλλουν αμέσως τη γενόμενη εγγραφή στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους. Για τη χρέωση των λογαριασμών αυτών απαιτείται η έγκριση του Υπουργού Οικονομικών.

8. Σε περίπτωση δέσμευσης λογαριασμού για ειδικούς σκοπούς του Δημοσίου απαιτείται προηγούμενη απόφαση του Υπουργού Οικονομικών με την οποία ρυθμίζεται κάθε σχετική λεπτομέρεια.

#### Άρθρο 69B'

##### Διαχείριση διαθεσίμων του Δημοσίου

1. Το Ελληνικό Δημόσιο για τα διαθέσιμά του σε ευρώ ή συνάλλαγμα δύνανται:  
α. να συνιστά, με τις προϋποθέσεις του προηγούμενου άρθρου, έντοκους λογαριασμούς σε εμπορικές τράπεζες ή άλλα πιστωτικά ιδρύματα του εσωτερικού ή του εξωτερικού για την κατάθεση αυτών,

β. να αναθέτει τη διαχείριση αυτών, καθώς και τη διεξαγωγή των συναλλαγών του, στον ΟΔΔΗΧ, στην Τράπεζα της Ελλάδος, στις εμπορικές τράπεζες ή σε οποιονδήποτε άλλο πιστωτικό ίδρυμα του εσωτερικού ή του εξωτερικού που παρέχει τα προς τούτο εχέγγυα.

Η διαχείριση των διαθεσίμων του Δημοσίου δύναται να γίνεται και κατά οποιονδήποτε άλλον τρόπο κρίνεται αποδοτικότερος ή προσφορότερος για την προώθηση της γενικότερης οικονομικής πολιτικής.

2. Τα πιστωτικά υπόλοιπα των λογαριασμών του Δημοσίου σε ευρώ ή συνάλλαγμα που τηρούνται στην Τράπεζα της Ελλάδος, καθώς και τα διαθέσιμά του στο εσωτερικό ή το εξωτερικό που κατατίθενται σε αυτή, είναι έντοκα με επιτόκιο που ανταποκρίνεται στις συνθήκες της αγοράς.

3. Για τον προσδιορισμό του ημερήσιου ύψους των διαθεσίμων του Ελληνικού Δημοσίου, λαμβάνονται υπόψη και τα υπόλοιπα των λογαριασμών του που τηρούνται στην Τράπεζα της Ελλάδος και προέρχονται από αδιάθετες χρηματοδοτήσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η αξία σε ευρώ των υπολοίπων των λογαριασμών του Δημοσίου σε συνάλλαγμα γίνεται με βάση την ισοτιμία μέσης τιμής Fixing ευρώ – ξένου νομίσματος, που διαμορφώνεται κατά την ημέρα του υπολογισμού.

4. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών ρυθμίζονται οι όροι, οι προϋποθέσεις και η διαδικασία εφαρμογής, καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος.

#### ΥΠΟΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

##### ΑΝΑΚΑΤΑΝΟΜΗ ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΩΝ

##### ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ Υ.Δ.Ε. - ΜΕΤΟΝΟΜΑΣΙΑ ΤΩΝ Υ.Δ.Ε.

#### Άρθρο 69Γ'

##### Ανάθεση καθηκόντων και αρμοδιοτήτων στους Προϊσταμένους Οικονομικών Υπηρεσιών

Μέχρι 1.1.2017 οι προϊστάμενοι οικονομικών υπηρεσιών των Υπουργείων και των λοιπών φορέων της Γενικής Κυβέρνησης καθίστανται αποκλειστικά υπεύθυνοι για τις αρμοδιότητες που αφορούν στη δημοσιονομική διαχείριση του φορέα τους και ασκούνται κατά τη δημοσίευση του παρόντος από τις ΥΔΕ και τα Ειδικά Λογιστήρια. Ειδικότερα μέχρι την προαναφερόμενη ημερομηνία μεταφέρονται στις ΓΔΟΥ των Υπουργείων οι κατωτέρω αρμοδιότητες:

α) Η καταχώριση των αναλαμβανόμενων δεσμεύσεων στο βιβλίο εγκρίσεων και εντολών πληρωμής, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους περί συνυπογραφής των Αποφάσεων Ανάληψης Υποχρέωσης και διενέργειας των σχετικών δεσμεύσεων, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

β) Ο έλεγχος και η εκκαθάριση των δημοσίων δαπανών με βάση τα απαραίτητα δικαιολογητικά στοιχεία.

γ) Η σύνταξη έκθεσης επί διαφωνιών με τον διατάκτη και η υποβολή της μετά του σχετικού φακέλου στη Διεύθυνση Συντονισμού και Ελέγχου Εφαρμογής Δημοσιολογιστικών Διατάξεων και στη Γενική Διεύθυνση Δημοσιονομικών Ελέγχων του ΓΛΚ, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 1 του άρθρου 26.

δ) Η εντολή πληρωμής των δημοσίων δαπανών, πλην των δαπανών που εκτελούνται από τις Κεντρικές Διευθύνσεις του ΓΛΚ και από τον ΟΔΔΗΧ, μέσα στα καθοριζόμενα κατά μήνα όρια πληρωμών και η έκδοση χρηματικών ενταλμάτων εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας από την εθνική και ευρωπαϊκή νομοθεσία.

ε) Η παραγωγή στο ΟΠΣΔΠ ηλεκτρονικών εντολών μεταφοράς και πίστωσης λογαριασμού προς την Τράπεζα της Ελλάδος για την εξόφληση των εκδιδόμενων χρηματικών ενταλμάτων (τακτικών και προπληρωμής) με πίστωση των τραπεζικών λογαριασμών των δικαιούχων και την απόδοση των διενεργούμενων κρατήσεων υπέρ τρίτων στους δικαιούχους.

στ) Η μέριμνα για τη διενέργεια συμψηφισμών και η απόδοση στο Δημόσιο και στα οικεία ασφαλιστικά ταμεία των οφειλών των δικαιούχων που αναγράφονται στις σχετικές βεβαιώσεις φορολογικών και ασφαλιστικών οφειλών.

ζ) Η ενημέρωση των δικαιούχων και των φορέων για την έκδοση χρηματικών ενταλμάτων και την πληρωμή των δικαιούχων.

η) Η καταχώρηση των στοιχείων και η τήρηση των μητρώων δικαιούχων, κατασχέσεων και εκχωρήσεων.

θ) Η τήρηση Μητρώου του πάσης φύσεως προσωπικού του οικείου φορέα.

ι) Η μεταβίβαση με επιτροπικά εντάλματα πιστώσεων στους δευτερεύοντες διατάκτες.

ια) Η παρακολούθηση και τακτοποίηση των πληρωμών που γίνονται με χρηματικά εντάλματα προπληρωμής και προσωρινά εντάλματα και η έκδοση εντολών προς τους οικείους εκκαθαριστές αποδοχών για την επίσχεση των αποδοχών δημόσιων υπολόγων που καθυστερούν την απόδοση λογαριασμού, καθώς και η εισήγηση στον αρμόδιο Επίτροπο του Ελεγκτικού Συνεδρίου για τον καταλογισμό του υπερήμερου υπολόγου, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

ιβ) Η τήρηση των βιβλίων που προβλέπονται από τις περί δημοσίου λογιστικού ή αντίστοιχες για τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου διατάξεις.

Από τις ανωτέρω αρμοδιότητες, οι προϊστάμενοι οικονομικών υπηρεσιών των λοιπών φορέων της Γενικής Κυβέρνησης των οποίων οι δαπάνες ελέγχονταν από ΥΔΕ, αναλαμβάνουν εκείνες, οι οποίες έχουν εφαρμογή για τους φορείς τους.

Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών δύναται να εξειδικεύονται περαιτέρω οι ως άνω αρμοδιότητες, να ρυθμίζεται κάθε άλλο ζήτημα που προκύπτει από την ανακατανομή τους, να καθορίζονται τυχόν μεταβατικά στάδια και οι μεταφερόμενες σε κάθε στάδιο αρμοδιότητες, οι ακριβείς ημερομηνίες μεταφοράς, καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος.

Όπου στην κείμενη νομοθεσία αναφέρονται οι Υπηρεσίες Δημοσιονομικού Ελέγχου (ΥΔΕ) και τα Ειδικά Λογιστήρια, μετά την πραγματοποιούμενη μεταφορά

αρμοδιοτήτων, σύμφωνα με τις προηγούμενες παραγράφους, νοούνται πλέον οι Γενικές Διευθύνσεις Οικονομικών Υπηρεσιών των Υπουργείων και οι οικονομικές υπηρεσίες των λοιπών φορέων της Γενικής Κυβέρνησης, όσον αφορά τις μεταφερόμενες κάθε φορά αρμοδιότητες.

#### ΑΡΘΡΟ 69Δ'

Μετονομασία των Υπηρεσιών Δημοσιονομικού Ελέγχου (ΥΔΕ) - Νέες αρμοδιότητες  
1. Μέχρι 1η.1.2017 οι Υπηρεσίες Δημοσιονομικού Ελέγχου (ΥΔΕ) και τα Ειδικά Λογιστήρια μετονομάζονται σε Δημοσιονομικές Υπηρεσίες Εποπτείας και Ελέγχου (ΔΥΕΕ) και αναλαμβάνουν τις ακόλουθες γενικές αρμοδιότητες για τους φορείς αρμοδιότητάς τους:

α. Παρέχουν τεχνική υποστήριξη στη ΓΔΟΥ του Υπουργείου που εποπτεύει τους φορείς γενικής κυβέρνησης αρμοδιότητάς τους αναφορικά με την κατάρτιση του συνοπτικού και του αναλυτικού προϋπολογισμού τους σύμφωνα με τους δεσμευτικούς στόχους του Μ.Π.Δ.Σ. και του προϋπολογισμού και παρακολουθούν την ορθή εκτέλεση του προϋπολογισμού των ανωτέρω φορέων βάσει των προαναφερθέντων.

β. Εισηγούνται στην εκάστοτε αρμόδια διεύθυνση της κεντρικής υπηρεσίας του Υπουργείου Οικονομικών επί σχεδίων νόμων, προεδρικών διαταγμάτων, υπουργικών αποφάσεων, πολιτικών ή προγραμμάτων, που επισπεύδουν φορείς αρμοδιότητάς τους, εφόσον έχουν οικονομική επίπτωση ιδίως στο Μ.Π.Δ.Σ. ή στον προϋπολογισμό των φορέων.

γ. Σε περίπτωση συνεχιζόμενων αποκλίσεων από τους στόχους ή μη τήρησης των δημοσιονομικών διατάξεων από τους φορείς αρμοδιότητάς τους, ελέγχουν και συνυπογράφουν τις αναλήψεις υποχρεώσεων-δεσμεύσεις τους, που αφορούν πρόσθετες αμοιβές προσωπικού, προμήθειες και παροχή υπηρεσιών.

δ. Υποστηρίζουν τους προϊσταμένους οικονομικών υπηρεσιών, αναφορικά με την υιοθέτηση βέλτιστων πρακτικών και διαδικασιών χρηστής οικονομικής διαχείρισης.

ε. Παρέχουν διαχειριστικά στοιχεία και πληροφορίες ελεγκτικού ενδιαφέροντος στις αρμόδιες Υπηρεσίες του ΓΛΚ, για τον καθορισμό του δείγματος και τη διενέργεια ελέγχων, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.3492/2006 (Α' 210), του ν.4151/2013 (Α' 103) και του π.δ.111/2014..

στ. Συμμετέχουν στη διενέργεια προγραμματισμένων, έκτακτων και ειδικών ελέγχων σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.3492/2006 (Α' 210), του ν.4151/2013 (Α' 103) και του ΠΔ 111/2014 καθώς και στη διενέργεια δειγματοληπτικών ελέγχων του Μητρώου Δεσμεύσεων.

ζ. Ελέγχουν δειγματοληπτικά την τήρηση του Μητρώου του πάσης φύσεως προσωπικού των φορέων αρμοδιότητάς τους και ενημερώνουν σχετικά την Ενιαία Αρχή Πληρωμής και το Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης.

η. Ασκούν εποπτεία σε φορείς της γενικής κυβέρνησης, υποβάλλουν προτάσεις και παρακολουθούν την εφαρμογή των κυρώσεων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Μέρος Ζ'.

θ. Συμμετέχουν σε τακτικές επισκοπήσεις δαπανών των φορέων από μηδενική βάση (spending reviews).

ι. Υποβάλλουν προτάσεις αναθεώρησης των δημοσιολογιστικών διατάξεων προς την αρμόδια Διεύθυνση του Υπουργείου Οικονομικών.

ια. Ασκούν κάθε άλλη αρμοδιότητα που ανατίθεται σε αυτές με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών.

2. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών δύναται να εξειδικεύονται περαιτέρω οι ως άνω αρμοδιότητες, να καθορίζονται τυχόν μεταβατικά στάδια για την ανάθεσή τους, οι ακριβείς ημερομηνίες ανάθεσης, καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος.

3. Οι φορείς αρμοδιότητας των ΔΥΕΕ είναι οι φορείς της Γενικής Κυβέρνησης που έχουν έδρα στον Νομό όπου αυτές είναι εγκατεστημένες. Οι φορείς αρμοδιότητας των ΔΥΕΕ που έχουν έδρα σε Νομό με περισσότερες της μίας ΔΥΕΕ, καθορίζονται με Απόφαση του Υπουργού Οικονομικών.

4. Με προεδρικά διατάγματα, που εκδίδονται ύστερα από πρόταση του Υπουργού Οικονομικών δύναται να συνιστώνται στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους ΔΥΕΕ, για την εποπτεία και τον έλεγχο φορέων της Γενικής Κυβέρνησης, να καθορίζεται η σύνθεσή τους σε προσωπικό, καθώς και κάθε άλλο θέμα που προκύπτει από τη σύστασή τους.

## ΥΠΟΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

### ΛΟΙΠΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΤΟΜΕΑ

#### Άρθρο 69Ε'

##### Τακτοποίηση εκκρεμοτήτων φορέων του Δημοσίου Τομέα

«1. Με την έκδοση συμψηφιστικών ενταλμάτων τακτοποιούνται εκκρεμότητες στη δημοσιονομική διαχείριση των Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού και τα λοιπά Ν.Π.Δ.Δ., συνεπεία κατασχέσεων σε βάρος τους. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών δύναται να καθορίζονται και άλλες περιπτώσεις τακτοποίησης εκκρεμοτήτων με την έκδοση συμψηφιστικών ενταλμάτων.

#### Άρθρο 69ΣΤ'

##### Ηλεκτρονική διακίνηση εγγράφων

Τα δικαιολογητικά βάσει των οποίων εκκαθαρίζονται και εντέλλονται προς πληρωμή οι δημόσιες δαπάνες και οι δαπάνες των Φορέων της Γενικής Κυβέρνησης, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, δύναται να υποβάλλονται ηλεκτρονικά. Ομοίως δύναται να υποβάλλονται ηλεκτρονικά και στις αρμόδιες Υπηρεσίες Επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου τα δικαιολογητικά και τα εκδοθέντα για την πληρωμή της δαπάνης χρηματικά εντάλματα (Χ.Ε.) για την άσκηση προληπτικού ελέγχου στις

προβλεπόμενες περιπτώσεις και τη θεώρηση των Χ.Ε. αντίστοιχα, με την επιφύλαξη των προβλεπόμενων στο άρθρο 31. Τα δικαιολογητικά τηρούνται σε φυσική μορφή από τις οικείες Οικονομικές Υπηρεσίες των Διατακτών και τίθενται στη διάθεση του Ελεγκτικού Συνεδρίου για την άσκηση του κατασταλτικού ελέγχου, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

Με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρώπινων Δικαιωμάτων καθορίζονται οι φορείς που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής των ρυθμίσεων του παρόντος και ο χρόνος υπαγωγής αυτών, καθώς και οι αναγκαίες τεχνικές ή άλλες λεπτομέρειες και ιδίως ο τρόπος εισαγωγής των στοιχείων στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Δημοσιονομικής Πολιτικής (Ο.Π.Σ.Δ.Π.) από τους Διατάκτες, η διαδικασία επεξεργασίας των αιτημάτων της πληρωμής από τις Υ.Δ.Ε., ο τρόπος εκκαθάρισης της συγκεκριμένης δαπάνης, η διαδικασία διαβίβασης των ηλεκτρονικών στοιχείων των δικαιολογητικών και των Χ.Ε. στο Ελεγκτικό Συνέδριο στις προβλεπόμενες περιπτώσεις, ο τρόπος ακύρωσης των δικαιολογητικών στη φυσική τους μορφή, η διαδικασία άσκησης του προληπτικού ελέγχου και θεώρησης των Χ.Ε. από το Ε.Σ. κ.λπ.

Με όμοιες αποφάσεις ρυθμίζονται θέματα ασφάλειας των διακινούμενων στοιχείων, πιστοποίησης και επιβεβαίωσης της ταυτότητας των εξουσιοδοτούμενων υπαλλήλων των αρμόδιων υπηρεσιών (αυθεντικοποίηση), ευθυνών των πιστοποιημένων χειριστών – χρηστών, καθώς και κάθε άλλο σχετικό ζήτημα.»

**25.** Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 70 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Μεταξύ του Υπουργείου Οικονομικών και των υπολοίπων Υπουργείων συνάπτονται ξεχωριστά μνημόνια συνεργασίας μέχρι την 15η Ιανουαρίου του έτους αναφοράς του προϋπολογισμού, με στόχο την ομαλή εκτέλεση του προϋπολογισμού και τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση.»

**26.** Το άρθρο 71 αντικαθίσταται ως εξής:

#### «Άρθρο 71

##### Ανακατανομή πιστώσεων του Κρατικού Προϋπολογισμού

1. Οι πιστώσεις του Κρατικού Προϋπολογισμού χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για την αντιμετώπιση των δαπανών του φορέα της Κεντρικής Διοίκησης και της συγκεκριμένης μείζονος κατηγορίας, δαπάνης για την οποία προβλέφθηκαν (αρχή της ειδικότητας των πιστώσεων), εκτός εάν οι πιστώσεις ανακατανέμονται βάσει των περιπτώσεων του παρόντος άρθρου.

2. Ο αρμόδιος διατάκτης δύναται με αιτιολογημένη απόφασή του, κατόπιν σύμφωνης γνώμης του προϊστάμενου οικονομικών υπηρεσιών του φορέα του, να μεταφέρει τις πιστώσεις εντός μειζόνων κατηγοριών δαπανών του προϋπολογισμού του, χωρίς να μεταβληθούν τα ανώτατα όρια αυτών, καθώς και από ειδικό φορέα σε ειδικό φορέα εντός της ίδιας μείζονος κατηγορίας, χωρίς να μεταβληθούν τα ανώτατα όρια του φορέα. Ειδικότερα ο αρμόδιος διατάκτης του προϋπολογισμού των περιφερειακών υπηρεσιών των υπουργείων δύναται, με αιτιολογημένη

απόφασή του, να μεταφέρει τις πιστώσεις εντός μειζόνων κατηγοριών δαπανών του προϋπολογισμού του χωρίς να μεταβληθούν τα ανώτατα όρια αυτών, καθώς και από ειδικό φορέα σε ειδικό φορέα εντός της ίδιας μείζονος κατηγορίας χωρίς να μεταβληθούν τα ανώτατα όρια του φορέα. Σε περίπτωση που υπάρχουν περισσότεροι του ενός διατάκτες για τις ως άνω μεταφορές απαιτείται η σύμπραξη όλων.

3. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, ύστερα από αιτιολογημένη πρόταση του αρμόδιου διατάκτη και σύμφωνη γνώμη του προϊσταμένου οικονομικών υπηρεσιών του φορέα του, δύναται να γίνονται μεταφορές μεταξύ μειζόνων κατηγοριών δαπανών εντός του προϋπολογισμού του φορέα της Κεντρικής Διοίκησης.

4. Με απόφαση του κύριου διατάκτη του προϋπολογισμού των Υπουργείων μετά από σύμφωνη γνώμη του προϊσταμένου οικονομικών υπηρεσιών του Υπουργείου, είναι δυνατή η μεταφορά πιστώσεων στους προϋπολογισμούς των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων και στους προϋπολογισμούς των περιφερειακών υπηρεσιών του για την κάλυψη, αντίστοιχων με τις πιστώσεις που μειώνονται, δραστηριοτήτων. Με απόφαση του κύριου διατάκτη, μετά από σύμφωνη γνώμη του αρμόδιου διατάκτη του προϋπολογισμού των περιφερειακών υπηρεσιών, είναι δυνατή η μεταφορά πιστώσεων από τον προϋπολογισμό των περιφερειακών υπηρεσιών ενός Υπουργείου στον προϋπολογισμό των κεντρικών υπηρεσιών του.

5. Για μεταφορά πιστώσεων από φορέα σε άλλο φορέα Κεντρικής Διοίκησης απαιτείται η έγκριση της Βουλής κατά τη διαδικασία ψήφισης του συμπληρωματικού προϋπολογισμού του άρθρου 60. Κατ' εξαίρεση, με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών επιτρέπεται:

α. Η μεταφορά πιστώσεων αποδοχών από ένα φορέα της Κεντρικής Διοίκησης σε άλλο φορέα της Κεντρικής Διοίκησης, πιστώσεων για επιχορήγηση φορέων και υπό κατανομή πιστώσεων για νέες προσλήψεις, σε πιστώσεις αποδοχών άλλου φορέα της Κεντρικής Διοίκησης για κάλυψη δαπανών πρόσληψης, μετάταξης και απόσπασης προσωπικού ή για τακτοποίηση γενομένων δαπανών μισθοδοσίας.

β. Η μεταφορά υπό κατανομή πιστώσεων του προϋπολογισμού σε άλλες κατηγορίες δαπανών άλλων φορέων της Κεντρικής Διοίκησης για την υλοποίηση του σκοπού για τον οποίο έχουν προβλεφθεί.

γ. Η μεταφορά πιστώσεων από ένα φορέα της Κεντρικής Διοίκησης σε άλλο φορέα της Κεντρικής Διοίκησης για την κάλυψη δαπανών που πραγματοποιούνται για λογαριασμό του φορέα στον προϋπολογισμό του οποίου έχουν αρχικά προβλεφθεί οι πιστώσεις.

δ. Η μεταφορά πιστώσεων από ένα φορέα της Κεντρικής Διοίκησης σε άλλο φορέα της Κεντρικής Διοίκησης, για την υλοποίηση του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων, προκειμένου να αντιστοιχηθούν οι πιστώσεις του Προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων στις δεσμεύσεις ανά φορέα, τομέα και Κ.Α.Ε., με τα οριζόμενα στις Συλλογικές Αποφάσεις Έργων και Μελετών που εκδίδονται κατά τη διάρκεια του έτους.

6. Ο Υπουργός Οικονομικών υποβάλλει κάθε τρίμηνο στη Βουλή και στο Ελεγκτικό Συνέδριο στοιχεία σχετικά με τις αθροιστικές ανακατανομές πιστώσεων του προϋπολογισμού που εγκρίθηκαν, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

7. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως δύναται να ορίζονται πιστώσεις που δεν είναι δεκτικές αυξομειώσεων, καθώς, επίσης, και κάθε σχετικό θέμα για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου.

8. Η παραβίαση των διατάξεων του παρόντος άρθρου συνεπάγεται για τους φορείς της Κεντρικής Διοίκησης ισόποση μείωση των επιμέρους ανωτάτων ορίων πιστώσεων του έτους του προϋπολογισμού.

**27.** Η παράγραφος 1 του άρθρου 73 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Ποσοστό ίσο με 10% των πιστώσεων του ετήσιου τακτικού προϋπολογισμού για ελαστικές δαπάνες, στις οποίες δεν περιλαμβάνονται οι δαπάνες:

α. για την εξυπηρέτηση του χρέους,

β. για την εκκίνηση διαγωνιστικών διαδικασιών, καθώς και για την εκπλήρωση συμβατικών υποχρεώσεων και υποχρεώσεων διεθνών συμβάσεων και συνθηκών,

γ. για προγράμματα χρηματοδοτούμενα από τον προϋπολογισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

δ. για αποδόσεις προς την Ευρωπαϊκή Ένωση,

ε. για αποδοχές, συντάξεις και λοιπές δαπάνες πάγιου χαρακτήρα

στ. που απορρέουν από αναλήψεις πολυετών υποχρεώσεων του άρθρου 67,

ζ. για την υλοποίηση προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται από τον Κρατικό Προϋπολογισμό,

η. άλλες, κατά νόμο, υποχρεωτικές ανελαστικές δαπάνες,

δεν διατίθεται βάσει του άρθρου 72 έως την 30ή Ιουνίου κάθε οικονομικού έτους. Η διάθεση των πιστώσεων από την 1η Ιουλίου κάθε οικονομικού έτους, τελεί υπό την προϋπόθεση ότι δεν έχει επέλθει, ούτε αναμένεται σημαντική απόκλιση από τα δεσμευτικά όρια δαπανών και τους στόχους που αναφέρονται στις περιπτώσεις δ', ε' και ζ' της παραγράφου 1 του άρθρου 43 κατά το χρόνο της διάθεσης της εν λόγω πίστωσης.»

**28.** α. Η περίπτωση δ του άρθρου 74 αντικαθίσταται ως εξής:

«δ. είσπραξη ποσών από συμφωνίες ανταλλαγής νομισμάτων και επιτοκίων, καθώς και στο πλαίσιο διαχείρισης του δημοσίου χρέους,»

β. Στο τέλος του άρθρου 74 προστίθεται περίπτωση ε ως εξής:

«ε. είσπραξη ποσών που αφορούν την υλοποίηση προγραμμάτων ή δράσεων ειδικού σκοπού χρηματοδοτούμενων από τον προϋπολογισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή από άλλους ευρωπαϊκούς ή διεθνείς οργανισμούς.»

**29.** α. Ο τίτλος του άρθρου 75 αντικαθίσταται ως εξής:

«Έσοδα του ετήσιου προϋπολογισμού»

2. Οι παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου 75 αντικαθίστανται ως εξής:

«1. Έσοδα του ετήσιου προϋπολογισμού είναι τα ποσά που εισπράττονται κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους στο οποίο αναφέρεται ο προϋπολογισμός, ανεξάρτητα από τη χρονική περίοδο από την οποία προέρχονται. Οι πληρωμές για την επιστροφή των δημοσίων εσόδων που έχουν εισπραχθεί αχρεώστητα εμφανίζονται αφαιρετικά των εισπραχθέντων εσόδων.

β. Βεβαιωθέντα έσοδα του ετήσιου προϋπολογισμού είναι τα ποσά που βεβαιώνονται κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους στο οποίο αναφέρεται ο προϋπολογισμός, ανεξάρτητα από τη χρονική περίοδο από την οποία προέρχονται, όπως επίσης και τα βεβαιωθέντα έσοδα του προϋπολογισμού του προηγούμενου οικονομικού έτους που δεν έχουν εισπραχθεί. Τα βεβαιωθέντα έσοδα που δεν έχουν εισπραχθεί μέχρι τη λήξη του οικονομικού έτους διαγράφονται από το οικονομικό έτος στο οποίο έχουν βεβαιωθεί και επαναβεβαιώνονται ως έσοδα του προϋπολογισμού του επόμενου οικονομικού έτους.»

**30.** α. Ο τίτλος του άρθρου 76 αντικαθίσταται ως εξής:

«Έσοδα του ετήσιου προϋπολογισμού»

β. Η παράγραφος 1 του άρθρου 76 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Έσοδα του ετήσιου προϋπολογισμού είναι οι πληρωμές που πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους στο οποίο αναφέρεται ο προϋπολογισμός, ανεξάρτητα από το χρόνο που έχει δημιουργηθεί η υποχρέωση για πληρωμή, με την εξαίρεση των επιστροφών δημοσίων εσόδων που έχουν εισπραχθεί αχρεώστητα και οι οποίες εμφανίζονται αφαιρετικά των εισπραχθέντων εσόδων.»

γ. Ο τίτλος του άρθρου 77 αντικαθίσταται ως εξής:

«Έννοια και περιπτώσεις Δημόσιων δαπανών»

**31.** Η παράγραφος 3 του άρθρου 79 αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Έκδοση ενταλμάτων πληρωμών Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων:

α. Οι πληρωμές έργων του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων της Κεντρικής Διοίκησης πραγματοποιούνται με ευθύνη των αρμόδιων οικονομικών υπηρεσιών μέσω της έκδοσης εντολών πληρωμής, μετά από έλεγχο των οριστικών και πλήρων δικαιολογητικών, ώστε να διασφαλίζεται η νομιμότητα και κανονικότητα της δαπάνης. Η συγκέντρωση των δικαιολογητικών, και η υποβολή τους στην οικονομική υπηρεσία γίνεται από την αρμόδια υπηρεσιακή μονάδα που υλοποιεί το έργο. Η ανωτέρω διαδικασία αφορά τόσο στις άμεσες πληρωμές για την εκτέλεση των έργων όσο και στις πληρωμές με τις οποίες μεταφέρεται χρηματοδότηση με τη μορφή επιχορήγησης (έμμεσες) για την εκτέλεση συγκεκριμένου έργου σε νομικά πρόσωπα. Οι πληρωμές αυτές υπόκεινται στον κατασταλακτικό έλεγχο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, εκτός αν ειδικές διατάξεις ορίζουν διαφορετικά. Ειδικότερα για τις πληρωμές έργων τεχνικής βοήθειας των Ειδικών Υπηρεσιών του ν. 4314/2014 ως αρμόδια οικονομική υπηρεσία ορίζεται η αντίστοιχη μονάδα που υλοποιεί τις δράσεις/έργα τεχνικής βοήθειας.

β. Οι πληρωμές έργων δημοσίων επενδύσεων των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου ή των νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου, για τα οποία ορίζονται τα ίδια

τα ανωτέρω πρόσωπα διαχειριστές λογαριασμών επενδύσεων στην Τράπεζα της Ελλάδος, πραγματοποιούνται με ευθύνη των νομικών προσώπων και υπόκεινται, επίσης, στον κατασταλτικό έλεγχο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, εκτός αν ειδικές διατάξεις ορίζουν διαφορετικά.

γ. Το Υπουργείο Οικονομικών, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του, διενεργεί για τις πληρωμές των περιπτώσεων α' και β' τους προβλεπόμενους από τις διατάξεις του ν. 3492/2006 (Α' 210), όπως ισχύουν, δημοσιονομικούς ελέγχους.

δ. Οι ΥΔΕ ή το ειδικό λογιστήριο στο Υπουργείο Εθνικής Άμυνας προβαίνουν στην ενταλματοποίηση της δαπάνης σε σχέση με τον Κρατικό Προϋπολογισμό, για τις ανωτέρω περιπτώσεις με συμψηφιστικές εγγραφές που αντιστοιχούν:

αα. με τις πληρωμές που έχει πραγματοποιήσει η αρμόδια οικονομική υπηρεσία, με βάση τα αποδεικτικά στοιχεία πραγματοποίησης για πληρωμές της περίπτωσης α', καθώς και για πληρωμές της περίπτωσης β' όταν πραγματοποιούνται μέσω του Κεντρικού Λογαριασμού ΕΣΠΑ,

ββ. Στη χρηματοδότηση των τριτοβάθμιων λογαριασμών που τηρούνται στην Τράπεζα της Ελλάδος, με αποδεικτικά την οικεία εντολή χρηματοδότησης και το αποδεικτικό εκτέλεσης της πληρωμής από την Τράπεζα της Ελλάδος για τις πληρωμές των νομικών προσώπων της περίπτωσης β', όταν αυτές αφορούν το εθνικό σκέλος του ΠΔΕ ή αφορούν το συγχρηματοδοτούμενο σκέλος του ΠΔΕ αλλά πραγματοποιούνται εκτός Κεντρικού Λογαριασμού ΕΣΠΑ.

ε. Οι πληρωμές έργων του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων της Κεντρικής Διοίκησης, δύναται να μην πραγματοποιούνται από τις αρμόδιες οικονομικές υπηρεσίες, κατά παρέκκλιση των αναφερομένων στην περίπτωση α', μέχρι 31.12.2016 και για τις περιπτώσεις που καθορίζονται με την υπουργική απόφαση της περίπτωσης η'. Στις περιπτώσεις αυτές με απόφαση του οικείου διατάκτη ή του αρμοδίως εξουσιοδοτημένου από αυτόν οργάνου, ορίζονται φυσικά πρόσωπα ως διαχειριστές έργων του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (υπόλογοι) είτε μόνιμοι κρατικοί υπάλληλοι ή υπάλληλοι της περιφέρειας ή υπάλληλοι ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, οι οποίοι πραγματοποιούν τις πληρωμές βάσει οριστικών και πλήρων δικαιολογητικών και στη συνέχεια αποστέλλουν με ευθύνη τους τα πλήρη δικαιολογητικά στις αρμόδιες ΥΔΕ ή στο ειδικό λογιστήριο του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας για έλεγχο και εκκαθάριση της δαπάνης, ώστε να εκδοθούν συμψηφιστικά χρηματικά εντάλματα με τα οποία εμφανίζονται οι δαπάνες στον Κρατικό Προϋπολογισμό. Οι υπόλογοι – διαχειριστές των έργων του ΠΔΕ ευθύνονται κατά τις διατάξεις του άρθρου 152 περί δημοσίων υπολόγων.

στ. Σε ειδικές περιπτώσεις και προκειμένου περί πληρωμής δαπανών μικρής κλίμακας, το ύψος των οποίων καθορίζεται με την υπουργική απόφαση της περίπτωσης η', επιτρέπεται η ανάληψη προκαταβολών από το λογαριασμό έργου του ΠΔΕ βάσει διαταγής του προϊσταμένου της αρμόδιας υπηρεσιακής μονάδας.

ζ. Οι πληρωμές εσωτερικού μέσω του αντίστοιχου τριτοβάθμιου λογαριασμού επενδύσεων της Τράπεζας της Ελλάδος διενεργούνται είτε με επιταγές είτε με

ηλεκτρονικές ή έγγραφες εντολές, ενώ οι πληρωμές εξωτερικού πραγματοποιούνται με εντολές πληρωμής που απευθύνονται στην ίδια τράπεζα.

η. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού, ορίζονται το πεδίο και ο χρόνος εφαρμογής των διαδικασιών της παρούσας παραγράφου, καθώς και ο τρόπος εκκαθάρισης, κατά περίπτωση, ο τύπος των εντολών πληρωμής και κάθε άλλο σχετικό θέμα. Με την ως άνω απόφαση ή με όμοιες αποφάσεις ορίζονται τα δικαιολογητικά των δαπανών που ελέγχονται, κατά περίπτωση, από τα αρμόδια όργανα. Με όμοιες αποφάσεις δύναται, επίσης, να μεταβιβάζονται πιστώσεις έργων του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (άνευ υπολόγου) σε άλλο λογαριασμό πλην δημοσίων επενδύσεων της Τράπεζας της Ελλάδος ή σε λογαριασμό που δημιουργείται σε άλλο χρηματοπιστωτικό ίδρυμα σε περιπτώσεις ειδικών έργων ή προγραμμάτων, χρηματοδοτικών εργαλείων, ταμείων και ειδικών λογαριασμών, καθώς και να καθορίζεται κάθε σχετικό θέμα.

θ. Για τις πραγματοποιούμενες πληρωμές του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά υποβάλλονται στις αρμόδιες ΥΔΕ ή στο ειδικό λογιστήριο του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας για εκκαθάριση, όπου προβλέπεται, και για την έκδοση των κατά νόμο συμψηφιστικών χρηματικών ενταλμάτων, το αργότερο εντός μηνός από τη διενέργεια των ως άνω πληρωμών.

ι. Τα ως άνω χρηματικά εντάματα εκδίδονται από τις αρμόδιες υπηρεσίες το αργότερο την 31η Μαρτίου του έτους που έπεται του έτους της πληρωμής και καταχωρούνται στα βιβλία με ημερομηνία την 31η Δεκεμβρίου του έτους κατά το οποίο πραγματοποιήθηκε η πληρωμή.

ια. Για πληρωμές προγραμμάτων δημοσίων επενδύσεων τα οποία, για διάφορους λόγους, δεν εμφανίζονται στον απολογισμό με την έκδοση των κατά νόμο συμψηφιστικών χρηματικών ενταλμάτων, τα εντάματα πληρωμών εκδίδονται σε βάρος ειδικής πίστωσης που εγγράφεται στον εκτελούμενο ΠΔΕ με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, ύστερα από αιτιολογημένη πρόταση των ΥΔΕ των φορέων, και μόνο για τα δικαιολογητικά πληρωμών που εκκρεμούν σε αυτές.

ιβ. Οι ρυθμίσεις της παρούσας παραγράφου ισχύουν για τα έργα του εθνικού σκέλους του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων από 1η.1.2016. Μεταβατικά από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου και έως την 31η.12.2015 ισχύουν για τις πληρωμές αυτές τα οριζόμενα στο β' και γ' εδάφιο της περίπτωσης ε' της παραγράφου 3.

Η προβλεπόμενη έκδοση συμψηφιστικών χρηματικών ενταλμάτων εκτελείται από 1η.1.2017 από τις αρμόδιες κάθε φορά οικονομικές υπηρεσίες, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 69Γ'.»

**32.** Η περίπτωση δ' της παραγράφου 4 του άρθρου 80 αντικαθίσταται ως εξής:

«δ. Για τις πληρωμές των έργων της Περιφέρειας που πραγματοποιούνται μέσω των Περιφερειακών Ταμείων Ανάπτυξης δεν υφίσταται η υποχρέωση του άρθρου 275 καθώς και της μεταβατικής της παραγράφου 17 του άρθρου 282 του ν. 3852/2010.»

**33.** Το άρθρο 84 αντικαθίσταται ως εξής:

#### «Άρθρο 84

##### Λογιστικό σύστημα των Δημοσίων Οικονομικών Υπηρεσιών

Με την επιφύλαξη ειδικών διατάξεων, με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται μετά από πρόταση του Υπουργού Οικονομικών, καθορίζονται το λογιστικό σύστημα των Δ.Ο.Υ., τα τηρούμενα από αυτές λογιστικά και διαχειριστικά βιβλία και ο τρόπος τήρησης αυτών.»

**34.** α. Οι παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου 85 αντικαθίστανται ως εξής:

«1. Οι εισπράξεις των Δ.Ο.Υ., των Τελωνείων και των λοιπών οργάνων εισπραχής του Δημοσίου κατατίθενται στον Ενιαίο Λογαριασμό του άρθρου 69Α' που τηρείται στην Τράπεζα της Ελλάδος Σε χρέωση των λογαριασμών αυτών πραγματοποιούνται οι αναλήψεις των χρηματικών ποσών που απαιτούνται για πληρωμές.

2. Η κατάθεση των ημερήσιων εισπράξεων κατά τα ανωτέρω, για υπηρεσίες στις οποίες δεν εδρεύει πράκτορας ή διαχειριστής της Τράπεζας της Ελλάδος μπορεί να πραγματοποιείται και μέσω πιστωτικών ιδρυμάτων που λειτουργούν στην Ελλάδα και μεταφέρονται στην Τράπεζα της Ελλάδος. Οι όροι, οι προϋποθέσεις και κάθε σχετικό θέμα για την εφαρμογή των διατάξεων του προηγούμενου εδαφίου, καθορίζονται με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών.»

β. Στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 85 η φράση «των Δ.Ο.Υ.» αντικαθίσταται με τη φράση «κατά τα ανωτέρω».

**35.** Στο άρθρο 87 η φράση «ο χρόνος» αντικαθίσταται με τη φράση «ο χρόνος και ο τρόπος».

**36.** α. Στην περίπτωση β' της παραγράφου 3 του άρθρου 89 ο αριθμός «5» αντικαθίσταται με τον αριθμό «4».

β. Στην περίπτωση δ' της παραγράφου 3 του άρθρου 89 μετά τη λέξη «εντάξεων,» προστίθεται η φράση «προαγωγών, αποσπάσεων».

γ. Η περίπτωση στ' της παραγράφου 3 του άρθρου 89 αντικαθίσταται ως εξής: «Παρέχουν στοιχεία και οποιασδήποτε φύσης πληροφορίες στις Γενικές Διευθύνσεις Θησαυροφυλακίου και Δημόσιου Λογιστικού και Δημοσιονομικής Πολιτικής και Προϋπολογισμού του Υπουργείου Οικονομικών σχετικά με τις υπό πληρωμή δαπάνες.»

δ. Στην περίπτωση ζ' της παραγράφου 3 του άρθρου 89 ο αριθμός «92» αντικαθίσταται με τον αριθμό «93».

**37.** α. Στην παράγραφο 2 του άρθρου 91 η φράση «τους σκοπούς» αντικαθίσταται με τη φράση «την αποστολή».

β. Στην περίπτωση α' της παραγράφου 7 του άρθρου 91 η φράση «ανάλογα με το ύψος ή τη φύση της δαπάνης» διαγράφεται.

**38.** α. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 93 αντικαθίσταται ως εξής: «2. Προκειμένου για χρηματικά εντάλματα ή άλλους τίτλους πληρωμής, που δεν υπόκεινται σε έλεγχο από τις Υπηρεσίες Δημοσιονομικού Ελέγχου, ή τις ΓΔΟΥ, τα αρμόδια για την πληρωμή όργανα ασκούν έλεγχο και ευθύνονται:»

β. Στην περίπτωση α' της παραγράφου 7 του άρθρου 93 η φράση «του άρθρου δευτέρου παρ. ιβ'» αντικαθίσταται με τη φράση «του άρθρου δευτέρου παρ. 1.β».

**39.** Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 96 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Αρμόδιο όργανο για τον καταλογισμό μη νόμιμων δαπανών, που πληρώθηκαν με τίτλους πληρωμής που δεν εκδίδονται από τις Υπηρεσίες Δημοσιονομικού Ελέγχου, ή τις ΓΔΟΥ, είναι ο διατάκτης και τα κατά νόμο αρμόδια όργανα που έχουν διαπιστώσει την παράνομη πληρωμή και σε κάθε περίπτωση το Ελεγκτικό Συνέδριο.»

**40. α.** Στην περίπτωση α' της παραγράφου 1 του άρθρου 97 η φράση «ή στο Τελωνείο» αντικαθίσταται με τη φράση «στο Τελωνείο ή κάθε άλλη αρμόδια υπηρεσία».

β. Στην παράγραφο 3 του άρθρου 97 η φράση «στα Ελληνικά Ταχυδρομεία» αντικαθίσταται με τη φράση «σε εταιρίες που προσφέρουν ταχυδρομικές υπηρεσίες».

**41.** Η παράγραφος 4 του άρθρου 100 αντικαθίσταται ως εξής:

«Τα ΧΕΠ εκδίδονται, με απόφαση του αρμόδιου διατάκτη, μέχρι τις 20 Δεκεμβρίου κάθε έτους.»

**42. α.** Η παράγραφος 3 του άρθρου 110 αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Σε περίπτωση ελλείμματος της πάγιας προκαταβολής η αποκατάσταση αυτής πραγματοποιείται:

α. σε περίπτωση καταλογισμού με χρηματικό ένταλμα αποκατάστασης που εκδίδεται σε βάρος των οικείων πιστώσεων του προϋπολογισμού του αρμόδιου Υπουργείου, βάσει αντιγράφου της περιληπτικής καταστάσεως βεβαίωσης ως δημόσιου εσόδου του καταλογιζόμενου ποσού και αντιγράφου της σχετικής καταλογιστικής απόφασης και

β. σε περίπτωση απαλλακτικής για τον υπόλογο πράξης του Ελ. Συνεδρίου με χρηματικό ένταλμα αποκατάστασης που εκδίδεται σε βάρος ειδικής πίστωσης του προϋπολογισμού των εξόδων του Υπουργείου Οικονομικών.»

β. Στην παράγραφο 5 του άρθρου 110 η λέξη «καταστάσεως» διαγράφεται.

**43.** Η περίπτωση γ' του άρθρου 111 αντικαθίσταται ως εξής:

«γ. Διενεργούν τις αναγκαίες πληρωμές με επιταγές που εκδίδονται στο όνομα των δικαιούχων ή με εντολές μεταφοράς ποσών σε λογαριασμό των δικαιούχων».

**44.** Στην παράγραφο 1 του άρθρου 113 η φράση «αρμόδια Επιθεώρηση» αντικαθίσταται με τη φράση «αρμόδια υπηρεσία».

**45.** Ο τίτλος του Υποκεφαλαίου 10 του Κεφαλαίου Β' του Μέρους Δ' αντικαθίσταται ως ακολούθως: «ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΧΡΕΟΥΣ ΚΑΙ ΕΓΓΥΗΣΕΩΝ».

**46.** Στην περίπτωση β' της παραγράφου 1 του άρθρου 126 η φράση «και στο Ταμείο Κοινωνικής Ανάπτυξης (Τ.Κ.Α.Σ.Ε.)» διαγράφεται.

**47.** Το τελευταίο εδάφιο του άρθρου 133 τίθεται ως παράγραφος 4 του άρθρου και προστίθεται παράγραφος 5 ως εξής:

«5. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται υπό την επιφύλαξη των προβλεπόμενων στα άρθρα 199 και 201 του ν. 4281/2014 (Α' 160).»

**48.** Στο άρθρο 134 προστίθεται τελευταίο εδάφιο ως εξής:

«Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται υπό την επιφύλαξη των προβλεπόμενων στα άρθρα 199 και 201 του ν. 4281/2014 (Α' 160).»

**49.** Στην παράγραφο 1 του άρθρου 146 η φράση «του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Οικονομικών» αντικαθίσταται με τη φράση «του Υπουργού Οικονομικών» και η λέξη «εντολή» αντικαθίσταται με τη φράση «έκδοση ενταλμάτων».

**50.** Το άρθρο 147 αντικαθίσταται ως εξής:

**«Άρθρο 147**

Μνημόνια συνεργασίας, μηνιαίο πρόγραμμα εκτέλεσης προϋπολογισμών στους λοιπούς φορείς της Γενικής Κυβέρνησης πλην Ο.Τ.Α.

1. Μεταξύ του εποπτεύοντος Υπουργείου και των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης που εποπτεύονται από αυτό, πλην Ο.Τ.Α., δύναται να συνάπτονται μνημόνια συνεργασίας, μέχρι την 31η Ιανουαρίου κάθε έτους, με την εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 1 του άρθρου 70, ως προς το υποχρεωτικό, κατ' ελάχιστον, περιεχόμενό τους. Σε κάθε περίπτωση, μνημόνια συνεργασίας σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο συνάπτονται με όλους τους φορείς των οποίων ο προϋπολογισμός υπερβαίνει το ποσό που καθορίζεται με την απόφαση της επόμενης παραγράφου. Με απόφαση του εποπτεύοντος Υπουργού δύνανται να ορίζονται και επιπλέον του κατά τα ανωτέρω ελάχιστου περιεχόμενου, στοιχεία τα οποία περιλαμβάνονται στο μνημόνιο συνεργασίας.

2. Όλοι οι λοιποί φορείς της Γενικής Κυβέρνησης, με τους οποίους συνάπτεται μνημόνιο της παραγράφου 1, συμπεριλαμβανομένων των φορέων του Κεφαλαίου Α' του ν.3429/2005, υποβάλλουν, μέχρι την 15η Ιανουαρίου κάθε έτους, μηνιαίο πρόγραμμα εκτέλεσης του προϋπολογισμού τους στον προϊστάμενο οικονομικών υπηρεσιών του εποπτεύοντος Υπουργείου και προκειμένου περί ΑΔΑ, στον προϊστάμενο οικονομικών υπηρεσιών του Υπουργείου του οποίου προϊστάται ο εποπτεύον Υπουργός τους. Για τους φορείς των οποίων ο προϋπολογισμός υπερβαίνει συγκεκριμένο ποσό που καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και δύναται να αναπροσαρμόζεται κατ' έτος, οι προϊστάμενοι οικονομικών υπηρεσιών του προηγούμενου εδαφίου διαβιβάζουν τα προγράμματα εκτέλεσης των προϋπολογισμών στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους, κατ' αντιστοιχία των διατάξεων της παραγράφου 2 του άρθρου 70. Οι διοικήσεις των φορέων πρέπει να διασφαλίζουν ότι δεν υπάρχουν αρνητικές αποκλίσεις και να λαμβάνουν εγκαίρως όλα τα απαραίτητα μέτρα προς το σκοπό αυτόν.

3. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών δύνανται να ρυθμίζεται κάθε θέμα σχετικά με τη διαδικασία παρακολούθησης της εκτέλεσης των εγκεκριμένων προϋπολογισμών των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης, πλην Ο.Τ.Α., καθώς και τα υποβαλλόμενα από αυτούς στοιχεία.»

**51.** Μετά το Κεφάλαιο Δ' του Μέρους Δ' του ν.4270/2014, προστίθεται Κεφάλαιο Ε' ως εξής:

**«ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε'**

## ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΦΟΡΕΙΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΤΟΜΕΑ ΕΚΤΟΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

### Άρθρο 155Α'

Φορείς του Κεφαλαίου Α' του ν.3429/2005 εκτός Γενικής Κυβέρνησης – Μνημόνια συνεργασίας και πρόγραμμα εκτέλεσης προϋπολογισμού

1. Μεταξύ του εποπτεύοντος Υπουργείου και των εκτός Γενικής Κυβέρνησης φορέων, που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Κεφαλαίου Α' του ν.3429/2005 και των οποίων ο προϋπολογισμός υπερβαίνει το ποσό της Υπουργικής Απόφασης της παραγράφου 2 του άρθρου 147, δύναται να συνάπτονται μνημόνια συνεργασίας ανάλογα με αυτά της παραγράφου 1 του άρθρου 147. Στην περίπτωση αυτή, εφαρμόζονται οι διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 147.

2. Με την απόφαση του Υπουργού Οικονομικών της παραγράφου 3 του άρθρου 147, δύνανται να εξειδικεύονται τα στοιχεία που υποβάλλονται από τους ανωτέρω φορείς και να καθορίζεται κάθε άλλο σχετικό θέμα σχετικά με τη διαδικασία παρακολούθησης της εκτέλεσης των προϋπολογισμών που έχουν εγκριθεί.

**52.** Το άρθρο 156 αντικαθίστανται ως εξής:

«1. Με το Λογιστικό Σχέδιο της Γενικής Κυβέρνησης επιδιώκεται ο λογιστικός χειρισμός των συναλλαγών της με ομοιόμορφο τρόπο, η αληθής και ορθή απεικόνιση της οικονομικής κατάστασής και της περιουσιακής διάρθρωσής της, η διευκόλυνση της παραγωγής ενοποιημένων λογιστικών καταστάσεων, η ορθή εκτίμηση της πιστοληπτικής ικανότητάς της, η άντληση αξιόπιστων πληροφοριών κάθε φύσης για αξιοποίηση, τόσο από τις διάφορες υπηρεσίες όσο και από τους διεθνείς οργανισμούς, η εξαγωγή δεδομένων βάσει του ΕΣΟΛ, η απλούστευση και διευκόλυνση των κάθε μορφής ελέγχων.

2. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Οικονομικών, καθορίζονται οι βασικές λογιστικές αρχές και κανόνες του Λογιστικού Σχεδίου της Γενικής Κυβέρνησης, τα λογιστικά πρότυπα που ακολουθούνται, καθώς και το λοιπό περιεχόμενό του. Με το ίδιο προεδρικό διάταγμα καθορίζονται, μέσα στα πλαίσια του Γενικού Λογιστικού Σχεδιασμού της Γενικής Κυβέρνησης, το σχέδιο λογαριασμών μέχρι το βαθμό ανάλυσης για τον οποίο είναι υποχρεωτικά κοινό για όλη τη Γενική Κυβέρνηση, τα τηρούμενα βιβλία και ο τρόπος τήρησης αυτών και κάθε άλλο σχετικό θέμα. Με το ίδιο ή με όμοιο προεδρικό διάταγμα, καθορίζεται το σχέδιο λογαριασμών για το Κράτος, ανά υποτομέα, ή και ανά ομάδες φορέων της Γενικής Κυβέρνησης, για τους βαθμούς ανάλυσης που δεν είναι υποχρεωτικά κοινοί.

3. Μέχρι την έκδοση του προεδρικού διατάγματος της προηγούμενης παραγράφου εξακολουθεί να ισχύει η εφαρμογή του διπλογραφικού συστήματος, στη σύνταξη του Ισολογισμού, του Απολογισμού, των οικονομικών καταστάσεων και στο σχεδιασμό γενικά της λογιστικής της Γενικής Κυβέρνησης, που καταρτίσθηκε με:

α. το π.δ 15/2011 (Α' 30) «Περί ορισμού του περιεχομένου και του χρόνου έναρξης της Διπλογραφικής Λογιστικής Τροποποιημένης Ταμειακής Βάσης», για την Κεντρική Διοίκηση,

β. το π.δ. 80/1997 (Α' 68) «Ορισμός του περιεχομένου και του χρόνου ενάρξεως της εφαρμογής του Κλαδικού Λογιστικού Σχεδίου για τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης», για τους Οργανισμούς Κοινωνικής Ασφάλισης,

γ. το π.δ. 205/1998 (Α' 163) «Περί ορισμού του περιεχομένου και του χρόνου ενάρξεως της εφαρμογής του Κλαδικού Λογιστικού Σχεδίου Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου», για τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου,

δ. το π.δ. 146/2003 (Α' 122) «Περί ορισμού του περιεχομένου και του χρόνου ενάρξεως της εφαρμογής του Κλαδικού Λογιστικού Σχεδίου Δημοσίων Μονάδων Υγείας» και το ν. 3697/2008 (Α' 194) σχετικά με την «Ενίσχυση της διαφάνειας του Κρατικού Προϋπολογισμού, έλεγχος των δημοσίων δαπανών, μέτρα φορολογικής δικαιοσύνης και άλλες διατάξεις», για τα δημόσια νοσοκομεία,

ε. το π.δ. 315/1999 (Α' 302) «Περί του ορισμού του περιεχομένου και του χρόνου ενάρξεως της εφαρμογής του Κλαδικού Λογιστικού Σχεδίου Δήμων και Κοινοτήτων (Ο.Τ.Α. Α' Βαθμού)», για τους Ο.Τ.Α. Α' βαθμού και κατ' αναλογία για τους Ο.Τ.Α. Β' βαθμού.

4. Όλες οι δημόσιες οικονομικές συναλλαγές της Γενικής Κυβέρνησης, τόσο ως προς τα έσοδα όσο και ως προς τις δαπάνες, διαρθρώνονται και ταξινομούνται στην ίδια κατηγοριοποίηση, τόσο για τον προϋπολογισμό όσο και για τη λογιστική απεικόνιση. Οι ταξινομήσεις αυτές σχεδιάζονται σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα και διαρθρώνονται κατά τρόπο ώστε να διασφαλίζεται η περιεκτική παρουσίαση στον ετήσιο Κρατικό Προϋπολογισμό όλων των εσόδων και δαπανών και όλων των πιστώσεων που εγκρίνονται από τη Βουλή. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζεται κάθε σχετικό θέμα για την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου.»

**53.** Η παράγραφος 2 του άρθρου 157 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Κάθε φορέας της Γενικής Κυβέρνησης υποχρεούται να υποβάλει μηνιαία έκθεση στο αρμόδιο Υπουργείο με τα χρηματοοικονομικά στοιχεία επί των δαπανών, των εισπραχθέντων εσόδων και της χρηματοδότησης, καθώς και των υποχρεώσεών του. Με οδηγίες και εγκυκλίους που εκδίδει το Υπουργείο Οικονομικών καθορίζονται ο τρόπος και η προθεσμία που παρέχονται οι πληροφορίες αυτές στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους. Με βάση τις πληροφορίες αυτές, το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους συντάσσει και αναρτά στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Οικονομικών τα εξής:

α. Έως το τέλος του επόμενου μήνα, ενοποιημένες μηνιαίες αναφορές με απολογιστικά στοιχεία των δαπανών και των εσόδων και τη σύγκρισή τους με τις προβλέψεις που παρουσιάζονται στον ενοποιημένο ετήσιο Κοινωνικό Προϋπολογισμό και στους ενοποιημένους ετήσιους προϋπολογισμούς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και των λοιπών φορέων της Γενικής Κυβέρνησης, καθώς και με στοιχεία των χρηματοδοτήσεων και των υποχρεώσεων όλων των υποτομών της Γενικής Κυβέρνησης σε ταμειακή βάση. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζεται η μεθοδολογία κατάρτισης, καθώς και η ημερομηνία έναρξης δημοσίευσης, πίνακα συμφωνίας, όπου θα παρουσιάζεται ο τρόπος μετάβασης από

τα δεδομένα ταμειακής βάσης στα στοιχεία που βασίζονται στα πρότυπα του Ευρωπαϊκού Συστήματος Λογαριασμών.

β. Έως το τέλος του επόμενου τριμήνου, τριμηνιαίες αναφορές για την εκτέλεση των προϋπολογισμών των ΔΕΚΟ του Κεφαλαίου Α΄ του ν. 3429/2005 και των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης που καθορίζονται με την υπουργική απόφαση της παραγράφου 2 του άρθρου 147. Οι τριμηνιαίες αναφορές περιέχουν απολογιστικά στοιχεία των δαπανών και των εσόδων και τη σύγκρισή τους με τους τριμηνιαίους στόχους για την εκτέλεση του προϋπολογισμού που θεσπίζονται με το άρθρο 147.

γ. Έως το τέλος του επόμενου τριμήνου, τριμηνιαίες αναφορές με απολογιστικά στοιχεία δαπανών, καθώς και την εξέλιξη των απλήρωτων υποχρεώσεων ανά φορέα της Κεντρικής Διοίκησης και τη σύγκριση των δαπανών με: (αα) τους τριμηνιαίους στόχους για την εκτέλεση του προϋπολογισμού που θεσπίζονται δυνάμει του άρθρου 70 και (ββ) τις προβλέψεις που παρουσιάζονται στον Κρατικό Προϋπολογισμό.

Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών καθορίζονται οι λεπτομέρειες ως προς τη μεθοδολογία κατάρτισης, τον τύπο και την προετοιμασία των παραπάνω μηνιαίων και τριμηνιαίων αναφορών, καθώς και οι, επιπλέον των οριζόμενων με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 173, κυρώσεις που επιβάλλονται στους φορείς που δεν συμμορφώνονται με τις υποχρεώσεις του παρόντος άρθρου. Οι επιβαλλόμενες κυρώσεις δύνανται να περιλαμβάνουν τη διακοπή της χρηματοδότησης ή της επιχορήγησης του εν λόγω φορέα.»

**54.** Στο άρθρο 158 προστίθεται παράγραφος 3 ως εξής:

«3. Με την έναρξη ισχύος του προεδρικού διατάγματος της παραγράφου 2 του άρθρου 156, παύει η ισχύς του παρόντος άρθρου.»

**55. α.** Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 159 διαγράφεται.

β. Στην παράγραφο 4 του ίδιου άρθρου προστίθεται τελευταίο εδάφιο ως εξής: «Με την έναρξη ισχύος του προεδρικού διατάγματος της παραγράφου 2 του άρθρου 156, παύει η ισχύς των παραγράφων 1 έως 3 και των προεδρικών διαταγμάτων του προηγούμενου εδαφίου.»

**56. α.** Στο πρώτο εδάφιο του άρθρου 171 διαγράφεται η λέξη «αρμόδιο» και μετά τη λέξη «υπηρεσιών» προστίθεται η φράση «του φορέα».

β. Στο πρώτο εδάφιο της περίπτωσης δ΄ του άρθρου 171 μετά τη λέξη «υποβάλει» προστίθεται η φράση «μέσω της αρμόδιας ΓΔΟΥ».

γ. Στο τέλος του άρθρου 171 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Πέραν των ανωτέρω, από την 1η.1.2017 σε περίπτωση συνεχιζόμενων αποκλίσεων από τους στόχους ή μη τήρησης των δημοσιονομικών διατάξεων, οι ΔΥΕΕ ελέγχουν και συνυπογράφουν τις αναλήψεις υποχρεώσεων-δεσμεύσεις των φορέων αρμοδιότητάς τους, που αφορούν πρόσθετες αμοιβές προσωπικού, προμήθειες και παροχή υπηρεσιών σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 69Δ. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών εξειδικεύονται οι προϋποθέσεις και περιγράφεται η διαδικασία, ο χρόνος εφαρμογής και κάθε άλλη λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρούσας ρύθμισης.»

**57. α.** Οι παράγραφοι 4 και 5 του άρθρου 173 αντικαθίστανται ως εξής:

«4. Σε περίπτωση που από τα μηνιαία στοιχεία εκτέλεσης των προϋπολογισμών των φορέων Γενικής Κυβέρνησης, οι οποίοι σύμφωνα με το άρθρο 147 υποβάλλουν πρόγραμμα μηνιαίας εκτέλεσης του προϋπολογισμού τους στις Γενικές Διευθύνσεις Οικονομικών Υπηρεσιών των εποπτευόμενων Υπουργείων, διαπιστώνεται αρνητική απόκλιση άνω του 10% από τους τριμηνιαίους δημοσιονομικούς στόχους, λαμβανομένης υπόψη και της μεταβολής των υποχρεώσεων, περικόπτεται, με απόφαση της Διεύθυνσης Προϋπολογισμού Γενικής Κυβέρνησης του ΓΛΚ, κατόπιν εισήγησης του Γενικού Διευθυντή Οικονομικών Υπηρεσιών του αρμόδιου Υπουργείου, επιχορήγηση ή απόδοση πόρων ή οποιασδήποτε μορφής ενίσχυση από τον Κρατικό Προϋπολογισμό, ίση με το ποσό της υπέρβασης πέραν του ανωτέρω ποσοστού. Η διαδικασία αυτή ενεργοποιείται, εάν δεν έχουν υλοποιηθεί οι αναφερόμενες στην περίπτωση β' της παραγράφου 1 του άρθρου 70 διορθωτικές παρεμβάσεις. Εάν, βάσει των απολογιστικών στοιχείων του επόμενου τριμήνου, προκύψει ότι οι αποκλίσεις έχουν εξισορροπηθεί, το ποσό των επιχορηγήσεων ή αποδόσεων που έχει περικοπεί, δύναται να επαναδιατεθεί. Επίσης, με την ίδια ως άνω διαδικασία, αναστέλλεται η καταβολή των αμοιβών των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου έως την εξισορρόπηση του αρχικά εγκεκριμένου προϋπολογισμού και την αντιστάθμιση τυχόν αρνητικών αποκλίσεων.

5. Σε περίπτωση που για δύο συνεχόμενα τρίμηνα διαπιστώνεται απόκλιση άνω του 10% από τους δημοσιονομικούς στόχους και δεν έχουν ληφθεί τα αναφερόμενα στην περίπτωση β' της παραγράφου 1 του άρθρου 70 μέτρα, ο Υπουργός Οικονομικών ορίζει, κατόπιν εισήγησης του Γενικού Διευθυντή Οικονομικών Υπηρεσιών του αρμόδιου Υπουργείου, Επόπτη Οικονομικών Υπηρεσιών σε εποπτευόμενους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης, οι αρμοδιότητες και οι υποχρεώσεις του οποίου καθορίζονται με την απόφαση ορισμού του. Εάν και το οριστικό ισοζύγιο της εκτέλεσης του ετήσιου προϋπολογισμού σύμφωνα με τις έννοιες και ταξινομήσεις του ΕΣΟΛ, αποκλίνει σε ποσοστό μεγαλύτερο του 10%, τότε παύονται τα εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου προκειμένου περί ΝΠΙΔ και όλα τα μέλη προκειμένου περί ΝΠΔΔ, του συγκεκριμένου φορέα, με απόφαση του αρμόδιου για το διορισμό τους οργάνου, εντός ενός μηνός από τη διαπίστωση της εν λόγω απόκλισης, κατόπιν εισήγησης της αρμόδιας υπηρεσίας του ΓΛΚ.»

β. Στο άρθρο 173 προστίθενται παράγραφοι 7 και 8 ως εξής:

«7. Σε περιπτώσεις κατά τις οποίες η απόκλιση από τους δημοσιονομικούς στόχους οφείλεται σε παράγοντες εκτός του πεδίου δράσης της διοίκησης του φορέα, όπως ενδεικτικά οι «εξαιρετικές περιστάσεις» του άρθρου 14, γίνεται σχετική αναφορά στις εισηγήσεις που προβλέπονται στις παραγράφους 4 και 5.

8. Με την απόφαση του Υπουργού Οικονομικών που εκδίδεται κατ' εξουσιοδότηση της παραγράφου 3 του άρθρου 147, ή με όμοια απόφαση, δύναται να εξειδικεύεται κάθε άλλο σχετικό θέμα για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου.»

**58.** Το άρθρο 175 αντικαθίσταται ως εξής:

## «Άρθρο 175

Κυρώσεις σε Ν.Π.Ι.Δ. και Δ.Ε.Κ.Ο. του Κεφαλαίου Α΄ του ν. 3429/2005

1. Επιπλέον των προϋποθέσεων του άρθρου 171 και των κυρώσεων του άρθρου 173, στα Ν.Π.Ι.Δ. και τις ΔΕΚΟ του κεφαλαίου Α΄ του ν. 3429/2005 που περιλαμβάνονται στο Μητρώο Φορέων Γενικής Κυβέρνησης, σε περίπτωση που από τα μηνιαία στοιχεία εκτέλεσης των προϋπολογισμών τους, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 2 του άρθρου 147, διαπιστώνεται αρνητική απόκλιση άνω του 10% από τους τριμηνιαίους δημοσιονομικούς στόχους, μειώνεται ισόποσα και το εγκεκριμένο ποσό ακαθάριστου δανεισμού από την αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Οικονομικών . Εάν, βάσει των απολογιστικών στοιχείων του επόμενου τριμήνου, ο προϋπολογισμός εξισορροπηθεί και αντισταθμιστούν οι αρνητικές αποκλίσεις, τότε το εγκεκριμένο ποσό ακαθάριστου δανεισμού για το εν λόγω διάστημα αναπροσαρμόζεται στα αρχικά εγκεκριμένα όρια.

2. Με την απόφαση του Υπουργού Οικονομικών που εκδίδεται κατ' εξουσιοδότηση της παραγράφου 8 του άρθρου 173 δύναται να εξειδικεύεται κάθε άλλο σχετικό θέμα για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου.»

**59.** Μετά το Κεφάλαιο Γ΄ του Μέρους Ζ΄ του ν.4270/2014, προστίθεται Κεφάλαιο Δ΄ ως εξής:

### «ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄

ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΤΟΜΕΑ ΕΚΤΟΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

#### Άρθρο 175Α

Κυρώσεις σε φορείς του Κεφαλαίου Α΄ του ν. 3429/2005 εκτός Γενικής Κυβέρνησης

1. Για τα εκτός Γενικής Κυβέρνησης Ν.Π.Ι.Δ. και τις ΔΕΚΟ του κεφαλαίου Α΄ του ν. 3429/2005, που υποβάλλουν μηνιαίο πρόγραμμα εκτέλεσης του προϋπολογισμού τους σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 155Α΄, σε περίπτωση που από τα μηνιαία στοιχεία εκτέλεσης των προϋπολογισμών τους διαπιστώνεται αρνητική απόκλιση άνω του 10% από τους τριμηνιαίους δημοσιονομικούς στόχους, ισχύουν οι διατάξεις των παραγράφων 4, 5 και 7 του άρθρου 173 και της παραγράφου 1 του άρθρου 175.

2. Με την απόφαση του Υπουργού Οικονομικών που εκδίδεται κατ' εξουσιοδότηση της παραγράφου 8 του άρθρου 173, ή με όμοια απόφαση, δύναται να εξειδικεύεται κάθε άλλο σχετικό θέμα για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου.»

**60.** Το πρώτο εδάφιο της περίπτωσης β της παραγράφου 1 του άρθρου 177 αντικαθίσταται, από τότε που ίσχυσε, ως εξής:

«β. Του άρθρου 2 πλην της παραγράφου 7, του άρθρου 3 πλην των παραγράφων 4 και 6, των παραγράφων 4, 5 και 6 του άρθρου 4, καθώς και του άρθρου 5 του ν. 4111/2013.»

## Άρθρο 11

**Ρυθμίσεις για το ν.δ. 496/1974 και για το π.δ. 113/2010**

1. Για τα ΝΠΔΔ που ανήκουν στο Μητρώο Φορέων Γενικής Κυβέρνησης, εξακολουθούν να ισχύουν οι διατάξεις του ν.δ. 496/1974, πλην του άρθρου 1 παρ. 3,

του άρθρου 2 παρ. 1 και 2, του άρθρου 3 παρ. 2 και 3, του άρθρου 4 παρ. 1 και 2, του άρθρου 9 παρ. 1, του άρθρου 12 παρ. 1, 3 και 6, του άρθρου 13 παρ. 6α και του άρθρου 14. Η παράγραφος 3 του άρθρου 2 του ν.δ. 496/1974 (Α' 204) καταργείται.

**2.** Το άρθρο 12 του π.δ. 113/2010 τροποποιείται από τότε που ίσχυσε ως εξής:  
«Από την έναρξη ισχύος του παρόντος καταργείται το π.δ. 138/1998 (Α' 107), καθώς και κάθε άλλη διάταξη που ορίζει διαφορετικά με την επιφύλαξη των περί δημοσίων επενδύσεων ειδικών διατάξεων. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος παύουν να ισχύουν οι διατάξεις του π.δ. 465/1975 (Α' 147) για όσους φορείς περιλαμβάνονται στο Μητρώο Φορέων Γενικής Κυβέρνησης.»

## **Άρθρο 12**

### **Τροποποιήσεις του ν.3429/2005 (Α' 314)**

- 1.** Η παράγραφος 1 του άρθρου 6 του ν.3429/2005 αντικαθίσταται ως εξής:  
«1. Κάθε δημόσια επιχείρηση εντός Γενικής Κυβέρνησης, εφόσον ο προϋπολογισμός της υπερβαίνει το όριο που τίθεται με την απόφαση της παραγράφου 2 του άρθρου 147 του ν.4270/2014, καταρτίζει και υποβάλλει στη Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών του εποπτεύοντος υπουργείου τετραετές επιχειρησιακό σχέδιο, σύμφωνα με τους δημοσιονομικούς στόχους του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής (Μ.Π.Δ.Σ.) και με τις κατευθυντήριες οδηγίες του εποπτεύοντος Υπουργείου. Αντίστοιχα, κάθε δημόσια επιχείρηση εκτός Γενικής Κυβέρνησης, εφόσον ο προϋπολογισμός της υπερβαίνει το όριο που τίθεται με την απόφαση της παραγράφου 2 του άρθρου 147 του ν. 4270/2014, καταρτίζει και υποβάλλει στη Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών του εποπτεύοντος υπουργείου τετραετές επιχειρησιακό σχέδιο λαμβάνοντας υπόψη τις κατευθύνσεις και πολιτικές των εποπτευόντων Υπουργείων σε συνδυασμό με τις βασικές αρχές και τους στόχους του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους. Τα επιχειρησιακά σχέδια εγκρίνονται με απόφαση του εποπτεύοντος Υπουργού, κατόπιν σχετικής εισήγησης της οικείας Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών και κοινοποιούνται στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους.»
- 2.** Στο τέλος της παραγράφου 4 του άρθρου 6 του ν.3429/2005 προστίθεται εδάφιο ως εξής:  
«Σε κάθε επιχειρησιακό σχέδιο πρέπει να περιέχεται ειδική αναφορά και να τεκμηριώνεται η ανάγκη πρόσληψης προσωπικού, το προϋπολογιζόμενο κόστος αυτής και ο τρόπος κάλυψής του.»
- 3.** Μετά την παράγραφο 4 του άρθρου 6 του ν.3429/2005 προστίθεται παράγραφος 5 ως εξής:  
«5. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών εξειδικεύονται ο χρόνος υποβολής και έγκρισης και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια σχετικά με την κατάρτιση των επιχειρησιακών σχεδίων.»
- 4.** Οι παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου 7 του ν.3429/2005, αντικαθίστανται ως εξής:  
«1. Κάθε δημόσια επιχείρηση οφείλει:

- α) να εφαρμόζει το ισχύον θεσμικό πλαίσιο και να συμμορφώνεται απαρέγκλιτα προς τις διατάξεις των νόμων και των κανονιστικών διαταγμάτων και πράξεων,
- β) να τηρεί τις αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών, του εποπτεύοντος Υπουργού, καθώς και τις οδηγίες και εγκυκλίους του ΓΛΚ,
- γ) να συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων των στρατηγικών και επιχειρησιακών σχεδίων της δημόσιας επιχείρησης, στην αύξηση της αποτελεσματικότητας, της παραγωγικότητας και στη βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών,
- δ) να τηρεί την εισοδηματική, τιμολογιακή, δανειοληπτική πολιτική της Κυβέρνησης.

2. Οι δημόσιες επιχειρήσεις υποβάλλουν στις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών:

α) Εφόσον δεν περιλαμβάνονται στο Μητρώο Φορέων Γενικής Κυβέρνησης, έως την 31 Ιουλίου κάθε έτους, το σχέδιο του ετήσιου οικονομικού προϋπολογισμού τους, καθώς και εισηγητική έκθεση τεκμηρίωσης των οικονομικών μεγεθών. Οι φορείς που περιλαμβάνονται στο Μητρώο Φορέων Γενικής Κυβέρνησης ακολουθούν τις διαδικασίες που περιγράφονται στο ν.4270/2014.

β) Τον ετήσιο απολογισμό, τις οικονομικές καταστάσεις και την έκθεση πεπραγμένων του διοικητικού συμβουλίου και την έκθεση ή το πιστοποιητικό του ορκωτού ελεγκτή λογιστή, εντός των προθεσμιών του κ.ν. 2190/ 1920, όπως ισχύει.

γ) Τριμηνιαία έκθεση πεπραγμένων, η οποία περιλαμβάνει τα απολογιστικά στοιχεία, τα στοιχεία απασχόλησης και τις δράσεις που έχουν αναληφθεί για την αποτελεσματικότερη λειτουργία της επιχείρησης και τη βελτίωση των οικονομικών μεγεθών της.

δ) Κάθε πρόταση που αφορά σε αλλαγή κανονισμού λειτουργίας, συλλογικών συμβάσεων εργασίας, τιμολογίων, καθώς και κάθε άλλου μέτρου της διοίκησης που επηρεάζει σημαντικά τα οικονομικά αποτελέσματα πριν να τεθεί σε ισχύ.

ε) Εξαμηνιαίες οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης, ελεγμένες από ορκωτό ελεγκτή λογιστή, εφόσον ο προϋπολογισμός τους υπερβαίνει το όριο που τίθεται με την απόφαση της παραγράφου 2 του άρθρου 147 του ν.4270/2014, οι οποίες υποβάλλονται μέσα σε ένα μήνα από τη λήξη της εξάμηνης περιόδου.

στ) Κατάλογο όλων των στοιχείων της ακίνητης περιουσίας και της νομικής και πραγματικής τους κατάστασης, ο οποίος επικαιροποιείται κατ' έτος.»

5. Στην παράγραφο 4 του άρθρου 7 του ν.3429/2005 μετά τη φράση «για συγκεκριμένα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου» προστίθεται η φράση «και δημόσιες επιχειρήσεις».

6. Στην περίπτωση α της παραγράφου 3 του άρθρου 10 του ν.3429/2005 διαγράφεται η φράση «τα στρατηγικά και επιχειρησιακά σχέδια, οι προϋπολογισμοί,».

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄**  
**ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ**

**Άρθρο 13**

Οι παράγραφοι 3 και 4 του άρθρου 82 του από 24-9/20-10-1958 β.δ/τος (Α΄171) αναριθμούνται σε 5 και 6 και προστίθενται νέες παράγραφοι 3 και 4 ως εξής:

«3. Δεν επιβάλλονται ανταποδοτικά τέλη από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή νομικές οντότητες προς τους οποίους το ελληνικό δημόσιο ή το Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας Δημοσίου Α.Ε. ή Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης έχουν αναθέσει την παροχή υπηρεσίας ή την εκτέλεση έργου, με σύμβαση παραχώρησης, εφόσον στην εν λόγω σύμβαση προβλέπεται ότι οι σχετικές υπηρεσίες παρέχονται από τα ανωτέρω πρόσωπα ή οντότητες.

4. Ανταποδοτικά τέλη της προηγούμενης παραγράφου και κάθε είδους συναφείς κυρώσεις, που έχουν καταβληθεί μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος δεν αναζητούνται, εκτός αν αφορούν εκτέλεση τελεσίδικης δικαστικής απόφασης. Με την επιφύλαξη του προηγούμενου εδαφίου, βεβαιωμένες οφειλές τέτοιων ανταποδοτικών τελών ή συναφών κυρώσεων διαγράφονται, κατόπιν διαπιστωτικής απόφασης του οικείου οργάνου των Ο.Τ.Α..»

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄**  
**ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ**  
**ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ**

**Άρθρο 14**

**1.** Η πρώτη περίοδος της παραγράφου 1 του άρθρου 4 του ν. 3863/2010 (Α΄ 115), όπως ισχύει, τροποποιείται ως ακολούθως:

«1. Όσοι έχουν υπαχθεί για πρώτη φορά στην ασφάλιση οποιουδήποτε φορέα κύριας ασφάλισης ή το Δημόσιο έως και 31.12.2010 και η συνταξιοδότησή τους λόγω γήρατος ή αναπηρίας αρχίζει από 1.9.2015 δικαιούνται:»

**2.** Η περίπτωση θ΄ της παρ. 13 του άρθρου 44 του Ν.3986/2011 (Α΄ 152) τροποποιείται ως εξής:

«Μετά την 1.09.2015 τα ποσά της Ειδικής Εισφοράς Συνταξιούχων μεταφέρονται στο Ασφαλιστικό Κεφάλαιο Αλληλεγγύης Γενεών (ΑΚΑΓΕ) και αποτελούν έσοδό του.»

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄**  
**ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΥΓΕΙΑΣ**

**Άρθρο 15**

Η περίπτωση γ΄ της παραγράφου 5 του άρθρου 17 του ν.δ. 96/1973 (Α΄172) αντικαθίσταται ως εξής:

«γ) i. Οι τιμές των φαρμακευτικών προϊόντων «αναφοράς», μετά την λήξη της «περιόδου προστασίας των δεδομένων» (data protection period) σύμφωνα με τις διατάξεις της φαρμακευτικής νομοθεσίας, μειώνεται στο 50% της τιμής του προϊόντος σε κατάσταση «εντός της περιόδου προστασίας των δεδομένων" είτε στο μέσο όρο των τριών χαμηλότερων τιμών των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ανάλογα με το ποια είναι σε κάθε περίπτωση η χαμηλότερη τιμή.

ii. Οι τιμές των γενόσημων φαρμάκων, ανεξαρτήτως της ημερομηνίας έγκρισής τους, μειώνονται στο 32,5 % της τιμής των αντίστοιχων πρωτοτύπων, όπως αυτά ορίζονται πιο πάνω.

Οι διατάξεις της παρούσας παραγράφου ισχύουν από 15 Νοεμβρίου 2015. Με απόφαση του Υπουργού Υγείας ορίζεται κάθε σχετική λεπτομέρεια για την εφαρμογή τους»

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄**  
**ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΤΟΥ Ν.4001/2011 (Α΄179) ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ**  
**ΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ**

**Άρθρο 16**

**1.** Μετά την περίπτωση (α) της παραγράφου 1 του άρθρου 82 του ν. 4001/2011 (Α΄179), όπως ισχύει, προστίθεται περίπτωση (β) ως εξής και αναριθμούνται οι επόμενες:

«(β) Όλοι οι Πελάτες, συμπεριλαμβανομένων των οικιακών, που είναι εγκατεστημένοι εκτός των γεωγραφικών περιοχών που ανήκουν στην αρμοδιότητα των ΕΠΑ Αττικής, Θεσσαλονίκης και Θεσσαλίας.»

**2.** Η ρύθμιση της προηγούμενης παραγράφου ισχύει αναδρομικά από τη θέση σε ισχύ του νόμου 4336/2015 9 (Α΄94).

**3.** Στο πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 88 του ν. 4001/2011, όπως ισχύει, η φράση «...του κατά περίπτωση αρμόδιου Διαχειριστή Δικτύου Διανομής Φυσικού Αερίου...» αντικαθίσταται από τη φράση «...του κατά περίπτωση αρμόδιου Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς ή Δικτύου Διανομής Φυσικού Αερίου...».

4. Στην περίπτωση (ια) της παρ. 1 του άρθρου 88 του ν. 4001/2011 όπως ισχύει, στην αρχή της πρότασης προστίθεται η φράση «Για την τιμολόγηση της Δραστηριότητας της Διανομής.....».

5. Η παράγραφος 6 του άρθρου 80 του ν. 4001/2011 τροποποιείται ως εξής:

«6. Με την επιφύλαξη των άρθρων 80Α έως 80Γ, οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου δεν εφαρμόζονται όταν ο κάτοχος Άδειας Διανομής ή/και ο Κάτοχος Άδειας Διαχείρισης Δικτύου Διανομής ελέγχεται από Κάθετα Ολοκληρωμένη Επιχείρηση Φυσικού αερίου ή Ηλεκτρικής Ενέργειας, η οποία ελέγχει μέσω της συμμετοχής της σε δίκτυα διανομής αθροιστικά την εξυπηρέτηση λιγότερων από 100.000 συνδεδεμένων Πελατών.»

6. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 8 του Κεφαλαίου Γ' της υποπαραγράφου Β1 της Παραγράφου Β του ν. 4336/2015 τροποποιείται ως εξής:

«2. Εντός ενός (1) μηνός από τη θέση σε ισχύ του Κανονισμού Τιμολόγησης για κάθε Δίκτυο Διανομής, ο οποίος εκδίδεται σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 88 του ν. 4001/2011, όπως τροποποιείται με τον παρόντα νόμο, η ΔΕΠΑ ΑΕ, υπό την ιδιότητά της ως Διαχειριστή του Δικτύου Διανομής Λοιπής Ελλάδος, και οι ΕΠΑ Αττικής, Θεσσαλίας και Θεσσαλονίκης, υπό την ιδιότητά τους ως Διαχειριστών των Δικτύων των αντίστοιχων γεωγραφικών περιοχών υποβάλλουν προς έγκριση στη ΡΑΕ τα τιμολόγια με βάση τα οποία εισπράττουν αντάλλαγμα για τη δραστηριότητα της Διανομής που παρέχουν στους Χρήστες, σύμφωνα με τη διάταξη της παρ. 4 του άρθρου 88 του ν. 4001/ 2011, όπως τροποποιείται δια του παρόντος.»

## **ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ'**

### **ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ- ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΟΑΣΑ**

#### **Άρθρο 17**

1. Η παράγραφος 3 του άρθρου 14 του ν. 3887/2010 (Α'174) αντικαθίσταται ως εξής:  
«3. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 2, οι άδειες ΦΔΧ αυτοκίνητα που έχουν εκδοθεί μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου συνεχίζουν να ισχύουν με τους όρους έκδοσής τους. Μετά την παρέλευση δέκα ετών από τη λήξη της μεταβατικής περιόδου της παραγράφου 1, σε περίπτωση μεταβίβασης, οι νέοι κάτοχοί τους υποχρεούνται να αντικαταστήσουν τα οχήματά τους με άλλα νεότερης τεχνολογίας κατηγορίας εκπομπών καυσαερίων τουλάχιστον EURO IV. Από την ανωτέρω υποχρέωση εξαιρούνται οι μεταβιβάσεις από κληρονομικά αίτια.»

2. α) Η περίπτωση α' της παραγράφου 7 του άρθρου 12 του ν. 3891/2010 (Α'188) αντικαθίσταται ως εξής:

«Η παροχή υπηρεσιών ΥΔΥ στις επιβατικές σιδηροδρομικές μεταφορές για τα έτη 2015 έως και 2020 ανατίθεται στην εταιρεία ΤΡΑΙΝΟΣΕ Α.Ε. Το συνολικό ποσό

αποζημιώσεων της ΤΡΑΙΝΟΣΕ από το Δημόσιο για την εκτέλεση υπηρεσιών ΥΔΥ δεν μπορεί να υπερβεί το ποσό των πενήντα εκατομμυρίων (50.000.000) ευρώ ετησίως για τα έτη 2015 έως 2020. Φόροι, εισφορές υπέρ τρίτων και κρατήσεις για οποιαδήποτε αιτία που σχετίζεται με την αποζημίωση του προηγούμενου εδαφίου, πλην του οικείου φόρου εισοδήματος, βαρύνουν το Ελληνικό Δημόσιο.»

β) Η περίπτωση γ' της παραγράφου 7 του άρθρου 12 του Ν.3891/2010 (Α'188) αντικαθίσταται ως εξής:

«Η παροχή υπηρεσιών ΥΔΥ από την ΤΡΑΙΝΟΣΕ για τα έτη 2016 έως και 2020, διενεργείται, σύμφωνα με τις προβλέψεις σύμβασης που υπογράφεται μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου εκπροσωπούμενου από τους Υπουργούς Οικονομικών και Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων και της ΤΡΑΙΝΟΣΕ με την οποία ορίζεται μεταξύ άλλων το εύρος των παρεχόμενων υπηρεσιών, τα δρομολόγια που καλύπτονται από τη σύμβαση, η μεθοδολογία υπολογισμού της αποζημίωσης της ΤΡΑΙΝΟΣΕ, ο τρόπος παρακολούθησης της εκτέλεσης της σύμβασης, οι μηχανισμοί ελέγχου και κάθε άλλο σχετικό θέμα. Για την υπογραφή της σύμβασης δεν απαιτείται η έγκριση της παραγράφου 2.»

δ) Η περίπτωση δ' της παραγράφου 7 του άρθρου 12 του Ν.3891/2010 (Α'188) αντικαθίσταται ως εξής:

«Μετά το έτος 2020, η παροχή υπηρεσιών ΥΔΥ στις επιβατικές σιδηροδρομικές μεταφορές, ανατίθεται από τη Ρ.Α.Ε.Μ. με διαγωνιστική διαδικασία, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 5 του Κανονισμού 1370/2007 μέσω περισσότερων συμβάσεων ΥΔΥ, οι οποίες περιορίζονται σε συγκεκριμένη γεωγραφική περιφέρεια ή συγκεκριμένη διαδρομή. Το αντικείμενο των ειδικότερων συμβάσεων ΥΔΥ καθορίζεται από τη Ρ.Α.Ε.Μ., λαμβάνοντας υπόψη τις περιφερειακές ανάγκες μεταφοράς επιβατών και την ανάγκη εξασφάλισης της επιβατικής σιδηροδρομικής μεταφοράς μεταξύ συγκεκριμένων περιοχών.»

ε) Στο τέλος της παραγράφου 7 του άρθρου 12 του ν. 3891/2010 (Α'188) προστίθεται περίπτωση ε' ως εξής:

«Εξαιρετικά για το έτος 2015, η παροχή υπηρεσιών ΥΔΥ από την ΤΡΑΙΝΟΣΕ, διενεργείται, σύμφωνα με τις προβλέψεις της, από 23.7.2012, υπογραφείσας σύμβασης μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και ΤΡΑΙΝΟΣΕ για την παροχή υπηρεσιών ΥΔΥ τα έτη 2011-2013, η διάρκεια της οποίας παρατείνεται μέχρι τις 31.12.2015.»

**3.** Το άρθρο 13 του ν. 3891/2010 (Α'188) αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, η οποία εκδίδεται μετά από την απόφαση της Ε. Επιτροπής σχετικά με τα ζητήματα κρατικών ενισχύσεων της ΤΡΑΙΝΟΣΕ, διαγράφονται τα χρέη της ΤΡΑΙΝΟΣΕ προς τον ΟΣΕ, εξειδικεύονται η έκταση και ο χρόνος της διαγραφής των χρεών της παρούσας παραγράφου, η διαδικασία διαπίστωσης, βεβαίωσης και διαγραφής τους, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, μετά από την έκδοση της απόφασης της Ε. Επιτροπής σχετικά με τα

ζητήματα κρατικών ενισχύσεων του ΟΣΕ, διαγράφονται τα χρέη του ΟΣΕ έναντι του Δημοσίου, δύναται να ορισθεί ανάληψη των χρεών του ΟΣΕ από το Δημόσιο έναντι τρίτων, η διαγραφή των χρεών της παρούσας παραγράφου από τις οικονομικές καταστάσεις του ΟΣΕ και να εξειδικεύονται οι διαδικασίες διαπίστωσης, συμψηφισμού, βεβαίωσης και ανάληψης των χρεών, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

3. Οι πράξεις του παρόντος άρθρου απαλλάσσονται από οποιονδήποτε φόρο, τέλος ή δικαίωμα οποιασδήποτε φύσεως υπέρ του Δημοσίου ή τρίτων».

4. Μετά το άρθρο 13 προστίθεται άρθρο 13Α στο ν. 3891/2010 (Α'188) το οποίο έχει ως εξής:

#### «Άρθρο 13<sup>Α</sup>-

Σύμβαση Υποκατάστασης του ΟΣΕ από το Ελληνικό Δημόσιο έναντι της EUROFIMA

1. Με σύμβαση που υπογράφεται μεταξύ της EUROFIMA (Ευρωπαϊκής Εταιρείας για τη χρηματοδότηση σιδηροδρομικού υλικού) και του Ελληνικού Δημοσίου, εκπροσωπούμενου από τους Υπουργούς Οικονομικών και Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, και εκ τρίτου συμβαλλόμενου του Οργανισμού Σιδηροδρόμων Ελλάδος (ΟΣΕ), το Ελληνικό Δημόσιο υποκαθιστά τον ΟΣΕ στις υποχρεώσεις και τα δικαιώματα που απορρέουν από τη Βασική Συμφωνία και τις συμβάσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης τροχαίου υλικού με αριθμούς 2681/30-7-2007, 2688/30-7-2007 και 2689/30-7-2007, όπως έχουν τροποποιηθεί και ισχύουν, που έχει συνάψει ο ΟΣΕ με τη EUROFIMA σύμφωνα με τις προβλέψεις της Συνθήκης που έχει κυρωθεί με το ν. 2070/1992 (Α'121).

2. Μετά την υποκατάσταση του ΟΣΕ έναντι της EUROFIMA από το Ελληνικό Δημόσιο, ο ΟΣΕ αποξενώνεται από κάθε υποχρέωση ή δικαίωμα που απορρέει από τις συμβάσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης της παραγράφου 1, καθιστώντας το Ελληνικό Δημόσιο πρωτοφειλέτη και μισθωτή του οικείου τροχαίου υλικού, τα δε δικαιώματα του Ελληνικού Δημοσίου έναντι της EUROFIMA που απορρέουν από τη σύμβαση είναι ιδιωτικής φύσης.

5. Η παρ. 1.α του άρθρου 44 του ν. 3891/10 (Α' 188) αντικαθίσταται ως εξής:

«1.α. Η ισχύς των διατάξεων των άρθρων 16, 18 και 19 του νόμου ορίζεται με προεδρικό διάταγμα, το οποίο εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Οικονομικών, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων και Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης λαμβάνοντας υπόψη την έκβαση των αιτήσεων που θα υποβληθούν, όπου απαιτείται, για την παροχή έγκρισης από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σχετικά με ζητήματα κρατικών ενισχύσεων, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 93, 107, 108 και 109 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (πρώην άρθρα 73, 87, 88 και 89 αντίστοιχα της ΣΕΚ)».

## Άρθρο 18

### Τροποποίηση διατάξεων ν. 3920/2011 (Α' 33)

1. Στο άρθρο 1 του ν. 3920/2011 (Α' 33) προστίθεται παράγραφος 9 ως εξής:  
«9. Ο αριθμός των μελών των Διοικητικών Συμβουλίων του ΟΑΣΑ Α.Ε., της ΣΤΑΣΥ Α.Ε. και της ΟΣΥ Α.Ε. δεν δύναται να υπερβαίνει τα επτά μέλη. Στο Δ.Σ. του Ο.Α.Σ.Α. Α.Ε. συμμετέχουν ως μέλη ο Πρόεδρος της ΟΣΥ Α.Ε. και ο Πρόεδρος της ΣΤΑΣΥ Α.Ε.. Σε κάθε Διοικητικό Συμβούλιο συμμετέχει ένας εκπρόσωπος των εργαζομένων στη δημόσια επιχείρηση σύμφωνα με τα όσα ορίζει η παράγραφος 2 του άρθρου 3 του ν. 3429/2005 (Α314). Στα Διοικητικά Συμβούλια των ΣΤΑΣΥ Α.Ε. και ΟΣΥ Α.Ε. που εκλέγονται από τις Γενικές Συνελεύσεις των μετόχων των εταιριών τους, ο Διευθύνων Σύμβουλος και δύο (2) μέλη υποδεικνύονται από τους Υπουργούς Οικονομικών και Μεταφορών.»
2. Στο άρθρο 2 του ν. 3920/2011 (Α' 33) προστίθεται παράγραφος 5 ως εξής:  
«5. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 2, της 10ης Φεβρουαρίου 1976 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου, που κυρώθηκε με το άρθρο 1 του ν. 352/1976 εφαρμόζεται εφεξής επί των υπό της Ο.Α.Σ.Α. Α.Ε., ΣΤΑΣΥ. Α.Ε. και Ο.ΣΥ. Α.Ε. διεξαγομένων διαδικασιών.»
3. Στο άρθρο 4 του ν. 3920/2011 (Α' 33) προστίθενται παράγραφοι 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 και 11 ως εξής :  
«4. Συνίσταται Μικτή Επιτροπή με την ονομασία “Επιχειρησιακή Συντονιστική Επιτροπή για την παρακολούθηση και τον συντονισμό της αναδιοργάνωσης και της αναδιάρθρωσης των Αστικών Συγκοινωνιών των Αθηνών (Όμιλος ΟΑΣΑ)”.  
α. Στην Επιχειρησιακή Συντονιστική Επιτροπή συμμετέχουν:
  1. Ως Πρόεδρος ο Πρόεδρος του ΟΑΣΑ Α.Ε.,
  2. Ο Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος του ΟΑΣΑ ΑΕ.
  3. Ο Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος της ΟΣΥ ΑΕ.
  4. Ο Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος της ΣΤΑΣΥ ΑΕ.
  5. Ο Διευθυντής της Δ/σης Επιβατικών Μεταφορών του Υπ. Μεταφορών
  6. Ένας εκπρόσωπος του Υπουργείου Μεταφορών ή ο αναπληρωτής του
  7. Ένας εκπρόσωπος του Υπουργείου Οικονομικών ή ο αναπληρωτής του.
  8. Ένας του Υπουργείου Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης ή ο αναπληρωτής του  
β. Τα μέλη της Επιτροπής δύναται να αναπληρώνονται.  
γ. Ανάλογα με το θέμα στην Επιχειρησιακή Συντονιστική Επιτροπή μετέχουν εκπρόσωποι κατά περίπτωση εκ των Υπουργείων α)Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, β) Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, γ) Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής και δ) Εθνικής Άμυνας .  
5. Η Επιτροπή συγκαλείται από το Πρόεδρο, ο οποίος και καθορίζει τα θέματα προς συζήτηση. Ο Πρόεδρος δύναται να προσκαλεί στις συνεδριάσεις της Επιτροπής υπηρεσιακούς παράγοντες, εκπροσώπους του δημοσίου τομέα, εκπροσώπους της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, όπως και εκπροσώπους διεθνών οργανισμών και φορέων.

6. Η Επιτροπή είναι αρμόδια για :

α. Το συντονισμό των δράσεων που εντάσσονται στην αναδιάρθρωση, αναδιοργάνωση και ανάπτυξη των αστικών συγκοινωνιών των Αθηνών με βάση το σχέδιο αναδιάρθρωσης, όπως αυτό περιγράφεται στο παράρτημα (I) του παρόντος.

β. Τη λεπτομερή ανάλυση του Έργου, ειδικές δράσεις, σχέδια εργασίας για τον καθορισμό / προσαρμογή συγκεκριμένων χρονοδιαγραμμάτων, οροσήμων και παραδοτέων καθώς και την παρακολούθηση και τον έλεγχο δράσεων, χρονοδιαγραμμάτων, οροσήμων, και παραδοτέων, όταν αυτό κρίνεται απαραίτητο.

γ. Την υποβολή προτάσεων για την αναγκαία διαδικασία, οργανωτικές και νομοθετικές αλλαγές.

δ. Τη διασφάλιση της εναρμόνισης ή και της ενσωμάτωσης στη στρατηγική των πιθανών δράσεων άλλων φορέων με το ίδιο αντικείμενο. Για το σκοπό αυτό, η Επιτροπή παρακολουθεί και ενημερώνεται για τις δράσεις και τα έργα των φορέων του στενού και ευρύτερου δημοσίου τομέα, ιδίως σε επίπεδο σχεδιασμού, επισημαίνει τυχόν αποκλίσεις από τις κατευθύνσεις, προτείνει διαρθρωτικές παρεμβάσεις και ενημερώνει τους οικείους φορείς για τις συνέπειες των αποκλίσεων.

ε. Την παροχή ενημέρωσης ανά δίμηνο προς το αρμόδιο Υπουργείο Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων για την εξέλιξη των δράσεων με την υποβολή έκθεσης, επισημαίνοντας τυχόν αποκλίσεις και προτείνοντας διαρθρωτικές παρεμβάσεις όπου θεωρεί ότι αυτό είναι απαραίτητο για την ταχύτερη και αποτελεσματικότερη υλοποίηση του Έργου.

**4.** Στο άρθρο 6 του ν. 3920/2011 (Α' 33) προστίθεται παράγραφος 4 ως εξής:

«4. Η εκτέλεση του μεταφορικού έργου από τον ΟΑΣΑ αναστέλλεται αυτοδικαίως για όσο χρονικό διάστημα το αντισυμβαλλόμενο Υπουργείο δεν καταβάλλει το σύμφωνα με τους όρους της σύμβασης αντίτιμο ή τη διαφορά του κομίστρου από την πίστωση αυτή. Η ισχύς της παρούσας διάταξης αρχίζει από 1.1.2016»

**5.** Στο άρθρο 6 του ν. 3920/2011 (Α' 33) προστίθεται παράγραφος 10 ως εξής:

«10. Με αποφάσεις του Υπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων: α. Καθορίζεται ο τρόπος πώλησης, η κατανομή των εισπράξεων και το ύψος του αποδιδόμενου ποσοστού επ' αυτών, μεταξύ του ΟΑΣΑ και των παρόχων σιδηροδρομικού έργου, αν προηγηθεί αντίστοιχη συμφωνία μεταξύ τους. β. Εξειδικεύονται, τροποποιούνται ή αντικαθίστανται οι δείκτες έργου, κόστους και ποιότητας της περίπτωσης δ' της παραγράφου 6 ή θεσπίζονται νέοι, καθορίζεται η βαρύτητα κάθε δείκτη και ρυθμίζεται οποιοδήποτε άλλο σχετικό θέμα.»

**6.** Στο τέλος της παραγράφου 1 του άρθρου 218 του Ποινικού Κώδικα προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Με την ίδια ποινή τιμωρείται όποιος καταρτίζει πλαστά ή νοθεύει γνήσια προϊόντα κομίστρου των δημοσίων συγκοινωνιών (ισχύοντα εισιτήρια ή κάρτες- κουπόνια απεριορίστων διαδρομών) με σκοπό να τα προσφέρει στην αγορά ή να τα εισάγει σε

κυκλοφορία εάν το συνολικό όφελος ή η συνολική ζημία υπερβαίνουν το ποσό των εκατόν είκοσι χιλιάδων (120.000) ευρώ ή ο υπαίτιος διαπράττει πλαστογραφίες κατ' επάγγελμα και το συνολικό όφελος ή η συνολική ζημία υπερβαίνουν το ποσό των τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ.»

## **ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ΄**

### **ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ**

#### **Άρθρο 19**

**1.** Η παρ. 1 του άρθρου 5 του ν.δ. 243/1969 «Περί βελτιώσεως και προστασίας της αμπελουργικής παραγωγής» (Α' 144) αντικαθίσταται ως εξής:

«Οι οίνοι οι δικαιούμενοι ονομασίας προελεύσεως διαιρούνται σε οίνους ελεγχόμενης ονομασίας προελεύσεως και οίνους ονομασίας προελεύσεως ανωτέρας ποιότητας.»

**2.** Η παρ. 2 του άρθρου 19 του ν.396/1976 «Περί οινολογικών κατεργασιών και εμπορίας των οίνων» (Α' 198), αντικαθίσταται ως εξής:

«Απαγορεύεται η συστέγαση οινοποιείων και οινοπνευματοποιείων Β' κατηγορίας. Όσες εγκαταστάσεις χρησιμοποιούν σάκχαρη, σακχαρούχες και οινοπνευματώδεις ύλες, απαγορεύεται να συστεγάζονται με οινοποιεία με την επιφύλαξη των διατάξεων της υποπαραγράφου Δ.6 του ν.4336/2015 (Α' 94). Οι εγκαταστάσεις παραγωγής ζυμομυκίων αρτοποιίας, σταφιδίνης, καθαρής γλυκόζης (δεξτρόζης) και μαρμελάδας από ξηρή σταφίδα, απαγορεύεται να συστεγάζονται με οινοποιεία.»

#### **Άρθρο 20**

**1.** Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, καθορίζονται οι προϋποθέσεις χρήσης της ένδειξης «όνομα αμπελουργικής εκμετάλλευσης» στην επισήμανση των Ελληνικών οίνων.

**2.** Με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων καθορίζονται οι λεπτομέρειες για την παραγωγή ανακαθαρισμένου συμπυκνωμένου γλεύκους σταφυλής.

**3.** Με κοινή απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων καθορίζονται οι λεπτομέρειες περί των ειδικών όρων εμφιαλώσεως οίνων.

**4.** Με κοινή απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και του κατά περίπτωση συναρμόδιου Υπουργού καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις εφαρμογής του άρθρου 19 παρ. 2 του παρόντος.

**ΜΕΡΟΣ Γ΄**  
**ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ-ΈΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ**

**Άρθρο 21**

**Καταργούμενες και μεταβατικές διατάξεις**

- 1.** Από την έναρξη ισχύος του παρόντος καταργούνται:
  - α. τα άρθρα 127, 128, 148 του ν.4270/2014,
  - β. η παράγραφος 22 του άρθρου 66 του ν.3984/2011 (Α΄150),
  - γ. η παράγραφος 4 του άρθρου 3 του ν.4111/2013 (Α΄ 18)
  - δ. η παράγραφος 6 του άρθρου 6 του ν.3429/2005 (Α΄314).
  - ε. Το άρθρο 5 και η παρ. 4 του άρθρου 9 του ν.396/1976 «Περί οινολογικών κατεργασιών και εμπορίας των οίνων» (Α΄ 198).
  - στ. Το σημείο (α) της παρ. 2 του άρθρου 1, το άρθρο 3, η παρ. 11 του άρθρου 5 και το σημείο (α) της παρ. 2 του άρθρου 6 του ν.δ. 243/19.07.1969 «Περί βελτιώσεως και προστασίας της αμπελουργικής παραγωγής» (Α΄ 144).
  - ζ. Το σημείο (α) της παρ. 1 του άρθρου 5 του ν.427/1976 «Περί αντικαταστάσεως, συμπληρώσεως και καταργήσεως ενίων διατάξεων του ν.δ. 243/1969 περί βελτιώσεως και προστασίας της αμπελουργικής παραγωγής» (Α΄ 230).
  - η. Οι διατάξεις των άρθρων 24 και των παρ. 1 έως 3 του άρθρου 38 του ν.4331/2015 (Α΄69).
  - θ. Το εδάφιο β΄ της περίπτωσης α΄ της παρ. 13 του άρθρου 44 του Ν.3986/2011 (Α΄ 152).
- 2.** Από την 1.1.2017 καταργείται το άρθρο 146 του ν.4270/2014.
- 3.** Οι διατάξεις των άρθρων 21, 28, 31, 39, 75 και 76 του ν.4331/2015 (Α΄69) καταργούνται από την ημερομηνία έναρξης ισχύος τους (2.7.2015).

**Άρθρο 22**

**Έναρξη ισχύος**

Η ισχύς του νόμου αυτού αρχίζει από την δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις επιμέρους διατάξεις του.

